

Täysistunto

Torstai 20.2.2025 klo 16.00—21.33

Täysistunto alkoi klo 16.00. Täysistunto päättyi klo 21.33.

Puhetta johtivat puhemies Jussi Halla-aho (16.00—18.01), toinen varapuhemies Tarja Filatov (18.01—19.59) ja ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko (19.59—21.33).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Suullinen kyselytunti

Vastaamassa olivat seuraavat ministerit
pääministeri Petteri Orpo
valtiovarainministeri Riikka Purra
sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen
työministeri Arto Satonen
maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah
ulkoministeri Elina Valtonen
oikeusministeri Leena Meri
ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio
opetusministeri Anders Adlercreutz
ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala
liikunta-, urheilu- ja nuorisoministeri Sandra Bergqvist
kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen
elinkeinoministeri Wille Rydman
eurooppa- ja omistajaohjausministeri Joakim Strand
tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitie

Puhemies Jussi Halla-aho: Päiväjärjestyksen 2. asiana on suullinen kyselytunti.

Pyydän paikalla olevia ministereitä siirtymään ministeriaitioon. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen paikalla olevalle ministerille, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan. On toivottavaa, että kukin kysymys on osoitettu yhdelle paikalla olevalle ministerille.

Ministereille esitettiin seuraavat kysymykset:

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

2.1. Suullinen kysymys veronkevennysten kohdentamisesta (Joona Räsänen sd)

Suullinen kysymys SKT 14/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Räsänen, Joona, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.01 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Suomella on taloudellisesti vaikea tilanne, talouskasvu on aneemista, vaikka positiivisiakin merkkejä on. Työllisyys on kehittynyt Euroopan huonoiten, ja konkurssienkin määrä on koko tämän vuosikymmenen ennätystasolla. Suuri haaste on luottamuksen puute: ihmiset eivät luota tulevaisuuteen, yritykset eivät luota tulevaisuuteen. Tämä näkyy siinä, että moni kamppailee oman toimeentulonsa kanssa, ja niin kuin Elinkeinoelämän valtuuskunta kertoi, keskituloisten verorasitus on korkeimmillaan kymmeneen vuoteen. Tästä suosta emme nouse, ellemmme pysty palauttamaan tavallisten suomalaisten luottamusta ja ostovoimaa. Olisinkin kysynyt, arvoisa valtiovarainministeri: kun valmistaudutte kehysriihen, niin minkälaisia toimenpiteitä hallitus suunnittelee siihen, että tavallisten suomalaisten luottamus tulevaisuuteen pystytään palauttamaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.02 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Taloudellisessa tilanteessa kansalaisten ja myös yritysten luottamus on erittäin tärkeä asia, aivan kuten puhuja sanoo. Taantuman pitkittyminen, euroalueen heikko kasvu, toisaalta esimerkiksi sota Ukrainassa, Venäjän pakotteet, kaikki, ovat iskeneet moniin maihin mutta ehkä erityisesti Suomeen ja ovat vaikuttaneet tähän tilanteeseen. Huolimatta siitä, että geopoliittiseen ja turvallisuustilanteeseen liittyy tällä hetkellä paljon epävarmuuksia, oma arvioni tästä talouden kuvasta ei kuitenkaan ole niin pessimistinen kuin kysyjällä. Paitsi että Suomen talous kasvaa, meillä on vientisektorilla näkyvissä selvästi parempaa suuntaa, jopa asuntokauppa on selvästikin toipumassa, kansalaisen ostovoima erityisesti palkansaajien kohdalla etenee, paranee selvästi harppauksin, inflaatio on selvästi hidastunut, korot ovat laskussa. Tällä kaikella on positiivinen sysäys paitsi kuluttajien ja kotitalouksien myös yritysten toimintaympäristöön. Tietenkin me haluamme tukea sitä, että tällainen parempi suunta jatkuisi. Hallitus on tehnyt [Puhemies koputtaa] paljon erilaisia kasvu-toimia, ja tulemme niitä edelleen jatkamaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Räsänen, Joona, olkaa hyvä.

16.04 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valitettavasti tavalliset kansalaiset eivät välttämättä tilannetta noin ruusuisena pidä kuin, valtiovarainministeri, kuvasitte. Vaikka on totta, että meillä on monia myönteisiä merkkejä, niin jostain syystä

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

kansalaisten luottamus ei ole palautunut, ja osasyynä on varmaan se, että todella tänä vuonna tavallisten kansalaisten verorasitus on todella historiallisen korkealla tasolla.

No nyt kehysriihen alla ilma on jälleen sakeanaan erilaisia veronkevennyspuheita, ja tässä uhkaa jälleen käydä niin, että ensimmäisenä jonossa ovat tulemassa miljoonaperintöjen saajat, suuryritysten omistajat ja tavallinen kansalainen uhkaa jäädä mopen osaan. Näin ei saa käydä, vaan nyt pitää olla tavallisten suomalaisten vuoro, vuorineuvokset voivat hetken odottaa.

Arvoisa valtiovarainministeri, voisimmeko olla tästä samaa mieltä, että jos keväällä veronkevennysvaraa löytyy, niin se kohdistetaan tavallisten kansalaisten verotuksen kevenämiseen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.05 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Vaikka hallitus on osana sopeuttamistoimia joutunut tekemään myös veronkiristystyksiä, niin kokonaisveroaste tällä hallituskaudella ei nouse siihen nähden, mikä se viime hallituskauden lopussa oli. Ja on hyvä muistaa, että me tosiaan olemme vasta noin puolivälissä tätä hallituskautta, ja tilanne on jo tämä. Meillä on edelleen jo päätettyjä veronalennuksia tulossa, niin sinne työn verotukseen kuin esimerkiksi liikenteeseen.

Se, mitä tulemme sitten puoliväliriihessä päättämään, niin niihin meneminen on vielä ennenaikaista. Toiveita paljon tietenkin esitetään eri suunnista, ja olemme myös oppositiopuolueita kuulleet erilaisten kasvutoimien osalta. Mikäli veroratkaisuihin, siis kevennykseen, on tilaa, niin pitää tietenkin tarkastella sitä, että ne olisivat mahdollisimman vaikuttavia, koska me nimenomaan tarvitsemme kasvutoimia, kasvusysäyksiä. Vaikka kasvu nyt menee oikeaan suuntaan, talous on selvästi kasvamassa, niin tarvitsemme tähän meidän noin 17 vuotta jatkuneeseen hyvin nihkeään ympäristöön edelleen sellaisia toimia, jotka lisäävät, helpottavat [Puhemies koputtaa] yritysten toimintaedellytyksiä ja totta kai myös aivan tavallisten kansalaisten.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä

16.06 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eikö nyt olisi tavallisen ihmisen vuoro? [Hälinää] Ihmiset tarvitsevat arjen turvaa. Se on toimeentulon turvaa, ja toden totta tavallisen pieni- ja keskituloisen verotus on tällä hetkellä kireimmillään kymmeneen vuoteen. Nyt kun te valmistaudutte tähän kasvuriiheenne, ilma on sakeana veronkevennyspuheita. Esimerkiksi Elinkeinoelämän keskusliitto EK on esittänyt yli neljän miljardin — neljän miljardin — veronkevennyksiä omille etupiireilleen. [Jani Mäkelän välihuuto — Sanna Antikainen: Antaa esittää!] Onko valtiovarainministeri niin, että te kuullette taas tarkemmin tämän miljonäärien ja elinkeinoelämän viestin ja tullette ohjaamaan veronkevennyksiä vain kaikkein varakkaimmille, vai eikö nyt olisi niitten vaikuttavien toimien aika, kuten äsken sanoitte, ja tavallisen suomalaisen vuoro, kuten SDP on esittänyt? Pieni- ja keskituloisen palkansaajan ja eläkkeensaajan tuloverotusta kevennettäisiin ja myös pienyrittäjien ja itsensätyöllistäjien verotusta kevennettäisiin [Puhemies koputtaa] nostamalla arvonlisäveron alaraja 30 000:een, kuten SDP esittää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

16.07 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Tuppurainen esitti disinformaatiota. [Ben Zyskowitz: Jälleen!] Tämä hallitus on tehnyt työn veron alennuksia pieni- ja keskituloisiin kohdistuen. [Oikealta: Juuri näin!] Me emme ole tehneet tällaisia veronalennuksia, joita olette tässä kuvannut.

Mitä me tulemme tekemään puoliväliriihessä? Me katsomme kokonaisuutta. Pyrimme saamaan täällä aikaiseksi kasvua, kuten on sanottu, mutta huomioimaan sen julkisen talouden hyvin kapean liikkumavaran. Vastaavasti näyttää, että tulevana keväänä joudumme tekemään jonkin verran lisää uusia säästöjä. Toisaalta, mikäli teemme sellaisia kasvutoimia, jotka lyhyellä aikavälillä selvästi kustantavat, meidän pitää se jollakin tavalla hoitaa, jotta kykenemme pitämään kiinni finanssipoliittisesta tavoitteesta velkasuhteen vakauttamiseksi vaalikauden loppuun mennessä.

Samaan aikaan progressio meidän työn verotuksessa on hyvin kova. Marginaaliveroasteet erityisesti siellä ylemmissä luokissa ovat ei-kannustavia, toisaalta alemmilla palkkatasoilla välttämättä työn kannustimet suhteessa sosiaaliturvaan [Puhemies koputtaa] eivät vielä ole kunnossa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäkynen, olkaa hyvä.

16.09 **Matias Mäkynen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen talous- ja työllisyyspolitiikkaa on tähän mennessä ohjattu Etelärannasta, ja EK onkin nyt esittänyt useiden miljardien edestä omille eturyhmilleen veronalennuksia kehysriihessä toteutettaviksi. Samalla Eteläranta vastustaa palkansaajien oikeutettuja vaatimuksia kunnan palkankorotuksiin, joilla ostovoimaa vahvistettaisiin usean vuoden heikentymisen jälkeen. Myös hallituksen työmarkkinapolitiikka on heikentänyt palkansaajien asemaa ja entisestään vaikeuttaa tätä neuvottelutilannetta, jonka nyt näemme lakkoina muun muassa kaupan alalla.

Tähän asti ministerit aitiossa ovat pyörittäneet oikein synkkää levyä siitä, miten huonosti Suomen taloudessa menee, oikeuttaakseen leikkauksia sosiaaliturvaan ja sosiaali- ja terveyspalveluihin. Nyt tämä levy on vaihtunut. Valtiovarainministerikin puhuu, miten hyvältä Suomessa näyttää. [Perussuomalaisen ryhmästä: Toimet toimii!] Oikeutatteko tällä nyt sitä, että annatte lisää veronalennuksia Elinkeinoelämän keskusliiton jäsenjärjestöille erityisesti yhteisöveroalennuksen kautta? Aiotteko tehdä näin? Tämähän on todettu tutkimuksissa erittäin heikoksi keinoksi luoda kasvua. [Jani Mäkelä: Kun te alensitte niitä!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.10 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kysyjä ehkä sekoittaa julkisen talouden tilanteen ja reaalitalouden tilanteen. Me pyrimme nyt tässä asiassa, jota te kuvasitte alkuperäisessä kysymyksessänne niin, ettei ole oikein luottamusta, kiinnittämään huomion myös niihin positiivisiin valonpilkahduksiin, joita liittyy eri sektoreille. [Antti Kurvinen: Hallitus elää mielikuvitustaloudessa!] Kyse on reaalitaloudesta.

Toisaalta julkisen talouden tilanne, minkä vuoksi me teemme näitä sopeuttamistoimia, on edelleen hyvin vaikea. Mutta samaan aikaan sopeuttamistoimien kanssa me pyrimme mahdollistamaan parempaa talouskasvua tuleville vuosille. Me teemme uudistuksia, työmarkkinatoimia, rakenteellisia uudistuksia, jotka pyrkivät siihen, että tulevina vuosina ti-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

lanne olisi parempi. Se, minkälaisiin mahdollisiin veroratkaisuihin tulemme puoliväliriihessä päätymään, ei ole vielä ajankohtainen aihe käsitellä täällä. Käsittelemme nimenomaan sitä, miten eri toimet vaikuttavat kasvuun, mikä niiden julkisen talouden kustannusvaikutus on ja mitkä olisivat mahdollisimman tehokkaita ja nopeasti aikaansaavia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

16.11 Atte Harjanne vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen talouden keskeinen haaste on heikko tuottavuuskehitys. Tämä koskee sekä työn tuottavuutta että itse asiassa myös luonnonvarojen tuottavuutta — Suomi on yksi raaka-aineintensivisimpiä talouksia Euroopassa. Yksi syy tähän on se, että meillä on paljon erilaisia verovinoimia ja erilaisia tehottomia ja suoraan haitallisia yritystukia, jotka osaltaan ohjaavat hyvinkin säilyttävään politiikkaan, korostavat ehkä toisia toimialoja ja toisentyypistä bisnestä toisen kustannuksella, kun me tarvittaisiin tuottavuusloikka, joka samaan aikaan tukisi meidän huoltovarmuutta ja vihreätä siirtymää kohti kestävästä kiertotaloutta.

Nyt puoliväliriihen lähestyessä onko hallitus vihdoinkin valmis perkaamaan nämä tuet läpi ja tekemään meille sellaista lainsäädäntöä, joka ohjaa tällaiseen vihreään tuottavuuteen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

16.12 Elinkeinoministeri Wille Rydman (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin on syytä ymmärtää, että niin kutsutuista yritystuista aika merkittävä osa on nimenomaisesti alennettuja verokantoja, ja kysymys on silloin siitä, haluammeko me nostaa näitä alennettuja verokantoja ylempiin verokantoihin, mikä tarkoittaisi sitten myöskin yrityksille korkeampaa verorasitusta. Ja toki tietysti näissä tilanteissa, missä elämme, kannattaa olla aika varovainen.

Kysyjä on kuitenkin oikeassa siinä, että meillä on paljon sellaisiakin yritystukia, joita voisi markkinatalouden näkökulmasta aivan perustellusti kyseenalaistaa. Vaikeutena näiden purkamisessa on se, että tällä hetkellä itse asiassa meidän keskeisissä kilpailijamaissa nimenomaisesti yrityksille maksettavien tukien määrä on entisestään kasvanut, jolloin me joudumme myöskin kysymään, että jos me ajamme tiettyjä yritystukia alas, niin johtaako se siihen, että nämä yritykset siirtyvätkin Suomen rajojen ulkopuolelle, mikä taas ei toki ole sitä, mitä tavoittelemme.

Kysyjä on kuitenkin oikeassa siinä, että meidän on korotettava jalostusarvoa, työn tuottavuutta Suomessa, ja tässä ennen kaikkea se, mitä me teemme tki-puolella yhdessä yritysten kanssa, on keskeinen tapa pitkällä tähtäimellä lisätä tuottavuutta ja yritysten teknologista ja teknistä uudistumista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kymäläinen, olkaa hyvä.

16.13 Suna Kymäläinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyn valtiovarainministeri Purralta: kiellättekö te Elinkeinoelämän valtuuskunnan Evan verokoneen laskelmat? Sen mukaisesti keskituloinen maksaa veroja ensi vuonna enemmän kuin kymmenen aikaisempaan vuoteen. [Antti Kurvinen: Ohhoh, himoverotusta!]

Hallitus on ilmoittanut lisäsäästötoimenpiteistä, ja nyt te ilmoititte myöskin — ministeri Juuso ei tälläkään kertaa ole valitettavasti kyselytunnilla, niin että voisin kysyä tätä Juusol-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

ta — kuulimme, että ollaan ilmeisesti sote-säästöjä tässä perumassa ja siirtämässä vaalien jälkeiseen aikaan. [Antti Kurvinen: Oho, ihanko totta?] Kysyn: Miksi kehysriihi pidetään vaalien jälkeen? [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Eiko kansalaisilla olisi oikeus tietää, minkälaisia kipeitä säästötoimia olette tekemässä sote-uudistuksiin tai muihin ihmisiä koskeviin palveluihin, ennen vaaleja, aidosti ja rehellisesti, oikeudenmukaisesti? [Keskeltä: Voisi kysyä, missä on ministeri Juuso!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Nyt ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.14 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministeri Kaisa Juuso on sairauslomalla.

Mitä tulee näihin edustajan esiin nostamiin asioihin verotuksesta, niin kuten sanoin, kokonaisveroaste ei nouse näillä tämän hallituksen tähänkään mennessä tekemillä päätöksillä. Riippuen siitä, minkälaisia muita veroratkaisuja tulemme tekemään, mikäli pääsemme verotusta keventämään, se luonnollisesti sitten entisestään laskee kokonaisveroastetta. Se, miksi se pidemmällä tähtäimellä on muuttunut tiettyyn suuntaan, liittyy erityisesti tuonne liikenteen verotukseen ja siellä tapahtuneisiin muutoksiin, kuten kysyjä varmasti hyvin tietää.

Me emme ole peruuttamassa mistään säästöistä, emme vaalien takia emmekä mistään muustakaan syystä. Se, mitä me olemme koko ajan tehneet, on se, että joitakin säästöjä me joudumme kohdentamaan uudelleen. Joistakin vaikutusarviot ovat tarkentuneet, joissakin ei olla pääsemässä siihen euromääräiseen summaan, joka on alun perin suunniteltu, jossaakin on aikataulumuutoksia. Tästä seuraa se, että me joudumme tekemään uudelleenneuvottelua [Puhemies koputtaa] tai uudelleenkohdentamista, ja tässä on kyse juuri siitä. Mutta me emme [Puhemies koputtaa] peruuta sen paremmin STM:n puolelle kuin mihinkään muuhunkaan kohdistettuja säästöjä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

16.16 Minja Koskela vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta on hienoa, että pääministeri on kutsunut opposition edustajat keskustelemaan kasvutoimista. Näitä opposition ääniä varmasti tässä tarvitaan. Vasemmistoliitto on painottanut kasvukeskustelussa muun muassa vihreitä investointeja, korkean jalostusasteen tuotteiden lisäämistä ja niihin panostamista, vahvaa teollisuuspolitiikkaa ja kotimaista kulutuskysyntää.

Yksi keskeisimmistä kasvun eväistä on kuitenkin koulutus, ja valitettavasti hallitus on tässä koulutusasiassa jättänyt omat kotiläksyt tekemättä. Annan siitä kolme esimerkkiä: ammatillisen koulutuksen leikkaukset, vapaan sivistystyön leikkaukset ja aikuiskoulutustuen poisto.

Arvoisa puhemies! Jos ei ole osaavaa työvoimaa, eivät yritykset voi kasvaa. Siksi kysyisinkin pääministeriltä: Kun te hyvästä syystä haikailette kasvua, niin miksi te leikkaatte ihmisten osaamisesta ja jatkuvasta oppimisesta aikana, jona uudelleen kouluttautuminen on monelle välttämätöntä ja jossa nimenomaan koulutus on avain kestävään kasvuun? Miksi te teette näin? [Perussuomalaisten ryhmästä: Tehän vastustatte kaikkia leikkauksia!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

16.17 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Opetusministeri voi jatkaa tarvittaessa.

Jos katsotaan opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokkaa, se loppusumma on noussut muistaakseni 700 miljoonaa vuodesta 23 vuoteen 25, eli isossa kuvassa koulutukseen ja opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokkaan laitetaan suunnattomasti ja paljon rahaa samaan aikaan, kun yhdeksän miljardia sopeutetaan: peruskouluun 200 miljoonaa, lukemiseen, laskemiseen, lisäopetukseen, oppimisen tukeen. Miljardi euroa laitetaan lisää julkista rahaa tutkimukseen ja tuotekehitykseen — innovaatioihin, joilla haetaan niitä tulevaisuuden työpaikkoja. Yliopistojen ja korkeakoulujen aloituspaikkoja lisätään, tohtorikoulutusohjelmaa ja niin edelleen, kvanttitietokone. Me käytämme todella paljon osaamiseen. [Vasemmalta: Miksi leikkaatte? — Te leikkaatte!]

Ja kyllä, ammatilliseen koulutukseen on kohdistettu myös leikkauksia, mutta siinäkin taas kannattaa miettiä mittaluokkaa: 2,2 miljardia oli se, mistä lähdettiin, nyt se loppusumma ammatillisessa koulutuksessa kaikkineen on 2,1 miljardia. Eli taas kuva siitä, [Puhemies koputtaa] että kaikki romutetaan, kaikki menee huonosti, ei pidä paikkaansa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Opetusministeri Adlercreutz voi halutessaan täydentää, olkaa hyvä.

16.18 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Tiedämme hyvin, miten mittavien sopeutustoimien ja kasvutoimien edessä olemme, yhdeksän miljardia kaiken kaikkiaan. Siinä minun mielestäni on äärimmäisen hienoa, kuten pääministeri tuossa sanoi, että pystymme vahvistamaan perustaitojen opetusta. Tosiaankin peruskoulutukseen laitetaan 200 miljoonaa, uudistetaan oppimisen tuki niin peruskouluissa kuin toisella asteella, lisätään perustaitojen opetusta — lukemista, kirjallisuutta ja matematiikkaa. Nämä ovat merkittäviä panostuksia.

Puhuitte ammatillisesta koulutuksesta. Me tiedämme, että meillä on suuri kohtaanto-ongelma työmarkkinoilla. Me tiedämme, että tietyiltä aloilta valmistuttaessa työllisyysnäkyvät ovat varsin heikot: noin 30 prosenttia siinä missä toisilla se on jopa 90 prosenttia. Sen sijaan että jatkaisimme nykyistä mallia, jossa opetus- ja kulttuuriministeriöstä hyvin tarkasti ohjataan, mitä vaikka ammatillista koulutusta järjestävä saa tarjota, niin nyt tämän toiminnan ohjauksen kokeilun myötä saamme vahvistettua vuoropuhelua koulutuksen tarjoajan ja yrityselämän välillä, [Puhemies koputtaa] voimme paremmin kohdistaa niitä opetuksen panostuksia. [Pia Lohikoski: Lupaatteko, ettei sieltä leikata lisää?] Kun vielä lisätään se, [Puhemies koputtaa] että ammatillisen koulutuksen tarjoajan rahoitus riippuu oleellisesti tulevaisuudessa siitä, miten työllistytään, miten läpäistään koulutus, [Puhemies: Kiitoksia, ministeri!] tässä on paljon hyvää tulossa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Se on hyvä, kun vähän järkeistetäänkin joskus!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Nyt minuutti on loppunut. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

16.20 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri Purra, te puhutte kauniisti veroratkaisuista, joita olette tehneet, mutta fakta on se, että te olette nostaneet suomalaisen luokanopettajan, aloittelevan insinöörin, kuljettajan ja hoitajan verotaakan, verorasituksen, siis sen, mitä ihminen joutuu veroja maksamaan, korkeimmalle tasolle kymmeneen vuoteen. [Ben Zyskowicz: Luulisi teidänkin olevan iloisia!]

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Onko ihme, arvoisa puhemies, onko ihme, että suomalaisten luottamus huomiseen hiukan horjuu, [Keskustan ryhmästä: Verottaja kuin demari!] niin kuin horjuu muuten myös hallitukseen, ja sen vuoksi kasvua ei käynnisty? Nyt eilen ilmoititte — tästä luottamuksesta puheen ollen — kerroitte, että hallitus kyllä pitää kiinni säästöistä, joilla aiotte karsia suomalaisten terveyspalveluita, mutta aiotte vasta vaalien jälkeen kertoa, mistä palveluista. Mitenköhän tämä luottamusta lisää? Ja nyt meidän kysymys tässä verotuksessa on, että kun näitä veroehdotuksia nyt heitellään, niin voitteko nyt luvata, että jos teillä liikkumavaraa tässä tulee, niin tällä kertaa te asetatte tavalliset keskituloiset suomalaiset etusijalle [Puhemies koputtaa] ja annatte sen ministerituloluokan ja muiden hiukan odottaa. [Oikealta: Niin se tehtiin viimeksikin!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.21 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Fakta on se, että te olette oppositiosta sekä vastustaneet meidän lähes kaikkia säästötoimenpiteitämme, esittäneet myös veronkorotuksia [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho!] kokonaisuudessaan huomattavasti enemmän kuin tämä hallitus on tehnyt. Se, että te nyt jälleen ennen vaaleja aiottekin olla toista mieltä asiasta ja esittää veronalennuksia, [Sari Sarkomaan välihuuto] että välillä puhutte yrittäjistä ja toisaalta sitten keskituloisista, on tietenkin teidän oikeutenne, [Timo Heinonen: Ei nyt saivarrella!] mutta me olemme täällä näiden taloudellisten ja reaali maailmallisten reunaehtojen varassa, me joudumme tekemään finanssipolitiikkaa kokonaisuus huomioiden. Me olemme kohdentaneet työn verotukseen nimenomaan pieni- ja keskituloisille veronalennuksia. [Petri Huru: Juuri näin!] Vuosi sitten me olemme jopa nostaneet kahden ylimmän tuloluokan verotusta kehysriihessä tehtyjen päätösten mukaisesti. Siitä, mitä me tulemme kevään aikana päättämään veroista, minulla ei ole vielä kerrottavaa, mutta pyrimme tekemään sellaisen päätöksen, joka tukee talouden kasvua ja nimenomaan on vaikuttava myös suhteessa kustannuksiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Valkonen, olkaa hyvä.

16.22 **Ville Valkonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Terve talous on kansakunnan hyvinvoinnin perusta, ja on todella hienoa, että täällä keskustellaan jälleen kerran talouskasvusta. Täytyy kuitenkin hämmästellä sosiaalidemokraattisia puheenvuoroja, sitä synkistelyn määrää. Te sitä luottamusta tässä maassa nakerratte. [Hälinää] Erityisen ironista se on sen takia, että tämä hallitus joutuu tekemään niin vaikeita päätöksiä sen takia, että edellinen, teidän hallitus ei edes yrittänyt laittaa taloutta kuntoon. [Hälinää — Eduskunnasta: Juuri näin!] Samoin täytyy hämmästellä sitä, että te täällä syyllistätte [Krista Kiurun välihuuto] yrittäjiä, yrityksiä ja ahkeria suomalaisia, jotka tekevät tässä maassa kaiken hyvinvoinnin. Nyt jos joku edes kehtaa esittää, että he maksaisivat hieman vähemmän veroja, jotta voivat kasvaa, investoida, se on teidän mielestänne kauhistus.

Suomi tarvitsee talouskasvua. Kannustan hallitusta rohkeisiin talouskasvupäätöksiin, ja kysyn valtiovarainministeriltä: mitkä veroratkaisut teidän tämän hetken näkemyksen mukaan parhaiten loisivat Suomeen kestävää talouskasvua?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

16.23 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustajan puheenvuoro oli hyvä, mutta varsinaiseen kysymykseen en itse täältä ministeriäitiöstä vastaa, koska hallituksella on edelleen neuvottelut käytävänä paitsi näiden veroratkaisujen niin myös kaiken muun osalta. Me todennäköisesti joudumme tarkastelemaan edelleen jonkinlaisia sopeuttamistoimia, toisaalta meille eri sektoreille kohdistuu merkittäviä tarpeita, joita kaikkia tässä hallituskauden puolivälissä tarkastelemme. Kasvutoimia tehdään myös muulla tavoin kuin veroratkaisuina, ja näitä kaikkia puoliväliriihessä tarkastellaan. Julkisuudessa puhutaan monenlaisista verolajeista: perintöverosta, ylimmistä marginaaliveroasteista, yleensä työn verotuksen alentamisesta, yhteisöverosta ja niin edelleen. Varmasti tätä kokonaisuutta tarkastellaan, mietitään, mihin on paitsi varaa myös mikä olisi kaikkein hyödyllisintä talouden kasvun ja kansalaisten ostovoiman kannalta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohi, olkaa hyvä.

16.24 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tapasin maanantaina keskustan kasvuillassa palvelualan yrittäjän, joka kertoi, että kotitalousvähennyksen leikkauksen johdosta he irtisanoivat — joutuivat siis irtisanomaan — kaksi työntekijää. Kolmannen työntekijän työ muutettiin puolipäiväiseksi. Nämä työntekijät ovat nyt työttöminä — nämä ovat työttöminä. Eihän näin Suomea saada kasvuun. [Timo Harakka: Sata työtöntä joka päivä!] Eihän näin Suomea saada kasvuun. Nyt on ajankuva se, että meillä kasvavat edelleen työttömyys ja valtionvelka. Hallitus on tuonut, kiitos siitä, tänne joitakin kasvutoimia, esimerkiksi tämän verokannustimen investointeihin, mutta sen rajat ovat niin suuret, että ne koskettavat vain jättihankkeita. Työpaikat syntyvät tänä päivänä Suomessa pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, ja ne jäävät nuolemaan näppejään.

Keskusta on tuonut yli 50 eri kasvuehdotusta, ja on hienoa, että meillä oli hyvä neuvottelu näistä pääministerin kanssa. Nyt kysyn valtiovarainministeriltä: oletteko valmis tuossa tulevassa riihessä katsomaan nyt uudestaan tätä kotitalousvähennystä? [Puhemies koputtaa] Eihän se voi olla niin, että me aiheutamme työttömyyttä Suomeen. [Jani Mäkelä: Se ei ole työllisyystoimi, tutkitusti!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.26 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kotitalousvähennykseen tehdyt toimet olivat säästötoimia. Ne eivät varmasti tämän hallituksen kokoonpanon mielestä olleet myöskään helppoja. Me olemme joutuneet tekemään myös vaikeita päätöksiä. Toisaalta kotitalousvähennyksestä on hyvä ymmärtää myös, että kyseessä on hyvitys, myös tämä on eräänlainen yritystuki. Toisaalta esimerkiksi tutkimuskirjallisuuden mukaan — esimerkiksi VATT on tätä selvittänyt — sen aiheuttama hyöty esimerkiksi työllisyyteen ja harmaan talouden estämiseen ei kuitenkaan ole ollut niin merkittävä kuin on alun perin monesti haluttu uskoa. [Välihuutoja] Mutta kotitalousvähennykseen tehtävät säästöt [Hälinää — Puhemies koputtaa] ovat olleet säästöjä. Me pyrimme tässä kokonaisuudessa tarkastelemaan niin kasvutoimia kuin sopeuttamistoimia kokonaisuutena ja tekemään mahdollisimman järkeviä ratkaisuja.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Krista Kiuru, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

16.27 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen ollut huolissani teidän tekemistänne arvovalinnoista jo aikaisemminkin täällä salissa. Samaan aikaan kun taloudellista kestävyysvajetta pienennetään, te teette kovaa lovea sosiaaliseen kestävyysvajeeseen. Tämä tulee kalliiksi, ja nämä sosiaali- ja terveydenhuoltoon, hyvinvointiin, tehdyt säästöt ovat asiantuntijoiden mukaan hallituksenkin mittakaavassa 90-luvun laman kokoisia. Panostukset ihmisiin jäävät siis vähäisiksi. Silti Suomessa ymmärretään, että osamiseen panostaminen esimerkiksi koulutuksessa on kasvutoimi. Olen huolissani siitä, että jos meno jatkuu eikä hallitus saa kasvua liikkeelle, niin käy todella niin, että valtionvelka vain kasvaa ja olemme tilanteessa, jossa me säästämme yhä enemmän, työllisyys vain lisääntyy. Ja silloin se tarkoittaa sitä, että teidän valitsemallanne linjalla tehdään puoliväliriihessä yhä enemmän säästöjä sosiaali- ja terveydenhuoltoon, kun muuta ette löydä. Tämä on karmaiseva kuva, ja me olemme jo nähneet tämän ensimmäisen kahden vuoden sisällä, että tähän te pystytte. [Puhemies: Kysymys!] Kysynkin pääministeriltä: voisitteko arvioida vielä uudelleen kasvutoimia, jotka tukisivat [Puhemies koputtaa] pieni- ja keskituloisia?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.28 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! SDP on huolissaan velkaantumisen kasvusta, [Krista Kiurun välihuuto] SDP haluaa alentaa verotusta. Nämä ovat ihan uusia linjauksia. Minä olen ollut 25 vuotta politiikassa kuntatasolla ja valtakunnan tasolla, ja SDP on aina halunnut kiristää veroja ja keksiä uusia veroja. [Antti Kurvinen: Kokoomus kiristää nyt enemmän!] Viime toukokuussa SDP [Hälinää — Puhemies koputtaa] esitti yli kolmella miljardilla veronkiristysä, [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho!] Velasta te ette ole olleet huolissanne. Te olette vastustaneet meidän säästötoimia ja meidän uudistuksia, joita tehdään siksi, että tämä maa velkaantuu.

Nyt kasvu ja kasvutoimet ovat kaikkein tärkeintä. Kiitän siitä, että eilen meillä oli hyvä keskustelu. Te toitte esityksiä, jotka me tulemme käymään läpi, samoin kuin keskusta toi. Käymme vasemmistoliiton, vihreiden... — Niin, vihreiden kanssa tavattiin myöskin. — Käymme vasemmistoliiton, vihreiden, Liike Nytin kanssa läpi kaikki esitykset. Me tarvitsemme tähän maahan kaikki ideat, joilla me saadaan kasvua enemmän. Mutta suurin syy sille, että tällä hetkellä on apatiaa, [Puhemies koputtaa] on kylläkin Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

16.29 **Miko Bergbom ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toivoisin, että vasemmalla edes sekunniksi pysähdyttäisiin pohtimaan, miettimään sitä, minkä takia näitä sopeutustoimia nyt tehdään. Kuten täällä on useaan kertaan todettu niin ministeriäitiöistä kuin tältä puolelta salia, niin se johtuu siitä, että kaikki toimet on jätetty tekemättä, ja jokainen tietää varmaan, miksi. Te teitte sen, jotta te menestyisitte vaaleissa paremmin. [Sunna Kymäläinen: Kiitos tästä opetustuokiosta!]

Sosiaalidemokraatit ovat täällä huolissaan ostovoimasta, ja siitä pitääkin olla huolissaan. Mutta jos katsotaan, miten ostovoima on kehittynyt esimerkiksi teidän hallituskautenne viimeisenä kahtena vuotena, ostovoima palkansaajilla laski. Tämän hallituksen kaksi ensimmäistä vuotta, 24 ja nyt 25, ostovoima kasvaa. Nämä ovat Veronmaksajain Kes-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

kusliiton arvioita ostovoiman kasvusta. [Hälinää] — Kuunnelkaa nyt, älkää hävetkö tätä, tämä on tosiasia.

Sitten, mitä tulee veronkorotuksiin, mistä olette huolissanne, toivoisin nyt tässä kohtaa kautta, että te tutustuisitte edes teidän omaan vaihtoehtoonne. Te esititte tälle vuodelle enemmän veronkorotuksia kuin tämä hallitus. Lukekaa omat ohjelmanne. [Puhemies: Ja kysymys!] Arvoisa pääministeri, eihän hallitus ota mallia verolinjassaan sosiaalidemokraateista? [Naurua perussuomalaisten ryhmästä]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.31 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Emme ota. [Naurua — Sanna Antikainen: Kyllä todella noloa demareilta!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen. Edustaja Räsänen, Joonas, olkaa hyvä.

16.31 **Joonas Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toivoisin kyllä, pääministeri, että hieman tarkistaisitte tuota. Jos nyt käydään läpi, että jos te ottaisitte mallia, niin mitä olisi käynyt? On totta, että miljoonaperijä maksaisi vähän enemmän. [Petri Hurun välihuuto] On totta, että ministeriäitiossa istuva maksaisi vähän enemmän, mutta keskituloinen palkansaaja maksaisi SDP:n esityksillä vähemmän veroja kuin hallituksen esityksillä, ja sekin tämän asian pihvi on, [Hälinää — Puhemies koputtaa] minkä myös Elinkeinoelämän valtuuskunnan tutkimus todistaa. Tämän hallituksen päätöksillä keskituloisten palkansaajien verorasitus on kiristetty korkeimmilleen kymmeneen vuoteen, [Vasemmalta: Kyllä!] kokoomuksen johdolla, ja sitten sieltä arvostellaan demareita. Että varmaan nyt kannattaisi peiliin katsoa, jos tavara osuu tuulettimeen.

Mutta, arvoisa valtiovarainministeri, haluaisin nyt palata vielä tähän, että jos ja kun kehysriihessä kevennätte veroja, niin onhan nyt tavallisen suomalaisen vuoro? [Juha Mäenpään välihuuto — Sanna Antikainen: Voihan Uniper!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.32 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän astikin ne veronalennukset, joita olemme tässä vaikeassa tilanteessa kyenneet tekemään, on kohdistettu tavallisille suomalaisille veronmaksajille. [Anne Kalmari: Tasaveronalvi koskee kaikkia!]

Se, mitä te esitätte, on oppositiossa mahdollista: olla samaan aikaan huolissaan velkaantumisesta, vastustaa veronkorotuksia, vastustaa leikkauksia ja kritisoida ylipäättänsä hallituksen linjaa, mutta meillä edelleen täällä on kokonaisuus, jota me joudumme katsomaan. Me seuraamme alijäämää, me seuraamme velkasuhteen kehittymistä [Antti Lindtman: Mitä menee?] ja teemme näitä toimia sitä silmällä pitäen. Meillä ei ole sellaista mahdollisuutta täällä, että me aina päivästä riippuen tai vaalien edellä esitämme uudenlaisia hyviä asioita ja sen jälkeen peruutamme jostakin muusta. Se on teidän mahdollisuutenne, mutta me emme mene siihen samaan halpaan. [Timo Harakka: Te voitte haukkua edellistä hallitusta!]

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.2. Suullinen kysymys tasa-arvoisista koulutusmahdollisuuksista koko Suomessa (Eeva Kalli kesk)

Suullinen kysymys SKT 15/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraava kysyjä, edustaja Kalli, olkaa hyvä. [Hälinää] — Edustaja Kallilla on puheenvuoro.

Keskustelu

16.33 **Eeva Kalli kesk:** Arvoisa herra puhemies! Suomessa on eittämättä maailman parhaat opettajat. Lasten kasvatus ja opetus onkin meillä vankkojen ammattilaisten käsissä. Jokaiselle nuorelle kuuluu oikeus niin laadukkaaseen perusopetukseen kuin toisen asteen koulutukseen lähellä kotia. Tämän päällä leijuu nyt kuitenkin hallituksen toimesta synkkiä pilviä. Leikkasitte rajusti ammatillisesta koulutuksesta. Muutitte myös pienten lukioden rahoitusta tavalla, joka heikentää monen lähilukion rahoitusta. Keskusta jäi yksin puolustamaan pienten lukioden asemaa kaikkialla Suomessa.

Unohditteko hallituksessa lukioden kohtalonyhteyden peruskouluun? Aineenopettajien viikkotunnit täyttyvät nimittäin usein sekä lukion että yläkoulun opetuksesta. Siksi kysyn teiltä, arvoisa opetusministeri, lupaatteko turvata suomalaisille lapsille ja nuorille tasa-arvoiset koulutusmahdollisuudet ja että lähilukioon ja yläkouluun pääsee jatkossakin lähellä kotia? [Puhemies koputtaa] Ja miten turvaatte pätevien opettajien saatavuuden myös pienissä kunnissa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.34 **Opetusministeri Anders Adlercreutz** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Kiitän hyvästä kysymyksestä. Kuten tuossa aikaisemmin puhuimme edellisen kysymyskokonaisuuden kohdalla, voi hyvällä syyllä sanoa, että koulutus on erityissuojeluksessa tämän ison taloudellisen myllerryksen keskellä.

Monen pienen paikkakunnan kohdalla taloudelliset haasteet ovat varsin mittavat, mutta suunta on usein pois päin kunnasta kohti isoja keskuksia, ja se asettaa monet koulutuksen tarjoajatkin hankalaan tilanteeseen. On ihan totta, että lukioden osalta monella pienellä paikkakunnalla ollaan suurten pohdintojen edessä. Suomea kohtaa isot demografiset haasteet, ja sen takia meillä on käynnissä työryhmätyö, jossa nimenomaan näitä demografisia haasteita pohditaan — miten hoidetaan ja varmistetaan se, että koulutusta saa joka puolella Suomea, että koulutusta saataisiin lähipalveluna, miten voitaisiin kehittää eri koulujen yhteistyötä ja voimien yhdistämistä, [Puhemies koputtaa] jotta varmistetaan se, että joka puolella Suomea on samanlaiset edellytykset [Puhemies koputtaa] saada sitä opetusta, jonka jokainen meistä ansaitsee.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

16.36 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Petteri Orpon hallitus on aluepoliittisesti erittäin keskittävä hallitus. Kokoomuksen kohdallahan se ei ole yllätys, kokoomus on aina ajanut keskittämistä kaikessa politiikassaan. Mutta todellinen megauutinen ja yllätys on ollut se, että Perussuomalaiset on osoittautunut todella keskittäväksi puolueeksi ihan viime päivien uutisoinnin myötä. Käydäänpä, puhemies, ne läpi:

Ensin valtiovarainministeri Riikka Purra ilmoitti, että maakuntien pienet lukiot voidaan lakkauttaa ja harva-alueilla ei tarvita kouluja, ja kuulemma ne ovat vain ulkomaisia opiskelijoita varten. Tätä toimintaa jatkoi liikenneministeri Lulu Ranne, joka kertoi, että maaseudun puhelin- ja nettiyhteydet toimivat todella hyvin, vaikka hätänumeroonkaan ei paikka paikoin pääse enää, kun 3G-verkko on purettu. Tänään viimeisin keskittävä viesti perussuomalaiselta puolueelta tuli sisäministeriltä. Mari Rantanen ilmoitti, että hän suorastaan kehottaa alaisiaan virastoja keskittämään poliisi- ja pelastuspalveluita.

Kysynkin nyt, puhemies, valtiovarainministeri Riikka Purralta, perussuomalaisten johtajalta: miksi te olette pettäneet kaikki lupauksenne maaseudun ja maakuntien ihmisille, [Puhemies koputtaa] ja aiotteko te kehysriihessä leikata lisää maaseudulta ja maakuntien ihmisiltä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.37 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kurvinen varmaan tietää, että tämä ei ole puolueiden kyselytunti, vaan tapana on, että oppositiosta kysytään hallituksen kantoja.

Mutta kun ilmeisesti kysymys koski aluepolitiikkaa, niin voin sanoa sen, että aluepolitiikan keskeinen murheenaihe on tällä hetkellä itäinen Suomi. Me teemme hartiavoimin töitä eri hallinnonaloilla löytääksemme Itä-Suomelle kasvua tukevia ratkaisuja, [Anne Kalmari: Nolla euroa!] ja niitä on tehty jo paljon ja me teemme niitä lisää. Itä-Suomi on erityisen hankalassa asemassa, koska raja on kiinni, koska rajakauppa on lakannut, koska esimerkiksi puutavaran tuonti Venäjältä on loppunut ja turvallisuushka painaa päälle. Mutta me teemme kaikkemme, ja haluan vakuuttaa sen tässä salissa, että Itä-Suomea ei unohdeta. [Niina Malm: Kertokaa yksi toimi!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

16.38 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään Opetushallituksen johtokunnassa kuulimme, että yhä useampi lukiolainen pidentää opintojaan kolmeen ja puoleen vuoteen tai siihen neljään vuoteen, ja taustasyynä on se, että lukiosta on tullut monelle yhä stressaavampaa, yhä raskaampaa. Toisaalta myös halutaan päästä korkeakoulupaikkoihin, jotka vaativat hyviä tuloksia, ja se ylioppilaskirjoitus ratkaisee aiempaa enemmän sisäänpääsyä. Nuorisoala taas kertoo, että 60 prosenttia meidän nuorista kertoo, että viiden seuraavan vuoden aikana turvallisuustilanne heidän elämässään meidän maassa heikkenee.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Nuoret ovat tosi kovien paineiden alla, ja haluaisin kysyä teiltä, hallitus: miten te tuette nuoria? Me ollaan sen varassa, että meidän nuorilla on tulevaisuususkkoa ja luottamusta siihen opintopolkuun, tulevaisuuteen, korkeakouluopiskelumahdollisuuksiin jatkossa. Miten edistätte, helpotatte korkeakouluun pääsyä ja tuette nuorten tulevaisuususkkoa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Opetusministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.39 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Äärimmäisen hyvä kysymys, ja on keskeistä, että me poliitikkoina myöskin luomme uskoa meidän nuoriimme, että puhumme myöskin vahvuksistamme, emme pelkästään haastavista päätöksistä, vaan näemme ympärillämme olevat hienot asiat, suomalaisen yhteiskunnan vahvuudet, valamme sen kautta tulevaisuususkkoa.

Koulu on tietenkin keskeinen paikka, koulussa annetaan sitä opetusta, jonka varaan sitten elämää voi rakentaa. Opetuksen, oppimisen tuki mainittiin tuossa jo aikaisemmin. Minun mielestäni se on hieno viesti tältä hallitukselta, että peruskouluun panostetaan tässä haastavassa tilanteessa. Mutta kysyjä on ihan oikeassa siinä, että siitä huolimatta pitää pohdita, miten nuoria voidaan tukea. Terapiatakuu on tietenkin yksi asia. Lukiossa, toisella asteella vahvistetaan nyt oppimisen tukea. Korkeakouluthan nyt vähän uudistavat sitä sisäänottopisteytystään. Se puolestaan ehkä myöskin vähän vähentää sitä putkiajattelua, joka minun mielestäni vähän vaivaa lukiokoulutusta. [Puhemies koputtaa]

Ja mitä tulee vielä saavutettavuuteen, alkuperäiseen kysymykseen, niin kyllä se näkyy rahoituksessa. Nimenomaan saavutettavuuskriteeriä painottamalla tämä asia [Puhemies koputtaa] otetaan huomioon.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

16.41 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Koulutus- ja sivistyspalvelut ovat kuntien merkittävin tehtävä nykyään, ja siksi kuntien talous on aivan keskeisessä roolissa siinä, kuinka kunnat pystyvät näistä tehtävistä selviämään. No, nyt kuitenkin hallituksen yksi keskeisin uudistus eli kuntien valtionosuusuudistus päätettiin haudata. Sekin, kuten nämä Kaisa Juuson valmistelemat sote-säästöt, päätettiin pimitää kunta- ja aluevaalien jälkeiseen aikaan. Toivon todella, että tässä eivät olleet vaalipoliittiset syyt, miksi näin päätettiin tehdä.

Kunnilta luvattiin karsia byrokratiaa ja tehtäviä. Näin ei ole käynyt. Sen sijaan rahoitusta on vähennetty. Jos kunnat eivät saa rahoitus- ja taloustilannettaan kuntoon, niin mistä muualta kunnat sitten leikkaavat kuin koulutus- ja sivistyspalveluista. Hallitus esittelee hienoja uudistuksia, kuten tämä oppimisen tuen uudistus, mutta sitten toisella kädellä otetaan ja pitkitetään tätä aivan keskeistä valtionosuusuudistusta.

Kysyisinkin kuntaministeriltä: Kuinka varmistatte, että kunnat pärjäävät taloudellisesti? Aiottako tällä vaalikaudella tuoda tämän aivan keskeisen kuntien valtionosuusuudistuksen, [Puhemies koputtaa] vai aiottako kenties leikata kunnilta lisää?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Ikonen, olkaa hyvä.

16.42 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Korjaan ensimmäisenä tämän väitteen, että hallitus leikkaisi kunnilta. [Krista Kiu-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

ru: Mitä ihmettä!] Meidän kaksi edellistä budjettia, jotka hallitus on tehnyt, ovat kumpikin lievästi kuntataloutta vahvistavia. [Krista Kiurun välihuuto] Eli me olemme tehneet vahvistuksia tänne kuntatalouteen kaikkiaan niillä vaikutuksilla.

Sen lisäksi, mitä opetusministeri täällä hyvin kuvasi, oli se, että tämä hallitus lisää esimerkiksi perusopetukseen juuri 200 miljoonaa. Sillä kehitetään myöskin tätä vahvaa pohjaa meidän lapsille ja nuorille.

Kysytte valtionosuusjärjestelmäuudistuksesta. Kyllä, se on teidän tekemänne sote-uudistuksen jälkeen vielä pahemmin rikki kuin me olimme ymmärtäneetkään. Meillä on kuntia, jotka maksavat tällä hetkellä valtiolle päin — onko se oikein? Meillä on toisia kuntia, jotka saavat yli 2 000 euroa per asukas. Näin erilaisissa tilanteissa meidän kuntamme ovat tällä hetkellä rahoituksensa suhteen. Me koetamme tehdä tämän näin ison uudistuksen huolella, ja sen tähden siihen otettiin lisääaikaa, ja se tulee voimaan vuonna 27.

Ja vielä viimeinen kysymys, jonka kysytte, liittyy tähän kuntien norminpurkuun. Saimme kunnilta lähes 500 ehdotusta näistä. Niistä noin 160 on mennyt nyt jatkoarvioitavaksi erilaisiin lainsäädäntöhankkeisiin. Teemme tätä kautta myöskin lisää tilaa kuntien talouteen. [Puhemies koputtaa] Eli kyllä, pidämme huolen kunnista. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hiltunen, olkaa hyvä.

16.43 **Pia Hiltunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koulutus tosiaan on meidän yhteiskunnan menestyksen perusta sekä myös yksilöiden menestymisen perusta. Alkuperäinen kysymys koski lähilukioita, ja itse ajattelen, että kun lapsimäärät monessa kunnassa laskevat ja palveluja täytyy tarkastella kuntatasolla entistä tarkemmin ja kohdentaa resursseja järkevämmiin, niin on varmasti välttämätöntä, että tällaista keskustelua käydään. Kysyisin oikeastaan ministeriltä, että kun eilen kulttuuripoliittisen selonteon yhteydessä tuli esille, että opetus- ja kulttuuriministeriön sektorille on tulossa 75 miljoonan lisäleikkaukset, niin kohdistuvatko ne koulutukseen, vai mihin kohdistatte nämä leikkaukset.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.44 **Opetusministeri Anders Adlercreutz** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On ihan totta, että OKM:ään kohdistuu 75 miljoonan sopeutuspaine, ja siitä käydään keskustelua, neuvottelua, hallituksen sisällä, pyritään kohdistamaan ne mahdollisimman järkevällä tavalla. Päätöksiä tehdään toivottavasti tässä kevään aikana. [Antti Lindtman: Vaa-lin jälkeen!]

Aikaisemmin puhuttiin opettajista, opettajien jaksamisesta, ja se on tietenkin myöskin oleellinen kysymys tässä. Kyllä minä itse ajattelen, että kun vaikka nyt sitten syksyllä toivottavasti voimaan astuvan kännykän käytön rajoittamisella saadaan luotua paremmin sitä työrauhaa kouluun, niin sekin puolestaan parantaa opettajien mahdollisuutta toteuttaa sitä omaa osaamistaan luokkahuoneessa ja sekin toivottavasti sitten parantaa myöskin alan vetovoimaa, joka oli tuossa ensimmäisessä kysymyksessä myöskin aiheena.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen, edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

16.45 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tervehdin ilolla opettajana sitä, että tämä kännykkälainsäädäntö tulee voimaan, mutta se ei paljon lohduta siinä tilanteessa, jossa viedään 120 miljoonaa ammatillisesta koulutuksesta, ja nyt puhutaan vielä lukuisista kymmenistä miljoonista, joita tultaisiin viemään OKM:stä lisää. [Eduskunnasta: Ohhoh!] Nythän elinkeinoelämän toimijat — yrittäjät, EK, työntekijäjärjestöt — ovat kaikki vedonneet hallitukseen, että ammatillisesta koulutuksesta ei pidä leikata lisää. Siellä on se osaava työvoima, joka kasvaa palvelemaan tätä meidän yhteiskuntaa ja tekemään töitä, mistä hallituskin koko ajan puhuu. Aikaisemmat leikkaukset ovat tarkoittaneet jo sitä, että ammatillisessa oppilaitoksessa ei saa tarpeeksi lähiopetusta, ja nyt vähennetään tunteja, nyt vähennetään opettajia. Kysyn uudestaan, arvoisa opetusministeri, kuten äskenen kollegakin: Mitä nämä lisäleikkaukset tarkoittavat? Kokoomuksesta on esitetty, että se 50 miljoonaa pitää ottaa ammatillisesta koulutuksesta. [Välihuutoja vasemmalta] Onko todella näin, että hallitus aikoo toteuttaa tämän?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.46 **Opetusministeri Anders Adlercreutz** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun pohditaan kohdennuksia, niin luonnollisesti otetaan huomioon se, mistä aikaisemmin ollaan jouduttu leikkaamaan, ja kyllä koko hallituksen näkökulma on se, että ammatillinen koulutus on äärimmäisen tärkeässä asemassa. Siksi kehitetään myöskin sen lainsäädäntöä, ja siksi kehitetään sen tukea. Siksi pohditaan nimenomaan tätä toiminnanohjausta, jonka tuossa aikaisemmin mainitsin. Ja siksi kehitetään sitä rahoitusmallia kannustavammaksi, mikä sitten puolestaan parantaa sitä läpäisyä — ja ajattelen myöskin, että se parantaa opiskelijoiden motivaatiota, opettajien motivaatiota, yhteistyötä yrityskentän kanssa ja sen kautta meidän talouskasvua ja tuottavuutta. Ammatillisen koulutuksen arvostus on tässä hallituksessa vahva, ja sitä tullaan voimakkaasti nyt kehittämään.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.3. Suullinen kysymys hallituksen sitoutumisesta ilmastolakiin (Oras Tynkkynen vihr)

Suullinen kysymys SKT 16/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraava kysyjä, edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.47 **Oras Tynkkynen vihr:** Kiitos puhemies! Olen yrittänyt pitää vähän tukkimiehen kirjanpitoa ja päätynyt sellaiseen lukuun, että tällä hetkellä hallituspuolueiden puheenjohtajista kaksi haluaa purkaa ilmastolain ja vesittää Suomen ilmastotavoitteet ja kaksi on sitä mieltä, että ehkä kuitenkin hallitusohjelmasta ja Suomen ilmastovastuusta voisi kannattaa vielä pitää kiinni. Tilanne on siis kutkuttavan tasainen fifty-fifty hallituksen sisällä. [Naurua]

Ne hallituspuolueiden puheenjohtajat, jotka haluavat vesittää ilmastotoimia ja ilmastolakia, perustelevat sitä sillä, että Suomen hiilineutraaliustavoite on vaikea saavuttaa ja sen

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

takia nyt kannattaa luovuttaa. Kysyn teiltä, pääministeri Orpo: onko hallitus luovuttamassa ilmastotoimien suhteen, ja jos te haluatte luovuttaa ilmastotoimien suhteen sen takia, että ne ovat niin vaikeita, niin aiotteko luovuttaa myös hallituksen talous- ja työllisyystavoitteiden suhteen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.48 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitusohjelma on kaikilta osiltaan voimassa. Hallitus on sitoutunut EU:n ilmastotavoitteisiin, ilmastolakiin ja omaan ohjelmaansa.

On ihan totta, että ilmastotavoitteiden saavuttaminen on äärettömän vaikeaa, mutta nyt me teemme töitä, etsimme työvälineitä, parhaita mahdollisia keinoja, joilla kohti tavoitetta ja tavoitteita edetään. Se vaikeus tietenkin tulee siitä, että meidän pitäisi löytää keinoja, joilla me mennään kohti tavoitteita mutta me emme vahingoita suomalaista talouskasvua emmekä tee ihmisten arjesta kohtuuttoman kallista. Tämä yhtälö ei ole helppo, tiedätte sen kaikki hyvin, mutta me teemme töitä nyt ilmasto- ja energiastrategian kanssa. Se on se keskeinen asiakirja, joka tuodaan eduskunnalle.

2.4. Suullinen kysymys hallituksen sitoutumisesta ilmastolakiin (Mai Kivelä vas)

Suullinen kysymys SKT 17/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Samaan aihepiiriin liittyen, edustaja Mai Kivelä, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.49 Mai Kivelä vas: Arvoisa puhemies! On se kyllä kumma, että kun kyse oli köyhiltä leikkaamisesta ja rikkaille antamisesta, niin te, hallitus, ette aikailleet, vaan te olette vie-neet pienituloisilta niin kovaa, että asunnottomuus on kääntynyt kasvuun ja lapsia tippuu köyhyyteen, ja omalle tuloluokallenne olette myös aikaansaavasti löytäneet verolahjoja.

Mutta entä sitten, kun kyse on lupauksestanne pitää kiinni ilmastotyöstä? Ei ole pidetty mitään kiirettä, vaan edelleen me odotamme tekoja. Ekologinen kriisi ei ole kadonnut mi-hinkään. Ilmasto kuumenee ja luontokato kiihtyy, ja samaan aikaan hallituksesta tulee näi-tä ulostuloja, joissa ilmastotavoitetta halutaan horjuttaa.

Nyt, pääministeri Orpo, te vakuutatte, että olette sitoutuneet ilmastolakiin. Jos näin to-della on, niin milloin te toimitte sanojenne mukaisesti? Lupaatteko päättää tarvittavista li-sätoimista nyt puoliväliriihessä, vai eikö tämä asia ole teille samanlainen prioriteetti kuin köyhiltä leikkaaminen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

16.51 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala (vastauspuheenvuoro): Arvoisa pu-hemies! Kuten tuossa pääministeri totesi, tämän kevään aikana valmistellaan hallituksen

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

energia- ja ilmastostrategia, jonka yhteydessä selvitetään, arvioidaan ja valmistellaan toimia, joilla saamme aikaan lisää päästövähennyksiä ja samanaikaisesti myös lisää nieluja. Se on meidän keskeinen haaste tässä työssä, että tarvitsemme molempia.

Se, mikä nyt on aivan selvää, on se, että kun Euroopan unionikin on asettanut yhdeksi keskeiseksi tavoitteekseen pitää kiinni tavoitteista ja samaan aikaan vahvistaa esimerkiksi Euroopan kilpailukykyä, niin kyllä se on myös Suomen intressi, että kuljemme edelleenkin kunnianhimoisesti kohti näitä tavoitteita. Tarvitsemme siihen myös uusia teknologisia ratkaisuja, kuten esimerkiksi näitä teknisiä nieluja. Se tarkoittaa siis jatkossa sitä, että voimme ottaa hiilidioksidin talteen piipuista. Tämä teknologia on nyt hyvää vauhtia kehityksessä, ja uskon, että voimme sitä myös vauhdittaa. Näitäkin toimia pohditaan nyt tämän ilmasto- ja energiastrategian yhteydessä, ja se on tulossa tämän kevään aikana. [Eduskunnasta: Tämä luvattiin jo kolme vuotta sitten!]

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.5. Suullinen kysymys suurpetopolitiikasta (Timo Vornanen tv)

Suullinen kysymys SKT 18/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraava kysyjä, edustaja Timo Vornanen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.52 **Timo Vornanen tv:** Arvoisa puhemies! Tässä on veroista puhuttu nyt puolisen tuntia. Jatkan samalla teemalla ja kysyn suurpetokantojen verotuksesta, ministeri Essayah.

Suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistavat lakimuutokset on nyt lähetetty lausuntokierrokselle. Tämä on tietenkin aivan erinomainen asia ja askel oikeaan suuntaan. Metsästäjät ovat tällä hetkellä kuitenkin aivan syystäkin turhautuneita tilanteeseen, jossa pitkään koulutettuja koiria, perheenjäseniä, joutuu jatkuvasti susien tappamiksi. Totaalisen kyllästyneitä ovat myöskin elinkeinonharjoittajat, jotka menettävät esimerkiksi merkittäviä määriä lampaitaan. Siksi tarve tarkemmalle tiedolle asian etenemisestä on suuri. Lisäksi muutoksia odotetaan mahdollisimman nopeasti.

Arvoisa ministeri Essayah, voisitteko selvittää, missä tällä hetkellä mennään Suomen suurpetopolitiikan ja kannanhoidollisen metsästyksen suhteen? Mitä muutoksia on lähiaikoina luvassa, milloin esimerkiksi sutta päästään metsästämään? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Maa- ja metsätalousministeri Essayah, olkaa hyvä.

16.53 **Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Samalla anteeksi, ääneni on flunssan takia vähän painuksissa, toivottavasti kestää.

Elikkä eilen on lähtenyt lausuntokierrokselle metsästyslain muutos, jossa nimenomaisesti ensinnäkin mahdollistetaan kannanhoidosuunnitelmien huomioiminen tulevaisuudessa ja sitten myöskin selkeästi annetaan asetuksenantovaltuus, jossa tälle kannanhoidollisel-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

le metsästykselle asetetaan päämäärä, sen lisäksi otetaan huomioon myöskin alueellisuus, ja katsotaan ne niin sanotut suotuisan suojelutason minimiarvot ja lisäksi sitten myöskin se poistomäärä, mikä kullakin alueella on mahdollista. Nämä ovat tällä hetkellä lausuntokierroksella. Lausuntokierrokset tarkoittavat sitä, että sinne voi antaa näkemyksiä ja mielipiteitä. Tarkoitus on, että nämä tuodaan eduskuntaan viimeistään viikolla 12, jolloinka olisi mahdollisuus, kun kannanhoitosuunnitelma karhun osalta valmistellaan tänä keväänä, että 20.8. kannanhoidollinen metsästys karhun osalta olisi mahdollista.

Sen lisäksi on huomioitava, että meidän olemme jo tehneet nimenomaan [Puhemies koputtaa] tähän vahinkoperusteiseen metsästykseseen muutoksia, joilla muun muassa esimerkiksi Tohmajärvellä Itä-Suomen alueella kuusi sutta pystyttiin vahinkoperusteisesti [Puhemies koputtaa] poistamaan viime syksyn aikana.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.6. Suullinen kysymys Ukrainan tukemisesta (Sofia Vikman kok)

Suullinen kysymys SKT 19/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraava kysyjä, edustaja Vikman, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.55 **Sofia Vikman kok:** Arvoisa puhemies! Ukrainan tilanne puhuttaa. Rauha ei voi tarkoittaa Ukrainan antautumista. Sen tyyppinen lopputulos tarkoittaisi vain, että Putinin Venäjä ennen pitkää jatkaa sotimista Euroopassa. Rauhan on oltava oikeudenmukainen ja kestävä. Ukrainan suvereniteetin on säilyttävä. Jotta Venäjän kanssa voi saada aikaan kestävän rauhan, on sen takana oltava riittävä pelote ja sotilaallinen voima. Paras toimintalinja on edelleen jatkaa vankkumatta Ukrainan tukemista ja kohdistaa Venäjään yhä vahvempaa taloudellista painostusta. Euroopan on toimittava yhtenäisenä, ripeästi ja riittävällä konkreettisella voimalla. Yksi tapa auttaa Ukrainaa olisi Venäjän jäädytettyjen varojen käyttäminen Ukrainan tukemiseksi, puhutaan sadoista miljardeista.

Arvoisa puhemies! Kysyn valtiovarainministeriltä: miten voisimme edetä Venäjän jäädytettyjen varojen käyttämisessä Ukrainan tukemiseen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.56 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kysyjä nostaa äärimmäisen tärkeän asian esille. Jos lähestytään kolmesta suunnasta sitä, mitä pitää tehdä: ensimmäinen on Ukrainan tukemisen jatkaminen, sen lisääminen, toinen on Venäjän heikentäminen ja kolmas on Euroopan Nato-maiden omaan puolustukseen ja turvallisuuteen keskittyminen.

Venäjää heikennetään paitsi esimerkiksi pakotteilla myös keskuspankin jäädytettyjen varojen kautta. Tällä hetkellä Ukrainaa on tuettu niin, että lainamuotoisen tuen takaisinmaksu tapahtuu jäädytettyjen varojen tuottojen kautta. Nyt kyse on siitä, voitaisiinko myös itse jäädytettyjä varoja hyödyntää tähän toimintaan. Kyse on sadoista miljardeista

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

euroista. Ja kun mietitään Euroopan asemaa tässä kokonaisuudessa, niin enemmistö näistä varoista sijaitsee Euroopassa, mikä tarkoittaa sitä, että Eurooppa ei tässä yhteydessä ole lainkaan niin heikko kuin välttämättä voitaisiin puhua. On kuitenkin myönnettävä, että jäädytettyjen varojen käyttö ei ole yksinkertaista. Siihen liittyy paljon [Puhemies koputtaa] kansainvälisen lain ja erilaisia juridisia yksityiskohtia, mutta ehdottomasti, kuten tasavallan presidenttikin on viime aikoina korostanut, [Puhemies koputtaa] tämä on suunta, jota meidän pitää harkita.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.7. Suullinen kysymys hallituksen työllisyystoimista (Sakari Puisto ps)

Suullinen kysymys SKT 20/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraava kysyjä, edustaja Puisto, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.57 Sakari Puisto ps: Arvoisa puhemies! Me aikaisemmin keskusteltiin talouskasvusta, ja oli hyvä kuulla pääministerin ja valtiovarainministerin vastauksia ja perusteluja eri näkemyksiin. Haluaisin tuoda vielä työmarkkinanäkemyksen ja työllisyysnäkökulman tähän.

Hallitus on tehnyt koko joukon työmarkkinauudistuksia, ja lisää on vielä tulossa. On kuitenkin selvää, että nämä vaikutukset eivät ole välittömiä, vaan ne tapahtuvat nimenomaan ajan kanssa. Nyt kun tässä kaiken maailman epävarmuuden keskellä kuitenkin on aika paljon positiivisia näkemyksiä, myös talouskasvua on se prosentti — puolitoista prosenttia, tavallisten suomalaisten perheiden ostovoima on parantunut, yritysten tilauskirjat ovat vahvistuneet, niin miten te näette, arvoisa työministeri Satonen, että miten hallituksen työllisyystoimet vauhdittavat Suomen talouden kasvua, ja mikä niiden vaikutus on meidän julkiselle taloudelle? [Timo Harakka: Se kyllä kiinnostaa!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Satonen, olkaa hyvä.

16.58 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aivan varmasti, kuten valtiovarainministeriö on hyvin tarkkaankin arvioinut, nämä tehdyt työllisyystoimet tulevat vahvistamaan... Nehän ovat vahvistaneet jo työn tarjontaa, mutta kun työn kysyntäkin vahvistuu talouskasvun kautta, josta tämä keskustelu lähti liikkeelle, niin aivan varmasti tullaan näkemään niitä positiivisia vaikutuksia myös työmarkkinoilla, olettaen tietenkin, että meillä ei ole sellaista geopolittista kriisiä, joka tulee tätä asiaa vaikeuttamaan. Käsitys on, että hyvin piankin voidaan työllisyydessä päästä liikkumaan oikeaan suuntaan.

Mutta ehkä tässä, kun on mahdollisuus sanoa, niin haluaisin sanoa senkin asian, että parasta aikaa meillä on käynnissä työehtosopimusneuvottelut. Ne asiat ovat tietysti työnantajan ja työntekijöiden välisiä asioita, ja niihin hallituksen ei tule puuttua emmekä ole myöskään puuttuneet, mutta voin siitä huolimatta sanoa, että toivon kyllä, että siellä löy-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

dettäisiin varsin pian ratkaisu, koska nimittäin tässä maailmantilanteessa, missä me ollaan, ne asiat, jotka ovat meidän omissa käsissämme, kannattaa laittaa kuntoon.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.8. Suullinen kysymys Suomen ja Yhdysvaltojen välisistä suhteista (Mats Löfström r)

Suullinen kysymys SKT 21/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Nästa fråga, ledamot Löfström, varsågod.

Keskustelu

16.59 **Mats Löfström r:** Arvoisa herra puhemies! Transatlanttisesti ajatteleville henkilöille, kuten itselleni ja monille muille, jotka koko elämänsä ajan ovat nähneet Yhdysvallat vapaan maailman johtajana, demokratian ja länsimailman hyvien periaatteiden takaajana, ovat viime päivät ja viikot olleet hyvin mullistavia — lievästi sanottuna. Siitä huolimatta, että meidän tulee itse ottaa suurempi vastuu Euroopasta, omasta turvallisuudestamme, emme myöskään halua heikentää transatlanttista suhdettamme. Siksi yhteydet Yhdysvaltoihin ovat kaikilla tasoilla tärkeämmät kuin pitkään aikaan, mitä tulee hallintoon, senaattoreihin ja edustajainhuoneen jäseniin, osavaltioiden kuvernööreihin, mutta myös yritysten välisissä yhteyksissä ja yhteyksissä kansalaisyhteiskuntaan. Arvoisa ulkoministeri Valtonen, kuinka voimme tässä tilanteessa parhaiten ylläpitää yhteyksiä Yhdysvaltoihin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitos, tack. — Ministeri Valtonen, olkaa hyvä.

17.01 **Ulkoministeri Elina Valtonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyjä esittää äärimmäisen tärkeän ja ajankohtaisen kysymyksen. On aivan totta, että me kaikki voimme omilla kontakteillamme ja suhteilla Yhdysvaltoihin nyt auttaa tässä ajankohtaisessa tilanteessa. Meidän transatlanttinen linkki on vahva. Suomen ja Yhdysvaltain väliset suhteet ovat erinomaiset ja erittäin tiiviit, ja myös Yhdysvaltain suhde Eurooppaan on vahva, ja me uskomme, että se tulee jatkumaan sellaisena. Se ei poissulje sitä, etteikö Euroopan tulisi tehdä enemmän toisaalta Ukrainan tukemiseksi, niin kuin valtiovarainministeri tässä hyvin kuvasi, mutta ennen muuta myös oman puolustuksensa ja oman pelotteensa eteen. Me kohdataan nyt yhdessä transatlanttisesti valtava uhka Venäjän toimesta, joka käy hyökkäyssotaa Ukrainassa, mutta me tiedetään, että Venäjän uhka ei kohdistu pelkästään Ukrainaan, se on laaja-alaista ja valitettavasti myös pysyvää. Sen vuoksi meidän on toimitettava yhdessä, ja se myös vahvistaa transatlanttista linkkiä, kun Eurooppa vahvistaa omaa otettaan puolustuksesta.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

3. Valvottu käyttötila huumeita käyttäville

Kansalaisaloite KAA 3/2023 vp

Valiokunnan mietintö StVM 30/2024 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 30/2024 vp. — Keskustelu. Sosiaali- ja terveysvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Krista Kiuru, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.02 **Krista Kiuru sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kansalaisaloitteessa ehdotetaan, että... [Hälinää — Puhemies koputtaa] Kansalaisaloitteessa ehdotetaan, että lainvalmistelu huumausaineiden käyttötilakokeilun mahdollistamiseksi käynnistettäisiin mahdollisimman pian. Valiokunta on asiaa selvittänyt ja saanut myöskin lakivaliokunnalta asiaa koskevan lausunnon.

Lakivaliokunta on omassa lausunnossaan käsitellyt käyttötilojen perustamista toimialansa mukaisesti rikosoikeudellisen sääntelyn näkökulmasta. Huumausaineiden käyttötiloista ei ole Suomessa nykyistä sääntelyä. Voimassa oleva sääntely myös estää käyttötilojen perustamisen tällä hetkellä tämän yleiskiellon mukaisesti. Kiellosta voidaan kuitenkin lainkohdan mukaan poiketa lääkinnällisissä, tutkimuksellisissa ja valvonnallisissa sekä teollisen käytön tarkoituksissa siten kuin niistä erikseen huumausainelaissa tai muualla laissa säädetään.

Lakivaliokunta on lausunnossaan käsitellyt käyttötiloja myös EU-oikeuden ja kansainvälisen oikeuden näkökulmasta sekä tarkastellut muiden maiden käyttötiloja koskevia sääntelyratkaisuja. Lausunnon mukaan kansainväliset huumausaineyleissopimukset tai EU-lainsäädäntö eivät muodosta estettä huumausaineiden käyttöhuonekokeilulle. Lakivaliokunta ei lausunnossaan ota siis kantaa siihen, tulisiko kansalaisaloitteessa ehdotettua lainvalmistelua huumausaineiden käyttötilojen kokeilemiseksi käynnistää, koska ehdotus liittyy pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon alaan. Suomen huumausainepolitiikka on pitkään perustunut huumeiden käytön ja hallussapidon laajaan kieltoon ja rangaistavuuteen. Toisaalta lakivaliokunnassa todetaan, että on samalla kyllä olemassa myös ymmärretty tarve tuki- ja hoitotoimenpiteille ja on korostettu nimenomaan valiokunnan toimesta sosiaali- ja terveydenhuollon toimenpiteiden ensisijaisuutta.

Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveysvaliokunnan saaman selvityksen mukaan käyttötilojen ensisijainen tavoite olisi nimenomaan estää huumeiden käytön aiheuttamaa yliannostuskuolematilannetta, vähentää kuolleisuutta, ehkäistä veriteitse tarttuvien tautien leviämistä, epähygieenisestä pistämisestä aiheutuvia vaikeita komplikaatioita ja tästä erikoissairaanhoidolle koituvaa taakkaa sekä yhteiskunnalle aiheutuvia merkittäviä kustannuksia ja pienentää yleistä sairastavuutta. Toinen tavoite on huumeita käyttävien ihmisten ohjaaminen päihdehoitoon, muita haittoja vähentäviin palveluihin sekä yleisiin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Käyttötiloihin hakeutumalla huumeita käyttävät ihmiset saisivat myös sosiaalista tukea ja mahdollisuuden rakentaa luottamuksellisia suhteita ammattilaisten kanssa, mikä osaltaan vähentää huumausaineiden käyttöön liittyvää häpeäilemää ja edistää näiden ihmisten integroitumista yhteiskuntaan. Käyttötilojen tarkoituksena on tavoit-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

taa nimenomaan vakavasti syrjäytyneitä, suonensisäisiä huumeita käyttäviä ihmisiä ja ohjata heitä muiden sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä päihdehoidon piiriin.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan käyttötilojen hyödyistä on kertynyt kansainvälistä näyttöä muun muassa tartuntatautien ja pistoinfektioiden ja yliannostusten ehkäisyssä — esimerkkejä löydätte sieltä valiokunnan mietinnöstä. Huumeiden käyttöön liittyvät komplikaatiot ja yliannostukset kuormittavat nimenomaan ensihoitoa, päivystystä ja erikoissairaanhoidtoa, siinä yksi esimerkki. Erikoissairaanhoidon kuormitusta lisäävät myöskin huumeiden pistokäyttöön liittyvät vakavat, hoitamattomina henkeä uhkaavat infektiot, joita hoidetaan useimmiten vaativasti ja pitkään ja viikkojen ajan erikoissairaanhoidossa, jos näin huonosti käy. Käyttötiloissa olisi mahdollista tarjota kohdennettuja sosiaali- ja terveysalan palveluita kaikkein heikoimmassa asemassa oleville mielenterveys- ja päihdesairauksista kärsiville ihmisille. Mutta käyttötilat eivät kuitenkaan yksinään ratkaise ongelmaa, jos samanaikaisesti hoitopaikkoja ei yksinkertaisesti ole tai palvelujärjestelmä, palvelujen saatavuus, ei jostain syystä toimi.

Käyttötilojen hyötyjen lisäksi sosiaali- ja terveysvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on käyty läpi käyttötiloihin liittyviä haittapuolia ja riskejä. Sosiaali- ja terveysvaliokunta yhtyy useisiin lakivaliokunnan lausunnossa esiin nostettuihin huoliin. Lakivaliokunnan lausunnon pohjalta käyttötilakokeilun mahdollistaminen edellyttäisi laaja-alaista sääntelyä useista muistakin seikoista, kuten toiminnan tavoitteista, sisällöstä, kohderyhmästä, sallituista päihteistä, henkilökunnan ja asiakkaiden oikeuksista ja velvollisuuksista sekä turvallisuuteen ja valvontaan liittyvistä kysymyksistä ja totta kai yhdenvertaisuuden toteutumisesta. Myöskin järjestämistapa täytyisi pohtia. Ja tärkeätä on myöskin se, mihin lakiin tämä tulisi. Lakivaliokunta toteaa, että se pitäisi sijoittaa muualle kuin rikoslakiin, ja tätä kautta alueellisia kokeiluja tai ylipäättäänkään lähtökohtaa rangaistavuudesta poikkeamiseksi ei tulisi tehdä — nimenomaan lakivaliokunnan mielestä — rikosoikeudellisella alalla.

Arvoisa puhemies! Käyttötilojen riskinä on pidetty huumeiden käytön ja kysynnän ja siten myöskin huumekaupan lisääntymistä käyttötilojen läheisyydessä. Esille on tuotu myös, että käyttötilojen perustaminen voidaan myös tulkita viestiksi siitä, että huumausaineiden käyttöön suhtaudutaan aiempaa sallivammin, mikä voi lisätä huumausaineiden käyttöä ja kysyntää.

Arvoisa puhemies! Sitten valiokunnan johtopäätöksiin:

Ensinnäkin on hyvä todeta, että huumeiden kokeilu ja käyttö alkavat usein alaikäisenä ja alaikäiset kärsivät huumeiden käytön aiheuttamista terveyshaitoista. Valiokunta pitääkin välttämättömänä, että huumeita käyttävien alaikäisten ja nuorten hoitokäytäntöjen, lääkeshoidon, hoitoonohjausjärjestelmän, palvelukokonaisuuden ja palveluiden ketjujen ongelmiin etsitään ratkaisuja käyttötilakokeilusta riippumatta Onnettomuustutkintakeskuksen tekemän selvityksen ja siihen sisältyvien suositusten pohjalta.

Valiokunta huomauttaa, että nuorista huumeiden käyttöön kuolleista alle prosentti oli ollut kuollessaan tai viimeisen elinvuotensa aikana korvaushoidossa, yli 25-vuotiaista korvaushoidossa oli ollut 13 prosenttia. Tämä tukee valiokunnan näkökulmasta sitä johtopäätöstä, että hoitoonpääsyyn liittyvät ongelmat ovat ainakin osasy syy nuorten huumeakuolemiin.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta toteaa, että viime hallituskauden lopussa voimaan tulleet mielenterveyden hoidosta, päihde- ja riippuvuushoidosta sekä sosiaalihuollon mielenterveys- ja päihdetyöstä säädetystä uudesta uudistuksesta on myös toivottavasti tulossa apua,

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

ja tätä kautta hyvinvointialueelle on varattu jo silloin uudistuksen toteutumiseen tarkoitettu rahoitus.

Ottaen huomioon kaikki edellä toteamani puolesta- ja vastaan-argumentit valiokunnan enemmistö tuli tätä kansalaisaloitetta käsitellessään lopulta siihen tulokseen, että viime aikoina toteutetut hallinnon, palvelulainsäädännön ja toiminnan muutokset sosiaali- ja terveydenhuollon alalla ovat sellaisia, että sosiaali- ja terveysvaliokunta ei pidä nyt perusteltuna periaatteellisesti merkittävien muutosten tekemistä Suomen huumausainepolitiikkaan, joten valiokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hylkäisi tämän kansalaisaloitteen.

Tähän sisältyy myöskin vastalause vasemmistoliiton, sosiaalidemokraattien ja vihreiden toimesta. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, valiokunnan puheenjohtaja Kiuru. — Edustaja Räsänen, Päivi. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä] — Ennen debatin avaamista myönnän kolme ennalta jonottaen varattua puheenvuoroa.

17.11 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Huumeiden käyttö ja kokeilu ovat yleistyneet Suomessa koko 2000-luvun ajan, ja samaan aikaan ovat lisääntyneet myös huumeisiin liittyvät kuolemat. Vuonna 2023 huumekuolemia oli kaikkiaan 310, ja huolestuttavaa on, että joukossa on paljon nuoria.

Kansalaisaloitteessa, jota sosiaali- ja terveysvaliokunta siis ehdottaa hylättäväksi, esitetään huumeidenkäyttöhuoneita keinoksi vähentää huumehaittoja. Huumeiden myyminen, ostaminen ja hallussapito säilyisivät edelleen kiellettyinä myös matkalla käyttöhuoneeseen. Ensimmäinen kysymys onkin, miten huumeita voitaisiin laillisesti käyttää, kun niitä ei saisi laillisesti huoneeseen hankkia eikä kuljettaa. Olisi ongelmallista, että laitton huumekauppa ja kuljetus pyörisivät käyttöhuoneiden ympärillä.

Alueellinen kokeilu muodostaisi myös yhdenvertaisuusongelman. Teon rangaistavuus riippuisi siitä, millä hyvinvointialueella huumeita käytetään.

Sveitsi on pisimpään käyttöhuoneita käyttänyt maa, mutta siellä on silti Euroopan korkeimmat huumeriippuvuuden lukemat. Norjassa käyttöhuoneet eivät ole vähentäneet huumekuolemia. Albertan provinssi Kanadassa valjasti huumeidenkäyttöhuoneet taisteluun yliannostuskuolemia vastaan. Vaikutuksia selvittänyt työryhmä havaitsi alueen rikollisuuden kasvaneen, huumekaupan aktivoituneen ja huumeiden käyttämisen muualla kuin käyttöhuoneissa lisääntyneen. Likaisia neuloja löytyi alueelta runsaasti aiempaa enemmän. Myös Kanadan Ontariossa on tuoreeltaan ryhdytty nyt sulkemaan terveysministerin päätöksellä käyttöhuoneita.

Monesti niin sanottuja haittoja vähentävän huumepolitiikan mallimaana on pidetty Portugalia, jossa rangaistavuuden poistaminen jo 20 vuotta sitten, painopisteen siirtäminen hoitoonohjaukseen ja käyttöhuoneet ovat tulleet kalliiksi. Huumausaineiden käyttö on lisääntynyt, esimerkiksi kannabiksen käyttäminen on yleistä alaikäisten ja nuorten keskuudessa.

Käyttöhuoneiden ympärille syntyvät ongelmat vaikeuttaisivat niiden sijoittelua. Tilojen lähiympäristössä asuvat kohtaisivat lisääntyviä häiriöitä ja turvattomuutta. Käyttöhuoneiden lähellä tapahtuva katukauppa, koska jostakin ne huumeet on ostettava, lisää huumeiden kysyntää ja siihen liittyviä ongelmia.

Suomessa myrkytyskuolemista aivan valtaosa, noin 80 prosenttia, aiheutuu pitkävaikutteisen buprenorfiinin, eli Subutexin, ja muiden keskushermostoa lamaavien aineiden sa-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

manaikaisesta käytöstä, jossa vaarallinen myrkytystila saattaa kehittyä hitaasti, useiden tuntien kuluttua, henkilön jo poistuttua käyttötiloista. Opioidien ja keskushermostoa lamaavien aineiden samanaikainen sekakäyttö voi aiheuttaa kuolemaan johtavan hengityslaman matalillakin pitoisuuksilla, ja, mikä merkillistä, kuolema tapahtuu usein henkilön nukkessa. Aamuyö on yksi tyypillisistä ajankohdista, ja siinäkin käyttöhuoneesta ei olisi apua.

Monissa muissa maissa myrkytyskuolemia aiheuttavat lähinnä nopeavaikutteiset opioidit, kuten heroiini sekä synteettiset opioidit, kuten fentanyyli, jolloin hengenvaarallinen tila syntyy huomattavasti nopeammin.

On huomattava myös, että vastalauseessakaan ei ehdoteta käyttöhuoneita avattaviksi alaikäisille nuorille. Silloin myöskään nämä vastalauseessa tavoitellut hyödyt eivät heihin kohdistuisi.

Terveystieteiden tutkimuskeskukseen henkilökunnalle käyttöhuoneet muodostaisivat eettisen ristiriidan. Lääkärin ja hoitajan tehtävä on kaikissa oloissa edistää potilaan terveyttä, mutta käyttöhuoneessa jouduttaisiin tukemaan asiakkaita vahingoittamaan ja myrkyttämään itseään. Käyttöhuoneiden resurssit, etenkin pahenevan henkilöstöpulan aikana, olisivat pois muusta terveydenhuollosta, myös huumevieroituksesta ja kuntoutuksesta.

Poliisi pitää tärkeänä, että huumausaineiden käyttäminen on rikos, koska se mahdollistaa sen, että voidaan selvittää vakavampia rikoksia ja esimerkiksi huumausaineiden välittämistä lapsille ja nuorille.

Onnettomuustutkintakeskus julkaisi viime vuonna selvityksen nuorten tapaturmaisista huumekuolemista vuoden 2023 aikana, mikä oli todellakin tällainen huippuvuosi. Raportissa, sen johtopäätöksissä, ei suositella käyttöhuoneita, mutta sen sijaan korostettiin lastensuojelun kehittämistä. Hallitushan valmistelee parhaillaan lastensuojelun kokonaisuudistusta, ja on tärkeää, että raportin suositukset otetaan siinä yhteydessä huomioon.

Varhainen puuttuminen huumeriippuvuuteen on ensiarvoisen tärkeää. Huumeiden käytön tai hallussapidon rangaistavuus ei ole este, eikä saa olla este, hoitoon hakeutumiselle, sillä terveydenhoitohenkilökunnalla on vaitiolovelvollisuus ja myös poliisi ohjaa huumeidenkäyttäjiä hoitoon. Ensikertalaista huumausaineiden käyttäjää ei sakoteta, ja alle 18-vuotiaiden kohdalla järjestetään puhuttelutilaisuus, jossa nuorelle tuodaan esille selkeä rikosoikeudellinen moite teosta, mutta tarjotaan mahdollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon toimenpiteille ja tuelle päihitteettömyyteen. Poliisin ja terveydenhuollon yhteistyö onkin aivan avainasemassa hoitoonohjauksessa.

Käyttöhuoneiden tarjoama niin sanottu turvallisempi huumeidenkäyttö ei auta irrottamaan aineista vaan ennemmin vahvistaa riippuvuutta. Sen sijaan päihdesairauksista kärsiville tulee kehittää matalan kynnyksen palveluja, joissa on mahdollisuus terveysneuvontaan, hoitoonohjaukseen, myös tuettuun asumiseen ja työllistymiseen. Tarvitaan myös helppopää pääsyä huumevieroitukseen ja kuntoutukseen.

Arvoisa puhemies! Päihteiden käyttäjille on annettava aito mahdollisuus toipua, ja heitä on tuettava aineista irtautumisessa, ei käytön jatkamisessa henkilön oman hyvinvoinnin ja lähiyhteisön turvallisuuden kustannuksella.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Garedeu, olkaa hyvä.

17.18 Kaisa Garedeu ps: Arvoisa puhemies! Eduskunnalle annetussa kansalaisaloitteessa ehdotettiin huumeidenkäyttöhuonekokeilun sallimista Suomessa. Sosiaali- ja terveysva-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

liokunta päätti hylätä ehdotuksen. Olen valiokunnan kanssa täysin samaa mieltä: Suomessa ei tule sallia minkäänlaisia piikityshuoneita. Mitä huumeisiin tulee, ainoa oikea ratkaisu on täydellinen nollatoleranssi. Huumeet aiheuttavat vakavaa riippuvuutta, jopa ensimmäisestä kokeilukerrasta alkaen, voivat tappaa ja tuottavat monenlaista kärsimystä, niin käyttäjälle itselleen kuin heidän läheisilleenkin.

Huumepolitiikan tulee aina perustua käytön ehkäisyyn ja matalan kynnyksen palveluiden saavutettavuuden parantamiseen eli siihen, että ihmiset eivät edes aloita huumeiden käyttöä, ja jos aloittavat, heille tarjotaan riittävä tuki lopettaa se ja saada elämänsä takaisin.

Laillisten käyttötilojen tarjoaminen laittomien aineiden piikityspaikaksi ei auta yhtään ketään. Se on pelkkää käytön mahdollistamista. Myös niissä maissa, joissa käyttöhuoneet on jo sallittu, huumeiden käyttö on lisääntynyt. Aloitteen kannattajilla on tapana perustella käyttötiloja joidenkin muiden maiden kokemuksilla. Ne eivät kuitenkaan päde Suomeen.

Käyttöhuoneet eivät ehkäisisi huumekuolemia Suomessa, koska muissa maissa kuolemia on aiheuttanut lähinnä heroisiin yliannostus. Mietinnössäkkin kerrotaan Suomessa yliannostuskuolemien johtuvan pitkäaikaisvaikutteisten ja keskushermostoa lamaavien huumausaineiden sekakäytöstä, jossa kuolema tapahtuu vasta useita tunteja käyttämisen jälkeen eli ei siis siellä piikityshuoneessa vaan vasta kauan sieltä lähtemisen jälkeen. Puhtaita pistosvälineitä ja keskustelukontakteja on jo tarjolla terveystarjontapisteissä, näissä neuvontapisteissä. Niidenkään takia huumehuoneita ei Suomeen tarvita.

Kuten mietinnössä nostetaan esille, käyttöhuoneen perustaminen ei myöskään tuo alueelle yhtään vieroitushoitopaikkaa enempää. Päinvastoin, ne sitoisivat henkilökuntaa ja resursseja, joita voitaisiin käyttää todelliseen päihteiden käyttäjien auttamiseen, ja sitä me haluamme tehdä.

Mitä nämä huumehuoneet sen sijaan toisivat? Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan teettämän selvityksen mukaan ainakin huumekaupan lisääntymistä, huumeiden käyttäjien kerääntymistä alueelle, meteliä, roskaamista, järjestyshäiriöitä ja omaisuusrikkoksia. Näitkö aloitteen kannattajat siis haluavat lisää? Samoin huumehuoneiden salliminen olisi selvä signaali huumeiden hyväksyttävyyden suuntaan, harppaus kohti liberaalimpaa huumausainepolitiikkaa.

Yhteiskunnan viestin on oltava päivänselvä: turvallista huumeiden käyttöpaikkaa ei ole, älä käytä huumeita.

Arvoisa puhemies! Rajalliset resurssit tulee suunnata hallitusohjelman mukaisiin toimiin, jotta edes ne, jotka itse haluavat irti huumeista, saisivat siihen apua. Eli turvataan asiakkaiden tarpeita vastaavat erilaiset vaihtoehdot päihdehoitomalleihin. Lisätään esimerkiksi raittiuteen tähtäävän lääkkeettömän toipumisorientoituneen mallin käyttöä, kehitetään raskaana olevien päihteidenkäyttäjien hoitoa, luodaan päihdehoidon kansalliset laatuksikriteerit sekä pyritään ehkäisemään nuorten huumekuolemia. Niihin liittyvä hallituksen ohjelma onkin juuri käynnistynyt, ja siihen on varattu 10,9 miljoonaa euroa vuosille 2025—2027. Nämä hallituksen linjaamat keinot ovat vaikuttavaa ja kannatettavaa päihdepolitiikkaa, ei huumehuoneiden rakentelu. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä. — Edustaja Hyrkön puheenvuoron jälkeen avaamme debatin. Vastauspuheenvuoroja voi jo pyytää, kuten monet ovat hoksanneetkin. — Olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

17.23 Saara Hyrkkö vihr: Arvoisa puhemies! Jalkauduin pari vuotta sitten A-klinikkasäätiön vapaaehtoisten kanssa kaduille jakamaan aamupalaa ja tapaamaan ihmisiä, jotka liian usein jäävät vaille huomiota ja huolenpitoa. Kolmioleivät ja kahvit kelpasivat, samoin juttuseura. Vihreästä yleisestä vessasta ei löytynyt ketään, jälkiä kävijöistä senkin edestä. Julkiset vessat ovat jo nyt käytännössä huumeidenkäyttöhuoneita. Erona valvottuihin käyttötiloihin, joita monissa Euroopan maissa on perustettu, ne eivät ole puhtaita tai valvottuja eikä niistä saa ohjausta sosiaali- ja terveyspalveluiden piiriin.

Arvoisa puhemies! Huumeiden käyttö on lisääntynyt Suomessa koko 2000-luvun ajan. Tilastokeskuksen mukaan huumekuolemia oli vuonna 2023 enemmän kuin kertaakaan mittaushistorian aikana eli vuodesta 2006 lähtien. Vuonna 2023 käyrä kääntyi entistä jyrkempään nousuun ja nuorten huumekuolemat lähes kaksinkertaistuivat. Tämän pitäisi olla kansallinen hätätila.

On selvää, että nykyinen päihdepolitiikka ei kykene ratkaisemaan ongelmaa, uusia keinoja tarvitaan. Valvotut käyttötilat olisivat yksi keino vähentää huumekuolemia ja tavoittaa riippuvuussairauden takia yhteiskunnan laidalle joutuneita. Ne eivät siis suinkaan ole mikään hopealuoti kaikkiin päihteisiiin liittyviin ongelmiin mutta sitäkin enemmän täsmätyökalu, jolla voidaan pelastaa ihmishenkiä.

Arvoisa puhemies! Valvotuista käyttötiloista liikkuu paljon vääriä käsityksiä, joten käydään hiukan läpi, mistä niissä on kyse. Kyseessä on tila, jossa huumeita ongelmallisesti käyttävät ihmiset voivat käyttää huumausaineita terveydenhuollon ammattihenkilön valvonnassa hygieenisesti sekä turvallisemmin kuin esimerkiksi kadulla. Valvottu käyttötila on eräänlainen turvallinen ja monipuolinen terveysneuvontapiste. Tutkimustiedon perusteella on näyttöä siitä, että käyttöhuoneet tavoittavat sellaisia syrjäytyneitä ja vaikeasti tavoitettavia henkilöitä, jotka pistävät huumeita kaduilla ja muissa julkisissa tiloissa. Käyttöhuoneet vähentäisivät veriteitse tarttuvia tauteja ja yliannostuskuolemia. Lisäksi ne voivat vähentää huumeiden julkista käyttöä ja näin parantaa ympäristön viihtyvyttä ja turvallisuuden tunnetta.

Valvottuja huumeidenkäyttöhuoneita on toiminnassa useissa Euroopan maissa, ja Helsingin kaupunki on esittänyt jo vuonna 2018 sosiaali- ja terveysministeriölle tällaisen erillislain säätämistä, jotta kaupungissa olisi mahdollista kokeilla valvottua pistotilaa.

Valvotut käyttöhuoneet eivät ratkaise kaikkia päihdepolitiikan ongelmia, mutta ne olisivat tärkeä työkalu huumekuolemien vähentämiseen, huumeiden käyttäjien terveyden edistämiseen sekä ympäristön viihtyisyyden ja turvallisuuden parantamiseen.

Arvoisa puhemies! Jätin kesäkuussa 2023 hallitukselle kirjallisen kysymyksen huumekuolemien ehkäisystä ja valvotuista käyttöhuoneista. Ministeri totesi tuolloin vastauksessaan, että hallitusohjelmassa ei ole näistä käyttötiloista linjattu. Kansalaisaloite on työkalu, jolla kansalaiset voivat nostaa politiikan agendalle tärkeinä pitämiään asioita, ja haluan ankin kiittää tämän kansalaisaloitteen tekijöitä ja tukijoita, että olette puskenee työpöydällemme tämän mahdollisuuden osoittaa inhimillisyyttä ja empatiaa kovia kokeneita kanssaihmissämme kohtaan. Kansalaisaloite työkaluna vesittyy, jos sitä yritetään pakottaa hallitusohjelman ikeeseen. Koko työkalun pointti on tuoda esiin ratkaisuja, joita hallitus ei omin päin ole keksinyt tai päättänyt edistää. Hallitusohjelman ei pidä myöskään antaa sanella, mitä me eduskuntana, me kansanedustajat, hallitusohjelman ulkopuolisista ehdotuksista päättämme.

Arvoisa puhemies! Hallitus on ilmoittanut käynnistävänsä ohjelman nuorten huumekuolemien ehkäisemiseksi. Toivon tietenkin tälle ohjelmalle suurta menestystä, mutta pelkään

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

pahoin, että se ei riitä. On nimittäin täysin kestänyt, että hallitus yhdellä kädellä laastaroi tätä vuotavaa avohaavaa ja toisella kädellä repii sitä auki. Leikkaukset esimerkiksi ehkäisevää, etsivää ja jalkautuvaa päihdetyötä tekeviltä järjestöiltä sekä nuorisotyöstä ovat omiaan pahentamaan tilannetta. Köyhyyttä ja osattomuutta syventävä politiikka voi pahimmillaan ruokkia ongelmaa entisestään.

Päihderiippuvuus on sairaus, ja sitä on hoidettava sellaisena. Jos todella haluamme ratkaista nuorten päihdeongelman ja katkaista huumekuolemien kasvun, meidän on tehtävä lääketieteeseen, päihdetyön ammattilaisten kokemukseen ja asiantuntijatietoon perustuvaa politiikkaa. Se tarkoittaa näiden valvottujen käyttötilojen lisäksi esimerkiksi päihde- ja mielenterveyshuollon tiiviimpää yhteyttä, korvaushoitojen saatavuuden parantamista, nuorten palveluiden vahvistamista ja myös anonyymien asiointien mahdollistamista sekä johdonmukaista työtä ylisukupolvisen syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Häpeä huumeriippuvuuden ympäriltä on purettava ja toisaalta lisättävä ymmärrystä päihteiden haitoista. Selvää on myös, että hoitoonpääsyä ja avun hakemista on helpotettava. Ei voi olla niin, että huumeita saa helpommin kuin terapiaa. Tarvitaan myös lupaus siitä, että apua hakiessa ei joudu rikostutkintaan. Huumeiden käytön rangaistavuudesta luopuminen toki ratkaisisi tämän ongelman.

Arvoisa puhemies! Lopuksi totean vielä yhden asian. Olen nimittäin lopen kyllästynyt siihen, että huumeepolitiikan uudistamista vaativia poliitikkoja leimataan huumevetoisiksi. Nyt haloo, nuorten huumekuolemien määrä on kasvanut räjähdysmäisesti viime vuosina. Nykymenossa roikkuminen se vasta huumevetoisista onkin. Esimerkiksi huumeiden käytön rangaistavuuden poistamisella tai käyttöhuoneilla ei tietenkään tähdätä huumeiden käytön helpottamiseen vaan nimenomaan huumeista irtautumiseen, parempaan hoitoon, hengissä pysymiseen. Kyse on huumeriippuvuudesta kärsivien ihmisarvosta ja oikeudesta elää. Moraalipaniikki ei auta yhtäkään huumevetoisuuteen joutunutta nuorta tai kadulle kuolevaa päihderiippuvasta. Rangaistuskeskeisestä huumeepolitiikasta on siirryttävä ratkaisukeskeiseen huumeepolitiikkaan.

Me emme voi tässä asiakohdassa korjata kaikkia päihdepolitiikan ongelmia, mutta yhden asian me voimme huomissa äänestyksessä tehdä, ja vetoan teihin, kollegat: annetaan Helsingille ja hyvinvointialueille mahdollisuus pilotoida valvottuja käyttötiloja ja siten pelastaa ihmishenkiä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Sitten siirrymme minuutin mittaisiin vastauspuheenvuoroihin. — Edustaja Vestman, olkaa hyvä.

17.30 Heikki Vestman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Huumeidenkäyttötiloissahan on siis juridisesti kyse siitä, että huumeidenkäyttäjien sallittaisiin tehdä tietyssä tilassa muutoin rikolliseksi säädettyjä tekoja eli hallussapitää ja käyttää huumeita. En epäile käyttöhuoneita kannattavien hyvää tarkoitusta. Tämä keino on kuitenkin nurinkurinen: sallia yksilön ja yhteisön terveyttä ja turvallisuutta vakavasti vaarantava toiminta tämän vaaran torjumiseksi. Huumeiden turvallista käyttöä ei olekaan, se on aina vaarallista. Se kytkeytyy aina kansainväliseen järjestäytyneeseen rikollisuuteen, jonka hallussa huumekauppa on. Käyttöhuoneiden salliminen olisi periaatteellisesti ongelmallista, koska Suomen huumeainepolitiikan suuri tavoite on — ja sen tulee olla jatkossakin — vähentää, ei sallia, huumeiden käyttöä. Toiseksi, kuten kuulumme, käytännössä käyttöhuoneet eivät vähentäisi huumekuolemia Suomen huumeikäyttäjien käyttäjäprofiilin vuoksi. Myös

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

kansainväliset esimerkit puhuvat tätä argumenttia vastaan. [Puhemies koputtaa] Kanadasa käyttöhuoneiden tultua sallituiksi huumekuolemien määrä on [Puhemies koputtaa] moninkertaistunut.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

17.31 **Sara Seppänen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Valvotut käyttötilat eivät helpota tai poista huumeongelmaa, ne normalisoivat laitonta toimintaa veronmaksajien kustannuksella. Sen sijaan, että rakennamme tiloja huumeiden käyttöä varten, meidän tulisi panostaa ennaltaehkäisyyn sekä tarjota parempia mahdollisuuksia hoitoon. Jokainen käyttöhuoneisiin käytetty euro voitaisiin käyttää päihdekuntoutukseen sekä ennaltaehkäisyyn. Tiedostamme katukäytön ongelmat ja riskit, mutta ratkaisu ei voi olla huumeiden käytön helpottaminen. Sen sijaan meidän on vahvistettava hoitoonohjausta, meidän on kuunneltava poliiseja, jotka vastustavat käyttöhuoneita ratkaisuna, ja vahvistettava nimenomaan ennaltaehkäiseviä toimia. Meidän tulee yhteiskuntana nimenomaan kertoa lapsille ja nuorille, että huumeet eivät koskaan ole vaihtoehto. Huumeiden käytön ei tule olla yhteiskunnan tukemaa, sen tulee olla ongelma, mihin puututaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Gebhard, olkaa hyvä.

17.33 **Elisa Gebhard sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella liian moni Suomessa kuolee huumeisiin, ja meidän velvollisuutemme olisi tiedostaa, että politiikalla on aivan suoria vaikutuksia siihen, kuinka monta elämää menetetään huumeille. Kysymys ei ole mistään sellaisesta ilmiöstä, mitä emme voisi hallita. Olen hieman ihmeissäni, että täällä ehdotetaan sinänsä hyviä muita keinoja huumekuolemien vähentämiseksi tilanteessa, jossa hallituksella ei kerta kaikkiaan taida riittää rahaa tällaisiin toimenpiteisiin. Miten käyttäjien hoidon saatavuutta parannetaan, jos sote-palvelut ja auttavat järjestöt leikataan henkivierihin?

Arvoisa puhemies! Kyse on oikeista ihmisistä, joilla on perheet, ja käyttötilat ovat yksi keino tarjota ihmisarvoinen kohtelu näille ihmisille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

17.33 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten edustaja Vestman omassa puheenvuorossaan hyvin analyttisesti käsitteli tätä asiaa, olen samaa mieltä hänen kanssaan. Kyllähän se on niin, että jos tällainen huumeidenkäyttöhuone tuodaan johonkin kaupunkiin, se avaa ikävä kyllä sen vaihtoehdon, että nämä ammatikseen huumeita jakavat organisaatiot, keitä he sitten ovatkaan, käyttävät tätä syntynyttä markkina-aukkoa varmasti hyväkseen. Se on aivan sama asia, että jos joku tällainen systeemi sallitaan, niin aina löytyy sen uuden markkinointikanavan käyttäjä tavalla tai toisella.

Tämä ongelmahan ei kerralla ratkea, mutta tämän takia meidän on pidettävä yhteiskunnassa huoli siitä, että jokaisessa perheessä lapsia kasvatetaan ja heille kerrotaan, mikä tämä asia oikeasti on, ja kouluissa tästä kerrotaan avoimesti ja tehdään sitkeästi sitä työtä. Emme varmaan selkävoittoa koskaan tästä huumausainehommasta tule saamaan, historia sen

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

osoittaa, mutta kyllä meillä pitää linjan olla selvä tässä yhteiskunnassa, että tällaista menettelyä, että avataan uusi markkina huumeille, ei tule sallia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Forsgrén, olkaa hyvä.

17.35 Bella Forsgrén vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Käyttötilojen tarkoituksena on tavoittaa etenkin vakavasti syrjäytyneitä suonensisäisiä huumeita käyttäviä ihmisiä ja ohjata heitä muiden sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä päihdepalveluiden piiriin. Täällä on nostettu esille, että tämä ei olisi tutkimuksen mukaan kannatettavaa, mutta näinhän ei ole. Käyttötilojen hyödyistä on kertynyt merkittävää kansainvälistä näyttöä muun muassa tartuntatautien, pistoinfektioiden ja yliannostusten ehkäisyssä. Itse luotan suomalaisiin asiantuntijoihin, ja niistä yksi esimerkki on Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, jonka selvitysraportin mukaan käyttötilat tavoittavat syrjäytyneimpiä pistämällä huumeita käyttäviä, kannustavat turvalliseen pistämisympäristöön, parantavat mahdollisuutta päästä perusterveydenhuoltoon ja päihdehoitoon sekä vähentävät yliannostusten esiintymistä.

Jotenkin toivon, että tässä keskustelussa myös pysyisivät faktat. Me kuultiin sosiaali- ja terveysvaliokunnassa liuta asiantuntijoita. Merkittävä osa, suurin osa juuri niistä sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvistä asiantuntijoista [Puhemies koputtaa] kannatti käyttöhuonetta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jokelainen, olkaa hyvä.

17.36 Jessi Jokelainen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässäkin salissa äsken peräänkuulutettiin nollatoleranssia huumeiden käytön osalta Suomeen. Minulla on teille kaikille hyviä uutisia: meillä on nollatoleranssi... [Puhujan mikrofonin sulkeutuu]

Puhemies Jussi Halla-aho: Odotatteko hetken, että saadaan mikrofonin takaisin. [Hannu Hoskonen: Anteeksi! Puhemies, vahingossa painoin! Ei ollut tarkoitus häiritä puheenvuoroa!] — Yrittäkää pitää sormet erossa näppäimistä silloin, kun ei ole tarkoitus käyttää niitä. [Naurua] — Olkaa hyvä.

Kiitos, puhemies! — Kuten piti siis sanomani, nollatoleranssia on täällä vaadittu, ja hyviä uutisia: meillä on tämä nollatoleranssi Suomessa olemassa. Kaikesta voimme päätellä, että tämä nollatoleranssi ei toimi kovin tehokkaasti, jos meillä ovat tälläkin hetkellä huumekuolemat kasvussa, päihdeongelmaisten määrä kasvussa. Minun nähdäkseni me ollaan jo päästy yli semmoisesta tietynlaisesta moraalipaniikin ajasta. Me ei voida suhtautua sairaisiin ihmisiin sillä tavalla, että me halutaan vain siivota heidät pois näkyvistä.

Käyttöhuone ei tarkoita sitä, että me hyväksyimme huumeiden käyttöä. Minä haluan auttaa sairaita ihmisiä. Ja faktuaalisesti meillä tällä hetkellä on käyttöhuoneita Suomessa. Ne ovat tuolla porttikongeissa ja puistoissa ja julkisissa wc-tiloissa meidän kaikkien naapurustoissa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ja niin on jatkossakin!] — Kyllä.

Huomauttaisin vielä tähän loppuun, että kaikista pahin porttihuume Suomessakin on alkoholi, jonka verotusta hallitus on justuinsa itse alentanut.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Päivi Räsänen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

17.37 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Hyrkön puheessaan esiin nostama luopuminen huumeiden käytön rangaistavuudesta olisi lahja huumekauppiaille ja järjestäytyneelle rikollisuudelle. Valiokunnassa poliisi lausunnossaan sanoi aivan selkeästi, että poliisi pitää tärkeänä, että huumausaineiden käyttäminen on rikos, koska se nimenomaan mahdollistaa selvittää vakavampia rikoksia ja esimerkiksi huumausaineiden välittämistä lapsille ja nuorille.

Itselleni koko tässä huumausaineiden käyttölaissa, tai esityksessä, suuri kysymys on se, millä tavoin eettisesti toimiva terveydenhuollon työntekijä voisi sivusta katsoa ja jopa ohjata ihmistä tosiasiallisesti vahingoittamaan ja myrkyttämään itseään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Laiho, olkaa hyvä.

17.39 **Mia Laiho kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan kiittää kansalaisaloitteesta siinä mielessä, että se nostaa tämän tärkeän ongelman esille, meidän huumeongelmat — ja erityisesti huumekuolemat, jotka ovat viime vuosina kasvaneet. Huumekuolemat ja nämä käyttöhuoneet eivät kuitenkaan ole kytköksissä toisiinsa, koska Suomessa huumekuolemat tapahtuvat jossain aivan muualla kuin siellä valvotussa tilassa.

Käyttöhuoneisiin liittyy monia eri ongelmia. Siihen liittyvät nämä juridiset asiat. Miten sinne voi mennä, kantaa huumetta — mikä on kiellettyä muualla — käyttöhuoneeseen, ja kuka uskoo, että nämä vakavasti huumeongelmaiset lähtevät erikseen menemään sinne käyttöhuoneeseen? Tässä on monenlaista eri ongelmaa. Meidän pitää parantaa hoitopäätöksiä, matalan kynnyksen palveluja, ja niihin meillä on myös hallitusohjelmassa hyviä kirjauksia, ja nyt myöskin huumekuolemien ehkäisyohjelmaan on yli 10 miljoonaa satsattu rahaa. [Puhemies koputtaa] Meidän pitää auttaa matalan kynnyksen palveluilla näitä ihmisiä, [Puhemies koputtaa] jotka tarvitsevat apua.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nieminen, olkaa hyvä.

17.40 **Mira Nieminen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan en voisi enempää valiokunnan kanssa samaa mieltä olla siitä, että näitä huumeidenkäyttötiloja ei oteta käyttöön ja että tämä kansalaisaloite tullaan hylkäämään. Sen sijaan tulee panostaa vahvemmin ehkäisevään työhön, hoitopalveluun ja päihdekuntoutukseen, jotta huumeongelmaan voidaan puuttua tehokkaasti ja vastuullisesti, eikä laittaa lisää rahaa sellaiseen huoneiden verkostoon, jota ei pystytä tähän maahan sellaisella laajuudella järjestämään.

Suomen huumausainepolitiikan tulee olla johdonmukaista, vastuullista ja pitkäjänteistä. Meidän ei tule tehdä päätöksiä, jotka epäsuorasti tukevat järjestäytyntä rikollisuutta tai mahdollistavat päihdeongelman jatkumisen yhteiskunnassamme vieläpä veronmaksajien kustannuksella. Poliisina näen erittäin monta haasteellista ja vaikeaa juridista ongelmaa, mitä tässä on tullut, ja se on todellakin aidosti sitä, että miten voimme estää sen laillisen käytön laittomalla aineella.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

17.41 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Otan kantaa siihen kysymykseen, jonka edustaja Vestman tuossa nosti, ja siteeraan suoraan tiivistelmää selvityksestä, joka valmistui kaksi vuotta sitten. ”Syksyllä 2022 perhe- ja peruspalveluministeri

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Aki Lindén antoi virkamiestoimeksiannon valmistella selvitys siitä, minkälaisia lainsäädäntömuutoksia tarvittaisiin huumausaineiden käyttöhuoneiden kokeilemiseksi Suomessa. Selvityksen perusteella käyttöhuonekokeilun mahdollistaminen vaatisi ainakin seuraavia muutoksia lainsäädäntöön: 1) poikkeuksen säätämistä tietyin ehdoin huumausaineiden käytön ja hallussapidon kiellolle joko huumausainelaissa tai kakkoskohdassa mainituissa käyttöhuoneissa, 2) käyttöhuonetoiminnan sisällöstä säätämistä erillislailla, josta tässä esityksessä käytetään työnimeä käyttöhuonelaki.” Lähtökohta oli silloin se, että tiedostettiin tämä ongelma, jonka edustaja Vestman otti esille. En ota tässä nyt kantaa siihen, suositteleksinko taikka enkö suosittelisi itse käyttöhuoneita, mutta tämä juridiikka piti ensin selvittää, ja se on selvitetty, ja sen takia nyt voisi edetä tässä asiassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

17.42 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nuorten huumekuolemat tosiaan kaksinkertaistuivat vuonna 23, ja kun tämän salin keskustelua kuuntelee, niin tuntuu, että tähän alarmistiseen tilaan ei olla oikein herätty. Nyt tarvitaan apua huumeiden käyttäjille, ei tarvita näitä mahdollisia esteitä tai moraalipuhetta.

Käyttöhuoneet eivät ole kannustin alkaa huumeiden käyttöön, vaan ne auttavat jo riippuvaisia saamaan apua. Ne voisivat ehkäistä myös itsemurha- ja myrkytyskuolemia. Tarvitsemme niiden lisäksi myös opioidikorvaushoitoja, muun päihdehuollon saatavuutta ja laadun vahvistumista, tarvitaan lisää etsivää, jalkautuvaa, nuorisotyötä ja päihdetyötä ja mielenterveystyötä, tarvitaan tuettuja asumispalveluita ja kuntoutuspalveluita, tukea päästä irti rikollisesta elämästä. Käyttöhuoneet ovat siis vain osa tätä ratkaisua, mutta nyt pitää auttaa ja toimia, nyt ei ole aika vain jutella. Muu on meille häpeäksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

17.43 **Veronika Honkasalo vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta tässä on kyse siitä, että myös huumeidenkäyttäjille kuuluu ihmisarvoinen elämä, ja ihmisarvoinen elämä kuuluu myös heille, jotka eivät välttämättä koskaan elämässään pääse huumeista irti. Se on tosiasia. Käyttöhuoneissa on kyse siitä, että näille ihmisille pystytään myös matalalla kynnyksellä tarjoamaan terveysneuvontaa ja muuta, esimerkiksi sosiaalipalveluita, ja ehkä pääsemään elämän syrjästä kiinni.

Kun tätä keskustelua kuuntelee, niin surullisella tavalla tässä taas ovat vastakkain moralisointi ja tutkittu tieto. Helsingin kaupunki teki lakialoitteen hallitukselle jo vuonna 2019 laajan virkamiesselvityksen pohjalta, että kokeilut tehtäisiin, ja tein itse silloin 2021 myös kirjallisen kysymyksen. Eli on vuosikausia edistetty tätä, että tämä kokeilu mahdollistettaisiin. [Puhemies koputtaa] Tässä on siis kyse kokeilusta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.45 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Suomen huumausainepolitiikka on pitkään perustunut käytön ja hallussapidon kieltämiseen, ja näin sen tulee jatkossakin olla. Rajat ovat rakkautta ja toisistamme välittämistä.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Arvoisa puhemies! Ratkaisu ei ole sallia huumeiden käyttöä valvotuissa tiloissa vaan panostaa ennaltaehkäisyyn, hoitoon ja päihderiippuvuudesta kärsivien auttamiseen. Huumeet on pysäytettävä jo maamme rajoilla. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ronkainen, olkaa hyvä.

17.45 **Jari Ronkainen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Varmaan kaikki tässä salissa ovat samaa mieltä siitä, että jokainen huumekuolema on liikaa. Keinoista ei olla ilmeisesti ihan samaa mieltä. Minun mielestäni sosiaali- ja terveysvaliokunta on päättänyt täysin oikeaan ratkaisuun esittää aloitteen hylkäämistä. Suomessa kuitenkin huumeet ovat laittomia, ja jos näitä käyttöhuoneita avataan, niin kyllä me annetaan siinä signaali, että huumeiden käyttö ja hallussapito ei enää olekaan täysin tuomittavaa.

Tässä esimerkiksi edustaja Hoskonen kertoi tästä, että siitä tulisi ihan varmasti otollinen paikka myyjille. Ihan selkeästi näin tulisi käymään, samoin muutakin rikollisuutta lisääntyisi sinne ympärille, niin kuin tässä edustaja Garedeu sanoi. Sitten täytyy muistaa, että laitton velan perintä on yksi sellainen iljettävä tapa, ja nämä ovat [Puhemies koputtaa] yleensä taloudellisissa vaikeuksissa, joten me varmasti avattaisiin myynti, rahan lainaus ja luoton perintä sinne samalla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nurminen, olkaa hyvä.

17.46 **Ilmari Nurminen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on käyty paljon keskustelua, itse olen sosiaali- ja terveysvaliokunnassa käsitellyt tätä asiaa hyvin pitkän kaavan mukaan. Ensin täytyy kommentoida tähän pohjaan, joka valiokunnan pohjaksi hyväksyttiin, että tähän ei ole valiokuntaneuvosten kirjoittama, valiokunnan tekemä pohja, tähän on käytännössä kokoomuksen ryhmäkanslian leikkaa-liimaa-pohja, jota me täällä tänään käsittelemme.

No, sitten jos me mennään itse tähän asiaan, niin tähän koskee todella haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä. Kun me kuultiin asiantuntijoita, niin valtaosa asiantuntijoista kannatti sitä, että me tarvitaan keinoja, joilla me tavoitetaan nämä ihmiset ja saadaan heidät hoitoon. Tässä pidän ikävänä, että täällä puhutaan huumehuoneista ja piikityshuoneista, pitäisi enemmän puhua vakavasti huumeita käyttävien terveysasemasta tai jostain vastaavasta, jolla tavalla ihmiset kootaan sinne ja he saavat apua ja he pääsevät tänne kohti hoitopolkua.

Täällä, edustaja Räsänen, toitte, että poliisi vastustaa tätä vahvasti. Katsoin nämä kaikki poliisin lausunnot. Helsingin poliisilaitos esimerkiksi ei suoraan vastusta [Puhemies koputtaa] kokeilulainsäädännön selvittämistä.

Tässä nämä olkiukot, [Puhemies koputtaa] mitä täällä hallitus on tuonut esiin... Meidän nimenomaan tässä esitämme, [Puhemies koputtaa] että lainsäädännöllä selvitetään nämä ongelmakohdat [Puhemies: Kiitoksia!] ja etsitään ratkaisuja.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Nurminen, nyt aika on käytetty. — Edustaja Meriluoto, olkaa hyvä.

17.48 **Laura Meriluoto vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Huumeriippuvuus on aina iso tragedia niin sille huumeidenkäyttäjälle kuin hänen läheisilleenkin. Mei-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

dän päihdepalvelut eivät tällä hetkellä kerta kaikkiaan riitä heitä auttamaan, ja siitä kertoo muun muassa täälläkin nyt monesti mainittu huumekuolemien kasvu. On selvää, että me tarvitaan uudenlaisia tapoja tukea ja auttaa huumeidenkäyttäjiä sekä ennaltaehkäistä huumekuolemia.

Kun nyt hallitus vielä lisää ihmisten ahdinkoa muun muassa leikkaamalla sote-palveluista, lisäämällä köyhyyttä, ajamalla ihmisiä kodeistaan kadulle, leikkaamalla sote-järjestöiltä, niin eivät meillä päihdeongelmat tästä ainakaan tule vähenemään. Ja kuten tässä on monesti kuultu, niin tutkimustieto ja THL:n selvitysraportti myös ovat antaneet viitteitä siitä, että muissa maissa nämä käyttöhuoneet ovat olleet yksi ratkaisu auttaa niitä kaikkein syrjäytyneimpiä huumeittenkäyttäjiä, jotka pistävät itseensä huumeita. Kysyn vain, että eikö tämä käyttötilakokeilu nyt olisi yksi tapa etsiä niitä ratkaisuja tähän suomalaiseen huumeongelmaan. Jotainhan tässä on pakko kokeilla tehdä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

17.49 Minna Reijonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! En kannata huumeidenkäyttöhuoneita. En kannata huumeidenkäyttöhuoneita, ja siihen on ihan hyvät perusteet. Ei ole oikein, että laittomasta asiasta tehdään yhtäkkiä laillista. Siinähan kävisi just sillä tavalla. Ongelmat pitää hoitaa muulla tavalla. Ja jos miettii näitä ihmisiä, jotka ovat menneet koukuun huumeiden kanssa, niin se saattaa olla se ensimmäinen kannabiskokeilu, jossa niihin jäädään kiinni, niihin jäädään koukuun. Ei se ole hyvä asia.

Ihmettelen, miten monet puolueet täällä kuitenkin kannattavat näitä huumehuoneita. Minun mielestäni se ei ole hyvä asia. Se on todella ongelma, jos niitä ruvetaan tekemään. Ja jos miettii jo kustannuksiakin, niin nehan tulevat hyvinvointialueiden maksettavaksi. Jo tässä tilanteessa terveydenhuollossa tarvitaan paljon rahaa johonkin muuhunkin, niin että ei voida tällaisia asioita järjestää, että ihmisille koituu tällaisista kustannuksista sen takia, että tehdään laittomasta laillista. Sitä rahaa tarvitaan ehdottomasti kaikenlaiseen muuhun. [Puhemies koputtaa] On selvä asia, että tämä todella ei ole hyvä asia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Marttila, olkaa hyvä.

17.50 Helena Marttila sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toivon, että pysähtyisimme vakavasti sen äärelle, että vuonna 23 joka neljäs 15—24-vuotiaana kuollut menehtyi huumeisiin ja tässä ikäryhmässä kuolleiden määrä kasvoi eniten. Tilastojen mukaan huumeisiin kuolee Suomessa enemmän kuin liikenneonnettomuuksissa. Suomessahan tehdään kunnianhimoista politiikkaa liikenneturvallisuuden parantamiseksi, ja samaa kunnianhimoa todella soisi näkyvän myös huumekuolemien vähentämisessä.

Kyse näissä käyttöhuoneissa ei ole käytön helpottamisesta vaan juurikin hoitoon ohjauksen ja pääsyn helpottamisesta. On aivan selvää, että taustalla on monimutkainen vyyhti köyhyyttä ja syrjäytymistä ja mielenterveysongelmia, ja on yhtä selvää, että nykyiset strategiat ja toimet eivät ole riittäviä. Mikään keino ei tietenkään yksin riitä, ja todella toivon, että myös käyttöhuoneet voisivat olla keinovalikoimassa. Meillä tulisi olla nollatoleranssi huumekuolemille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Väyrynen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

17.52 Ville Väyrynen kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Tämä aloite oli erittäin hyvin laadittu, sillä oli erittäin hyvä tarkoitus, ja minun mielestäni se oli vielä todella hyvin esiteltykin julkisessa kuulemisessa. Minä itse olin oikeastaan melkein valmistaviin keskusteluihin asti aika lailla epävarma, mitä tulen äänestämään tämän suhteen.

Meidän täytyisi miettiä, mitä me tavoitellaan meidän huumepolitiikalla, olivat ne toimet mitä tahansa. Nyttén ollaan puhuttu nuorten huumekuolemista, mikä todellakin on iso ongelma täällä meillä Suomessa tällä hetkellä ihan Euroopankin mittakaavassa. Siis kun kanadalaiset esittelivät omaa huumehuonettaan, siellähän ei ollut kuolemia huoneissa tapahtunut käytännössä ollenkaan. Se oli aloitettu ties milloin 2000-luvun alussa. Mutta kun katsoo heidän dataansa, 2016 Kanadassa kuoli 7,8 henkeä 100 000:sta huumekuolemaan ja toissa vuonna oltiin menossa 22 hengessä. Kuolleisuus oli kolminkertaistunut sinä aikana, kun siellä ovat olleet varsin laajalti huumehuoneet käytössä.

Ehkä meidän pitää miettiä sitä, tavoitellaanko me turvallisia huumehuoneita, missä on vähän kuolemia, vai tavoitellaanko me yhteiskuntaa, jossa on vähän kuolemia. Minä uskon, että tähän jälkimmäiseen huumehuoneet eivät valitettavasti [Puhemies koputtaa] ole ratkaisu Suomessa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Krista Kiuru, olkaa hyvä.

17.53 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin heti alkuun totean, että SDP on tehnyt puoluekokouspäätöksen siitä, että me kannatamme tätä kokeilua nimenomaan siksi, että kokeilun kautta saataisiin kokemusta siitä, mitä pitäisi tehdä näiden vakavasti sairaiden, suonensisäisten huumeiden käyttäjien, ihmisten, tukemiseksi.

Tässä keskustelussa tänäkin iltana on paljon saanut tilaa se, että me puhutaan arvopohjalta tästä keskustelusta. Me ollaan sosiaali- ja terveysvaliokunnassa hyvin vakavasti käyty tätä läpi, saatu todella paljon asiantuntevia lausuntoja tästä asiasta. Kylmänviileästi joudun itsekkin toteamaan, että sille on perusteensa, miksi esimerkiksi Helsingin kaupunki ja Pirkanmaan hyvinvointialue toivoisivat, että heidän alueellaan voitaisiin koota näitä ihmisiä yhteen. Kun te menette ja katsotte esimerkiksi Helsingissä Kurvia, menette seisomaan siihen Kurviin, niin te mietitte sydämessänne, miten me sallimme hyvinvointiyhteiskunnassa sen, että nämä ihmiset ovat niin lainsuojattomia, ettei ole mitään keinoja näitä ihmisiä auttaa siinä, missä jamassa he ovat. Meillä on Kurvi ja monet vihreät vessat, monet julkiset käymälät tänä päivänä [Puhemies koputtaa] käyttöhuoneita, ja täällä kiistetään se. Nimenomaan tämä ilmiö pitäisi tehdä [Puhemies koputtaa] tunnetuksi ja näyttää, että näille asioille voidaan tehdä jotakin kieltämisen sijaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki, olkaa hyvä.

17.54 Anne Rintamäki ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täytyy sanoa, että urani aikana minä olen vieraillut aika monessa käyttöhuoneessa. Niitä on ollut kaupungin laitamailla, ja siellä on ollut sitten erikuntoisia päihteiden käyttäjiä. Minä mietin heidän kohtaloaan ja sitä, mikä on sitten se seuraava askel siitä, kun huumeita on alettu käyttää: siihen liittyy aina rikollisuutta. Huumeisiin liittyy aina rikollisuus, koska ne aineet ovat laittomia.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Sitten kun heitä on myöhemmin kuulustellut, niin jokaisen kanssa olen käynyt sen keskustelun läpi tässä viimeisinä vuosina, kun nämä käyttöhuoneet tulivat keskusteluihin yleisesti, ja minä kyselin heiltä, mitä mieltä he ovat: haluaisivatko he sellaisen huoneen, missä joku auttaa heitä pistämään itseensä. Järjestään jokainen oli sitä mieltä, että ei, he haluavat laitoshoitoon — sinne, missä he pääsevät lopullisesti huumeista eroon. He eivät halua mitään tällaista autettua pistämistä. Tämä tuli monen puheissa mieleen. [Puhemies koputtaa] Tämän minä halusin sanoa tähän kohtaan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vornanen, olkaa hyvä.

17.55 Timo Vornanen tv (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pitkällä poliisiuralani minulla on ollut mahdollisuus kanssa tehdä huumausainevalvontaa niin katutasolla kuin järjestäytyneen rikollisuuden parissa. Tässä on nyt hyviä mielipiteitä ollut salin molemmin puolin.

Haluaisin nostaa esiin semmoisen näkökulman, mitä nyt ei tässä keskustelussa ole vielä oikeastaan tullut. Eliikkä poliisin lakisääteisiin tehtäviin kuuluu rikollisuuden valvonta, sen paljastaminen, ja mikäli sinne yhteen kadunkulmaan sitten perustetaan tällainen käyttöhuone ja sinne alkavat sitten mikot ja matit niitten amfetamiininyssäköittensä kanssa vaeltamaan, niin se on aivan selvää, että tulostavoitteelliset katuhuumausainevalvontaa tekevät poliisimiehet hakeutuvat sen lähistölle. Ja sitten kun näitä käyttäjiä otetaan kiinni niitten annosten kanssa, niin missä vaiheessa me olemme sitten siinä tilanteessa, että poliisia kielletään tekemästä sitä huumausainevalvontaa? En halua nähdä Suomen yhteiskunnassa tällamoista rakennetta tai kehityssuuntaa ja siksi en kannata näitä huoneita.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Perholehto, olkaa hyvä.

17.57 Pinja Perholehto sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On oikeastaan aika koskettavaa kuunnella, kuinka paljon salin oikealla laidalla on penähty näitä ennaltaestäviä tai päihderiippuvaisia auttavia toimia, sillä samaan aikaan aika monelta hyvinvointialueelta kuuluu sellaista viestiä, että esimerkiksi laituskuntoutuspalvelut ovat romahaneet. Nekin maksusitoumukset, joita sinne saavat, ovat lyhentyneet huomattavasti. Esimerkiksi hoitotakuun romuttaminen on osaltaan heikentänyt päihdehoitoon pääsyä.

Täällä on usein kauhea halu moralisoida ihmisiä. Täällä on halu sanoa, että täytyy ryhdistäytyä ja ottaa itseään niskasta kiinni, mutta samaan aikaan ainakin minusta tuntuu, että tässä salissa kannattaisi tehdä niin. Olen kuunnellut kaikki puheenvuorot, ja selvästi osasta huokuu henki siitä, että ei ole luettu asiantuntijalausuntoja, joita sosiaali- ja terveysvaliokunta on saanut, ei olla käyty simulaatioissa, joita eri alan toimijat ovat järjestäneet, jotta voidaan tutustua siihen, mitä nämä käyttöhuoneet ovat. Sen takia toivon, että täällä pohjattaisiin keskustelu tutkittuun tietoon, asiantuntijoiden näkemyksiin, ei siihen, miltä itsestä tuntuu ja miten itse kuvittelee, että asiat ovat.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sillanpää, olkaa hyvä.

17.58 Pia Sillanpää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edelliselle puhujalle tiedoksi, että sekä olen siellä sosiaali- ja terveysvaliokunnassa että olen käynyt tällamoisella huumeikävelyllä A-klinikkasäätiön järjestämänä. Siltikin olen vakavasti sitä mieltä, että

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

huumeidenkäyttöhuoneet eivät ole ratkaisu, koska ne eivät tarjoa ratkaisua niihin ongelmiin, minkä vuoksi yksilöt yhteiskunnassa joutuvat huumeiden käytön piiriin. Vaikka käyttöhuoneiden perustamiselle on esitetty hyviä perusteita, kuten huumeiden käyttöön liittyvien infektioiden ja yliannostusten ehkäiseminen, on tärkeää ymmärtää myös käyttöhuoneiden haitalliset vaikutukset, joita on mielestäni merkittävästi enemmän kuin hyötyjä.

Epäilen, että yksikään perheenäiti ei haluaisi asua lastensa kanssa tällaisen huumeiden käyttöhuoneen lähetyvillä. Huumeidenkäyttötiloja on perusteltu myös sillä, että tällä tavoin saataisiin siivottua asuinympäristöstä likaiset neulat ja huumeiden käyttö pois kansalaisten silmistä. Ajatus on sinänsä kannattava, koska yksikään äiti ei halua lastensa leikkivän likaisten ja käytettyjen ruiskujen lähetyvillä, mutta silti mahdollisten käyttötilojen ympäristöön jäisivät huumeiden käytön ikävät lieveilmiöt näkyviin, [Puhemies koputtaa] eivät ne mihinkään poistuisi.

Tästä syystä en kannata näitä käyttötiloja.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hamari, olkaa hyvä.

17.59 Lotta Hamari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos tämän aloitteen tekijöille, se on erittäin tärkeä.

Vuoden 2023 Sairaanhoidajapäivillä jaettiin Ihmisen parhaaksi -tunnustuspalkinto terveydenhoitaja Sanna Järvensivulle, joka työskentelee Turun Terveysneuvontapiste Millissä. Huumeita käyttävät asiakkaat saavat siellä maksuttomasti ja ilman ajanvarausta muun muassa seuraavia palveluita: hoitajan lähete vieroituskorvaushoitoon ja päihdekuntoutusarvioon, C-hepatiittitestaus ja parantava hoito, mahdollisuus tavata sosiaaliohjaajaa ja mahdollisuus hoitaa somaattisia vaivoja, kuten infektoituneita pistopaikkoja, jokaisena Millin aukiolopäivänä. Esimerkiksi tällaisia palveluita näistä käyttötiloista voisi saada ja sitä hoitoonohjausta.

Käyttötilat ovat vain yksi tapa ehkäistä nuorten huumeakuolemia, missä Suomi on Euroopan kärjessä. Meidän tulee käyttää ihan kaikki keinot, millä me voimme ehkäistä nuorten huumeakuolemia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen, Joona.

18.00 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En ole tässä aihepiirissä asiantuntija, mutta kun tätä keskustelua olen kuunnellut, niin piti ihan tarkistaa se, että mitäs tässä aloitteessa esitettiin. Jos nyt muistan oikein, tässä aloitteessahan esitetään, että aloitettaisiin valmistelu lainsäädännöksi, joka ehkä mahdollistaisi tällaisen kokeilun. Ollaan vielä aika kaukana siitä, että jokaiseen kadunkulmaan ollaan nyt erilaisia kioskeja laittamassa.

Itse ajattelen näin, ainakin sen aineiston pohjalta, jota tuosta valiokunnan mietinnöstä ja sen asiantuntijalausunnoista saa irti, että nythän kysymys olisi juuri siitä, että aloittaisimme tämän prosessin, joka ehkä päätty sitten siihen, että nämä kokeilut mahdollistettaisiin, ja kokeiluiden jälkeen voidaan sitten miettiä, onko tämä hyvä vai huono asia. Tämän valmistelun aikana aivan varmasti nämä kiistämättä vaikeat juridiset kysymykset tulisi tässä ratkaista. Sen takia itse nyt suhtaudun tähän [Puhemies koputtaa] ehkä hieman enemmän jalat maassa kuin niin, että tässä lähdetäisiin jo suoraan ratkaisemaan, tulevatko meillä käyttöhuoneet [Puhemies: Aika!] ihan jokaiseen kaupunkiin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

18.02 **Merja Rasinkangas ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Hämmästelän täällä sitä, että täällä ollaan haluamassa kokeiluun huumehuoneita. Me emme tarvitse niitä. Keski-Euroopassa, Portugalissa, on perustettuna huumehuoneita. [Vasemmalta: Käyttöhuoneita!] Ensi alkuun siellä vähenivät vankimäärät, ja tällä hetkellä siellä on tilanne räjähtänyt käsistä. Se oli avoin signaali kaikille, että huumausaineet ovat laillisia. Niin se olisi meillekin, lapset ja nuoret ensisijaisesti kärsijöinä.

Toiseksi, kaikki huumausaineet ovat vaarallisia, niin huumaavat lääkeaineet kuin kannabis tai mikä tahansa. Suomessa ei ole heroinisteja, keille tämä alun perin on tarkoitettu siellä Keski-Euroopassa, niille asunnottomille, kodittomille, jotka makaavat kaduilla.

Minä olen myös pitkän poliisiurani aikana haastatellut useita narkomaaneja, kysynyt muun muassa, käytkö hakemassa, silloin kun apteekit jakoivat neuloja, puhtaita neuloja tai haluaisitko tällaisen huumehuoneen, ja he sanoivat, että höpö höpö, että sillä neulalla pistetään, mikä lähinnä on, ja siinä paikassa, missä se tarve tulee. Kuka näitä kuskaa sinne huumehuoneisiin? [Puhemies koputtaa] Ja kun katsoo täällä Helsingissäkin, kaupan edessä pistetään aivan seilissä, eivät he kävele sinne huumehuoneeseen. Me emme tarvitse näitä. [Puhemies: Aika!] — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt ilmeisesti kaikki ovat saaneet yhden vastauspuheenvuoron, joten siirrymme puhujalistaan. — Edustaja Gebhard. [Jouni Ovaska: Aivan kaikki eivät saaneet!]

18.03 **Elisa Gebhard sd:** Arvoisa puhemies! Kävin helmikuun alussa Eduskuntatalon portailla tapaamassa mielenosoittajia, jotka olivat kokoontuneet muistuttamaan meitä siitä, että yksikin huumekuolema on liikaa. Mielenosoituksen tarkoitus oli muistaa jokaista huumeisiin vuoden 23 aikana kuollutta. Pelkästään sen vuoden aikana huumeille menetettiin 310 elämää. Osa mielenosoittajista oli itse menettänyt läheisensä. Mielenosoituksen viesti oli selvä: politiikalla voidaan hyvin konkreettisesti vaikuttaa siihen, kuinka moni kuolee huumeisiin, ja käyttöhuoneet ovat tähän yksi keino.

No, miksi nämä huumeidenkäyttöhuoneet ovat tässä ehdotettu ratkaisu? Huumeidenkäyttötilat ovat ennen kaikkea palvelumuoto, ja sillä pyritään tarjoamaan ihmisarvoinen kohtelu myös päihteiden ongelmakäyttäjille. Käyttötiloissa on mahdollista käyttää päihteitä terveydenhuollon työntekijän valvonnassa vähemmän haitallisesti ja vaarallisesti kuin vaikkapa kadulla. Käyttöhuoneista voidaan ohjata huumeidenkäyttäjiä palveluiden piiriin. Niissä voidaan antaa puhtaita pistovälineitä, jolloin niiden likaisten pistovälineiden käytöstä johtuvien infektioiden, kuten hiv ja C-hepatiitti, leviäminen vähenee. Ja tietysti mikäli sattuu vaaratilanne, kuten yliannostus, terveydenhuollon henkilökunta on paikalla.

On sanomattakin selvää, että näihin käyttötiloihin liittyy hyvin paljon ennakkoluuloja. Moni esimerkiksi pelkää, että ne lisääisivät huumeiden käyttöä tai häiriöitä niiden lähiympäristössä. Kansainväliset esimerkit eivät kuitenkaan anna tällaisesta viitteitä. Päinvastoin, käyttötilojen on havaittu jopa vähentävän häiriöitä ja pistämisvälineistä aiheutuvia haittoja niiden lähiympäristössä.

Lisäksi huomautan, että tämä lainsäädäntö olisi mahdollistava. Esimerkiksi Helsinki on vaatinut mahdollisuutta perustaa tällaisia huoneita, koska enemmistö kaupungin päätöksentekijöistä on siihen valmis.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Suomen huumausainepolitiikka on jo kauan perustunut pitkälti rikosoikeudelliseen laajaan kieltoon ja rangaistavuuteen. Tässä aloitteessahan ei ehdoteta muutosta huumeapolitiikan isoihin linjoihin, vaan kyse on rajatun kokeilun mahdollistamisesta.

Teoriassa tuki- ja hoitotoimenpiteiden merkitys ymmärretään täälläkin, kuten olemme saaneet kuulla, mutta samalla konkretiaa ei ole tiedossa. Vaihtoehtoksi tarjotaan ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä tai pääsyä sosiaali- ja terveyspalveluihin, tuettua asumistakin. Kannatettavia asioita, mutta missä ovat resurssit? Minkä verran sote-palveluihin ja ihmisiä auttaviin järjestöihin osoitetaan rahaa? Siitä tämä kaikki pitkälti riippuu, ja valitettavasti hallitus pikemminkin leikkaa näistä kuin osoittaa näihin rahaa, vaikka täällä niistä palveluista aika kauniisti puhutaan.

Käyttäjien hoitopolkuhan ei nykyäänkään toimi, koska palveluihin ei päästä käsiksi silloin, kun pitäisi. Järjestöt tekevät parhaansa, mutta käyttäjiä on vaikea tavoittaa — puhumattakaan siitä, että köyhyys ja syrjäytyminen, joita hallituksen politiikasta seuraa, voivat pahentaa ihmisten ongelmia entisestään.

Arvoisa puhemies! Toivon todella, että jokainen tässä salissa istuva päätöksentekijä saisi osallistua A-klinikkasäätiön vapaaehtoisten mukana jalkautumaan ja tapaamaan päihteiden ongelmakäyttäjiä. Ehkäpä julkisessa vessassa huumeita käyttävän ihmisen tapaaminen voisi luoda ripauksen myötätuntoa moraalisaarnauksen sijaan. En valitettavasti usko, että yhtäkään huumekuolemaa voidaan ennaltaehkäistä sillä, että täällä heristetään syyttävää sormeja ja kerrotaan, että huumeiden käyttäminen on kiellettyä. [Mauri Peltokangas: Sitä se on!] Tai jos, arvon kollegat, ette halua tavata huumeiden ongelmakäyttäjiä, ajatelkaa edes heidän läheisiään, jotka mielenosoituksessaan vaativat näiden käyttötilojen mahdollistamista. Tai jos ette halua kuunnella läheisten viestiä, uskokaa asiantuntijoita, kuten Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitosta. Myös huumeiden ongelmakäyttäjät ansaitsevat ihmisarvoisen kohtelun. [Mauri Peltokangas: Elämä on valintoja!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Aittakumpu poissa. — Edustaja Rasin kangas.

18.08 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Kansalaisaloitteessa ehdotetaan, että lainvalmistelu huumausaineiden käyttötilakokeilun mahdollistamiseksi käynnistetään mahdollisimman pian. Huumehuoneet on alun perin perustettu Keski-Euroopassa heroisiin käyttäjille, jotka ovat asunnottomia ja makaavat kaduilla. Suomessa tällaiselle ei ole tarvetta, eikä meillä ole vastaavassa määrin heroisiin käyttäjiä. Esimerkiksi nuorten eniten käyttämiä päihteitä huumausaineissa ovat tällä hetkellä kannabis sekä huumaavat lääkkeet, kuten Ksalol ja Rivotril.

Suomen huumausainepolitiikka on pitkään perustunut huumeiden käytön ja hallussapidon laajaan kieltoon ja rangaistavuuteen. Toisaalta ymmärretään myös, että on tarvetta tuki- ja hoitotoimenpiteille, koska huumausaineiden käyttäjiä on aina sen rangaistavuudesta huolimatta. Huumausaineet ovat vahvasti koukuttavia, joten syntyneen riippuvuuden katkaisemiseksi tarvitaan usein lääketieteellistä hoitoa psyykkisen tuen lisäksi.

Kaikki huumausaineita käyttävät eivät kuitenkaan halua hoitoa, eikä heitä siihen voi pakottaa. Heidän päivänsä kuluvat sen miettimiseen, mistä saisivat rahaa seuraavan huumeannoksen hankkimiseen. Osa syyllistyy omaisuusrikoksiin, joku myy itseään, joku velkaantuu, osa kiristää rahat läheisiltään. Tätäkö me haluamme? Tarjota paikan, missä nämä laittomasti hankitut huumeet piikitetään turvallisesti?

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Huumausaineiden vuoksi meillä on myös omaisuusrikoksia ja väkivaltarikoksia, ja niissä on myös kytkökset järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Miksi meidän pitäisi Suomessa tukea tätä toimintaa sallimalla huumausaineiden käyttöhuoneet? Huumehuoneet olisivat selkeä signaali myös nuorille huumausaineiden sallivuudesta. Piikkihuumeita käyttävät ovat kuitenkin muuhun väestöön rinnastettuna marginaaliryhmä.

Poliisin työssäni olen jututtanut lukuisia narkomaaneja huumausaineiden käytöstä. Kysyessäni heiltä, hakevatko he puhtaita neuloja silloin, kun apteekit niitä jakavat, ja mitä mieltä he olisivat huumehuoneista, vastaukset olivat, että piikki pistetään just silloin, kun on tarve, ja siinä paikassa, missä sattuu olemaan. Tämä on todellisuutta. Ei aineita pikaisesti tarvitseva lähde etsimään huumehuonetta saadakseen huumepiikin. Eikä varmasti monikaan matkustaisi kymmeniä kilometrejä erilliseen huoneeseen, missä hän voi valvotusti pistää aineen suoneensa.

Terveystieteiden tutkimuskeskukseemme on pulaa hoitohenkilökunnasta. Olisiko huumehuoneisiin satsattava hoitohenkilökunta ennemmin tekemässä hoitavaa päihdetyötä kuin valvomassa huumehuoneissa piikittämistä? Tällaisia käyttöhuoneita ei siis kannata rakentaa. Sen sijaan toivoisin, että huumausaineiden haittojen torjunnassa terveydenhoitojärjestelmässämme pystyttäisiin paremmin tarttumaan huumausaineiden ja muidenkin päihteiden käyttäjien tukemiseen niin, että he pääsisivät eroon riippuvuudesta. Terveystieteiden tutkimuskeskuksessa varmasti tiedetään, ketkä esimerkiksi käyttävät suonensisäisiä huumausaineita. Valistusta ja tukea voidaan antaa normaalissa terveydenhuollon kohtaamisessa vaikkapa omalääkärillä. Tänä päivänä päihdeongelmaista pallotellaan luukulta toiselle, jos hänellä on myös mielenterveysongelmia, joita monella päihteidenkäyttäjällä on, ja koska nämä sairaudet kulkevat käsi kädessä. Useimmat päihteidenkäyttäjät ovat myös sekakäyttäjiä, jotka käyttävät lääkkeitä, alkoholia ja erilaisia huumeita yhtä aikaa.

Käytännön esimerkki: Terveystieteiden tutkimuskeskuksessa mielenterveyspuolen apua ei saa ennen kuin päihdeongelma on hoidettu. Päihdeongelmainen retkahtaa usein, vaikka halua raitistua olisikin. Näin avunsaanti mielenterveyspuolelle ei koskaan pääse alkamaan. Pitäisikö sen sijaan kysyä, miksi Jeppe juo tai käyttää huumeita? Usein siihen liittyy pohjasyynä jonkinlainen mielenterveyspuolen ongelma, juurisyy, joka vaatisi myös käsittelyä. Molempia pitäisi siis hoitaa yhtä aikaa, päihde- ja mielenterveysongelmaa. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen liika siiloutuminen hoidon järjestämisessä ei palvele ketään silloin, kun päihteiden käytön syyt ovat moninaiset.

Poliisihallituksen lausunnossa viitataan siihen, että monessa yhteydessä on tuotu esille käyttöhuoneita, muun muassa Portugalin huumeongelman ratkaisemisessa yli 20 vuotta sitten, mutta vastaavaa heroini- ja erityisesti terveysongelmaa ei kuitenkaan Suomessa ole ollut. Tänä päivänä Portugalin poliisin mukaan kaupungeissa huumeiden näkyvyys on kymmeniin vuosiin voimakkainta. EU:ssa on kiellettyä polttaa tupakkaa julkisissa tiloissa, Portugalissa on kiellettyä mainostaa jäätelöä ja sokerikarkkeja mutta pihamaalla saa injektoida huumeita, huumeidenkäyttöhuoneet normalisoivat sen käytön. Suomessa pelkkiä piikkihuumeiden käyttäjiä on vain murto-osa kaikista huumausainetta käyttävistä. Portugalin tiukasta hoitoonohjausjärjestelmästä, hallinnollisista sanktioista ja käyttötiloista huolimatta huumausaineiden käytön on havaittu lisääntyneen viime vuosina, ja esimerkiksi kannabiksen käyttäminen on yleistä alaikäisten ja nuorten keskuudessa.

Eli käyttöhuoneet eivät ratkaise huumeongelmaa, huumeiden käyttö ei niillä lopu. Suonensisäisten aineiden käyttäjillä on alttius tartuntatautien ja pistosinfektioiden syntyyn. Sosiaali- ja terveysministeriö onkin käynnistänyt kahden miljoonan euron valtionavustus-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

haun hyvinvointialueille. Avustusten tavoitteena on ehkäistä uusia C-hepatiittitartuntoja ja taudin aiheuttamia kuolemia. Hankkeen toteuttamista varten järjestetään toinen valtionavustushaku vuoden 2025 lopussa.

Arvoisa puhemies! Nykyisissä palvelujärjestelmissä ei ole selkeitä toimintamalleja ohjata nuoria huumeidenkäyttäjiä palveluihin, eivätkä he saa oikea-aikaisesti tarvitsemaansa apua. Myöskään poliisin tekemälle hoitoonohjaukselle huumausaineiden käytöstä ensi kertaa kiinni jääneiden osalta ei ole kansallisesti yhtenäistä ja nuorta tukevaa toimintamallia tai palvelupolkua. Meidän on tehtävä ennaltaehkäisevää työtä huumausaineiden käytön ehkäisemiseksi eikä mahdollistettava sitä käyttöhuoneiden avulla. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

18.15 Juha Hänninen kok: Arvoisa rouva puhemies! Huumeet ovat valtava haaste, ongelma yhteiskunnallemme. Ongelma on yksi suurimmista maassamme. Meidän on tehtävä kaikkemme, että huumeet eivät tuhoa maataamme eivätkä lapsiamme ja nuoriamme. Niiden käytöstä aiheutuvat haitat koskettavat suoraan niin käyttäjiä kuin heidän läheisiäänkin. Kansalaisaloitteessa esitetty huumeidenkäyttöhuonekokeilu on väärä suunta Suomen päihdepolitiikassa. Meidän on torjuttava huumeiden käyttöä jo maamme rajoilla, ei helpotettava sitä. Siksi vastustan tätä kansalaisaloitetta.

Arvoisa rouva puhemies! Huumeet ovat vaarallisia aineita, jotka tuhoavat ihmisten terveyttä ja vievät liian monia jopa hautaan saakka. Portugalin huumeongelman ratkaisua on usein pidetty esimerkillisenä. Tiukoista hoitoonohjausjärjestelmistä ja käyttötiloista huolimatta huumausaineiden käyttö on Portugalissa viime vuosina lisääntynyt, vaikka huume-kuolemat ovat vähentyneet. Myös meidän on tehtävä töitä huume-kuolemien vähentämiseksi, mutta käyttöhuoneet eivät ole oikea suunta. Suomen huumausainepolitiikka on pitkään perustunut käytön ja hallussapidon kieltämiseen, ja näin sen tulee olla jatkossakin. Rajat ovat rakkautta ja toisistamme välittämistä.

Arvoisa rouva puhemies! Ratkaisu ei ole sallia huumeiden käyttöä valvotuissa tiloissa, vaan panostaa ennaltaehkäisyyn, hoitoon ja päihderiippuvuudesta kärsivien auttamiseen. Huumeet on pysäytettävä jo maamme rajoilla. Tämän vuoksi Orpon hallitus käynnistää ohjelman nuorten huume-kuolemien ehkäisemiseksi. Tarvitsemme enemmän matalan kynnyksen hoitoonohjausta ja kuntoutusmahdollisuuksia, emme tiloja, joissa voi vaarallisia päihteitä käyttää ja sitä katsotaan läpi sormien. On tehtävä päätöksiä, jotka vähentävät huumeiden kysyntää ja käyttöä eivätkä synnytä uusia ongelmia.

Kannatan valiokunnan mietintöä ja kansalaisaloitteen hylkäämistä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Laiho.

18.18 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Käsittelemme käyttöhuonekansalaisaloitetta. Kiitokset aloitteen tekijöille siitä, että he nostavat huumeongelman keskusteluun tänne eduskuntaan. Se on tärkeä aihe. Olen kuitenkin ehdottomasti käyttöhuoneita vastaan ja valiokunnan hylkäävän kannan kannalla.

Jokainen menetetty nuori on liikaa, ja jokainen huumeisiin menehtynyt nuori on turha kuolema, kuten kaikkien muidenkin ihmisten huume-kuolemat ovat tragedioita sekä omalle että ystäville ja läheisille.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Itse toimin täällä eduskunnassa päihdeyhteistyöryhmän puheenjohtajana ja ennen eduskuntaan nousemista olen ollut noin 15 vuotta töissä päivystyksessä ja nähnyt siellä erittäin paljon huumeriippuvaisia. Heitä on ollut siellä hoidossa infektioiden takia, tajuttomina, myrkytysten takia, elvytetty siellä, erilaisissa tilanteissa siellä. Mutta ei koskaan ole kyllä tullut mieleen sielläkään niissä tilanteissa, että ratkaisuna olisi se, että näille ihmisille tulisi järjestää tiloja, joissa he voisivat huumeita itseensä laittaa. Kyllä nämä ihmiset, nämä erittäin haavoittuvassa asemassa olevat ihmiset, niin kuin täällä on noussut esillekin, tarvitsevat hoitoa ja tarvitsevat palveluja.

Kyseenalaistankin täällä sen, että tässä on kyse arvoista ja siitä, että jos vastustetaan käyttöhuoneita, niin vastustetaan näitten ihmisten palveluja. Siitä ei missään nimessä ole kyse. Me pystymme tarjoamaan matalan kynnyksen palveluita, neulanvaihtoa, ohjausta palveluun, hoitopääsyn parantamista, sairaanhoidollisia palveluja matalalla kynnyksellä, voidaan tarjota suihkupalveluja ja erilaisia muita heidän elämänlaatuun parantavia asioita. Heidän elämänlaatuun ei paranneta sillä, että perustetaan jonnekin päin kaupunkia käyttöhuone, missä he voivat sitten käydä huumeita piikittämässä. Ja niin kuin aikaisemmin puheenvuorossani toin esille, kuka oikeasti uskoo, että nämä ihmiset lähtevät erikseen käyttöhuoneeseen piikittämään sitä huumetta. Kyllä, he ovat niissä huumeikämpissä ja eri puolilla kaupunkia, että on aika utopinen ajatus, että he sieltä lähtisivät.

Tähän liittyy myös paljon rikosoikeudellisia näkemyksiä ja yhteiskunnallisia ulottuvuuksia, jos käyttöhuoneet sallittaisiin. Poliisihallituksen kanta on ehdottoman kielteinen käyttöhuoneille, ja he perustelevat sen erittäin hyvin. He lausunnossaan sanovat muun muassa, ettei dekriminialisointi tai muu huumausaineiden käytön salliminen tai lieväkään mahdollistaminen vähentäisi huumeiden käyttöä ja saatavuutta. Poliisin näkemyksen mukaan huumeiden vapaampi käyttö luo aina kysyntää lisää ja käyttäjäkunta laajenisi, mikä todennäköisesti lisäisi myös ongelmakäyttöä ja oheisrikollisuuden lisäksi myös onnettomuusriskiä esimerkiksi liikenteessä, muuta rikollisuutta, omaisuus- ja pahoinpitelyrikoksia, ryöstöjä ja haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten hyväksikäyttöä. Huumerikollisuus on piilorikollisuutta, josta vain pieni osa tulee viranomaisten tietoon. Poliisin valvonnan määrä ja kohdentaminen vaikuttavat ilmi tulevien rikosten määrään. Poliisi kohdentaa toimenpiteitä paikallisesti erityisesti huumeiden katumyyntiin ja nuorille tapahtuvaan myyntiin, ei itse käyttäjiin. Myöskin näitten huumelöytöjen suhteen he pääsevät sitten niitten huumeliigojen jäljille ja oikeasti niihin todellisiin rikollisiin, jotka näitä huumeita maahan tuovat ja niille nuorille tarjoavat.

Sen sijaan tarvitsemme enemmän moniammatillista yhteistyötä, kuten esimerkiksi tällä hetkellä Ankkuri-toiminta, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö, poliisi ja ehkä koulutoimesta sosiaalityöntekijä ovat mukana, ja mahdollisesti vanhemmat, ja yritetään sitä kautta auttaa myös nuoria.

Arvoisa puhemies! Vuonna 23 huumemyrkytyskuolemien määrä oli Suomessa korkein, mitä koskaan on ollut, ja tämä on erittäin huolestuttava asia, ja sen takia myös onnettomuustutkintalautakunta otti tämän selvittääkseen. OTKES antoi siitä raportin, jossa ei suositeltu käyttöhuoneita, mutta sen sijaan raportissa korostettiin esimerkiksi lastensuojelun kehittämistä. Tähän hallitus on tarttunut hyvin vahvasti jo ennen kuin tämä raportti valmistui. Hallitusohjelmassa on lastensuojelulain kokonaisuudistus, ja siellä on myöskin päihde- ja mielenterveyspalvelujen parantamista, terapiatakuu saadaan käyttöön nyt toukokuun alusta ja C-hepatiitin eliminointiohjelma, eli tämä tarttuva maksavirus saataisiin poistettua. Se tarkoittaa nimenomaan palveluja, matalan kynnyksen palveluja, viedään hoitoa

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

sinne matalan kynnyksen palvelujen yhteyteen. Ja juuri saatiin viime viikolla tieto siitä, että nyt lähtee iso huumekuolemien ehkäisyohjelma käyntiin, yli kymmenen miljoonaa siihen on satsattu valtakunnallisesti, ja sitä kautta pyritään vaikuttamaan näihin huumekuolemiin.

Me emme missään nimessä saa nostaa käsiä pystyyn huumeongelmien edessä. Se olisi väärin nuoria, lapsia ja heidän tulevaisuuttaan kohtaan, se olisi väärin heidän perheitään kohtaan. Meidän pitää tehdä kaikkemme rikollisuuden vähentämiseksi ja salakuljetusten vähentämiseksi ja sen eteen, että myös hoitopääsyä parannetaan ja ongelmakäyttäjille tarjotaan myös palveluita.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Perholehto.

18.25 Pinja Perholehto sd: Arvoisa rouva puhemies! Aivan aluksi haluan oikeastaan sanoa sen, mitä totesin jo debatin aikana, että on surullista kuulla täällä, miten hallituspuolueista vastustetaan edes kokeilun edistämistä — tai oikeastaan ei edes sitä, vaan sitäkin välttämättä lainsäädännön ja kokeilun selvittämistä vedoten siihen, että täytyy tehdä muita toimia eikä saa antaa liian positiivista signaalia siitä, että huumeiden käyttö olisi jotenkin sallittua, kun tosiasiaa se, mihin teidän politiikanne tällä hetkellä johtaa kunnissa ja alueilla, on aivan päinvastainen. Se viesti siitä, millä tavalla laitostuntoutuspaikkoja on jouduttu vähentämään, millä tavalla maksusitoumuksia ei kyetä myöntämään — ja jos kyetään, niin ne ovat riittämättömän lyhyitä pätkiä — millä tavalla hoitotakuun romuttaminen vaikeuttaa myös päihdehoidon saamista, se vaikeuttaa myös mielenterveysavun saamista. Täällä edustaja Laiho edellä mainitsi terapiatakuun. Se on varmaan ihan mukava asia, mutta se ei auta kaikkia. Kolmantena se, mikä erityisen pahasti vaikeuttaa niiden ihmisten tilannetta, jotka putoavat palveluiden ulkopuolelle, on leikkaukset sosiaali- ja terveysjärjestöihin, sillä ne järjestöt tekevät sitä työtä, jossa kohdataan niitä ihmisiä, jotka voisivat olla juuri näiden valvottujen käyttöhuoneiden asiakkaita.

Puhemies! Varsinainen kysymykseni oikeastaan on aika retorinen. Se on se, että kuinka monta ihmistä täytyy menettää, ennen kuin tässä talossa on kanttia myöntää, että täällä on epäonnistuttu. Kuinka monta perhettä pitää rikkoa, kuinka monta elämää pitää vielä hajottaa, ennen kuin tässä talossa kansanedustajat heräävät? Päihderiippuvaiset eivät ole numeroita tilastoissa. Päihderiippuvaiset ovat ihmisiä, joiden elämä meni raiteiltaan tai pahimmillaan päättyi, koska suomalainen päihdepolitiikka kansankielellä kusee omaan nilkkaan. 30 vuodessa jotain huumetta käyttäneiden määrä on viisinkertaistunut. Noin miljoonaa suomalaista on kokeillut tai käyttänyt joskus huumeita, 100 000 suomalaista käyttää kuukausittain ja kymmenentuhannet viikoittain. Suomen päihdepolitiikka ei ole onnistunut, ei millään mittarilla, ellei onnistumisena pidä sitä, että lähes vuoden jokaisena päivänä joku menettää henkensä yliannostuksen vuoksi. Huumekuolemien määrä on noussut jyrkästi koko 2000-luvun ajan, kuten täällä on tänään useamman kerran todettu. Huumeita saa Suomessa huomattavasti helpommin ja nopeammin kuin hoitoa. Etsivän ja jalkautuvan päihde- ja mielenterveystyön ammattilaiset kertovat jatkuvalla syötöllä siitä, että kadulla kohdataan koko ajan yhä huonokuntoisempia ja yhä nuorempia ihmisiä. Päihdekulttuurin muutos on viime vuosina ollut todella nopea, ja suunta on todella, todella huono Suomessa. Siitä huolimatta tuntuu, että täällä ei oikeastaan tehdä yhtään mitään.

Puhemies! Helsinki on odottanut yli viisi vuotta saada lupaa edes kokeilla valvottuja käyttötiloja, ja nyt jälleen kerran tämä aloite ollaan torppaamassa eduskunnassa, koska hal-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

lituspuolueet harjasivat edustajansa sote-valiokunnassa hiljaisiksi. Alun perin sote-valiokunnassa olisi ollut minun tietojeni mukaan enemmistö siihen, että edes tällaista kokeilua olisi jollakin tavalla voitu edistää, mutta sattumalta nämä ihmiset, jotka olivat aiemmin julkisuudessa kertoneet kannattavansa tämänkaltaista, eivät olleet paikalla, kun tätä asiaa käsiteltiin. Minä kysyn, että mitä te pelkätte. Pelkäätekö te, että käyttöhuoneet voisivat toimia? Pelkäätekö te, että te joudutte myöntämään, että nykyinen politiikka ei ole ratkaissut mitään? Vai pelkäätekö te kenties myöntää, että te olette itse väärässä? Käyttötilakokeilun edistäminen ei olisi yhteiskunnallinen viesti siitä, että huumeiden käyttö on hyväksyttävää — ei missään nimessä — vaan kyseessä on tutkimukseen ja kansainvälisiin kokemuksiin pohjautuva keino, jolla kohdataan vaikeasta riippuvuussairaudesta kärsiviä ja syrjäytyneitä ihmisiä, tuetaan heitä ja myös ohjataan samalla muun avun piiriin.

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietinnössään erittäin hyvin todetaan tämän kokeilun mahdollinen potentiaali vähentää huumeiden käytöstä muulle yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja ja kustannuksia. Täällä on tänään esimerkiksi väitetty, että tämä maksaisi hirvittävän paljon, että tällaisia huoneita verorahoilla ylläpidettäisiin ja nämä verorahat menisivät jotenkin hukkaan. [Mauri Peltokankaan välihuuto] No, samaan aikaan esimerkiksi HUS-yhtymä toteaa siellä lausunnossaan, että he katsovat, että säästöpotentiaali terveydenhuollon resursseissa olisi merkittävä.

Te, jotka vastustatte tätä kansalaisaloitetta, toivottavasti käytte täällä kertomassa, onko siis nykypolitiikka ollut toimivaa. Suomalainen päihdepolitiikka on perustunut siihen, että meillä on vahva kriminalisointi, ja se on varmaan ihan ok, mutta onko tämä suunta ollut oikea? Onko se hyvä asia, että mitään ei käytännössä muuteta, mitään ei tehdä, huumekuolemien määrä nousee ja myös käyttäjien määrä nousee? Niin kauan, kun te sanotte ei, ei ja ei jokaiselle muutokselle, jota suomalaiseen päihdepolitiikkaan esitetään, toivon, että te esitätte yhtä paljon myös sellaisia uudistuksia, joilla tätä tilannetta muutetaan, sillä niitä ei tällä hetkellä kuulu. [Sara Seppäsen välihuuto] Te leikkaatte sosiaali- ja terveystieteiden palveluista ja niiltä toimijoilta, jotka päihde- ja mielenterveystyötä tekevät. [Mauri Peltokankaan välihuuto]

Puhemies! Tässä talossa ollaan aina valtavan kovia jakamaan neuvoja muille ja sanotaan, että ihmisten pitää ryhdistäytyä, että suomalaiset ovat vähintäänkin henkisesti veltostuneet, mutta minusta jonkun on otettava itseään niskasta kiinni, ja se joku on tämä talo. [Sara Seppäsen välihuuto] Menneille kukaan ei voi yhtään mitään, mutta vastuuta asioiden muuttamiseksi ei pidä yrittää väistää vedoten sellaisiin asioihin, jotka eivät ole edes totta. Päihdepolitiikkaan liittyy aina ihan valtavan paljon tunteita, ja se on ymmärrettävää, ihan perin sallittavaakin, mutta päättäjien vastuu on kyetä katsomaan niiden sijaan aina myös faktoja ja tutkittua tietoa.

Puhemies! Lopuksi sanon, että käyttötilojen tarkoitus olisi täydentää muita huumehaittoja vähentäviä palveluja — ei missään tilanteessa, missään tilanteessa, korvata tai vähentää ehkäiseviä päihdepalveluita saatikka poistaa tavoitetta huumeaineiden käytön vähentämisestä. On myös tutkittua tietoa siitä, että käyttöhuoneet voisivat vähentää huumeiden julkista käyttöä ja käyttövälineiden leviämistä. Päinvastoin ne eivät monissakaan tutkimuskohteissa lisää huumekauppaa tai rikollisuutta, mutta ne aivan varmasti tekevät yhteiskunnasta turvallisemman ja inhimillisemmän. Yksikin menetetty henki on liikaa, ja tiedän, että jokainen tässä salissa tietää sen, ja se, mitä täällä toivon, on se, että olisimme myös valmiita tekemään tälle asialle jotakin.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Forsgrén.

18.32 Bella Forsgrén vihr: Arvoisa puhemies! Suomessa huumekuolemien määrät ovat nousseet vuosi vuodelta ja ovat nyt ennätyslukemissa. Huumekuolemien lisääntymisen syitä ovat päihdeiden parempi saatavuus ja matalan kynnyksen palveluiden supistuminen. Huumeiden käyttö ja myös huumekuolemat koskettavat kaikkia sosiaaliluokkia Suomessa. Tämä on kansallinen hätätila, ja asiaan pitää suhtautua vakavasti. Arvoisat kollegat, minusta meidän tulee tehdä kaikkemme sen eteen, että saamme ihmiset pelastettua huumeilta ja huumekuolemilta.

Muun muassa A-klinikkasäätiön asiantuntijat ehdottavat huumekuolemien ehkäisyohjelmaa sekä valvottujen käyttötilojen kokeilua huumekuolemien vähentämiseksi. Meillä on siis yksi keino huumekuolemien ehkäisemiseksi aivan silmiemme edessä, kun käsittelemme parhaillaan kansalaisaloitetta käyttötilojen kokeilusta.

Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveysvaliokunta käsitteli huolella kansalaisaloitetta ja kuuli asiasta useita ja useita asiantuntijoita, ja erityisesti sosiaali- ja terveysalan asiantuntijoiden iso enemmistö kannatti tätä aloitetta ja kokeilua.

Käyttötilojen ensisijainen tavoite on estää huumeiden käytön aiheuttamia yliannostuskuolemia, vähentää kuolleisuutta, ehkäistä veriteitse tarttuvien tautien leviämistä, epähygienisestä pistämisestä aiheutuvia vaikeita komplikaatioita ja tästä erikoissairaanhoidolle koituvaa taakkaa sekä pienentää yleistä sairastavuutta. Käyttötiloilla on toinenkin tärkeä tavoite, nimittäin huumeita käyttävien ihmisten ohjaaminen päihdehoitoon, muihin haittoja vähentäviin palveluihin sekä yleisiin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Käyttötiloihin haakeutumalla huumeita käyttävät ihmiset saisivat myös sosiaalista tukea ja mahdollisuuden rakentaa luottamuksellisia suhteita sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten kanssa, mikä osaltaan vähentäisi huumeiden käyttöön liittyvää häpeäilemää ja edistäisi huumeita käyttävien ihmisten integroitumista yhteiskuntaan. Käyttötiloilla voisi näin ollen olla huumeidenkäyttäjien elämänlaatua parantavia vaikutuksia.

Käyttötilojen tarkoituksena on tavoittaa etenkin vakavasti syrjäytyneitä suonensisäisiä huumeita käyttäviä ihmisiä ja ohjata heitä muiden sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä päihdepalveluiden piiriin. Käyttötilat täydentävät muita huumehaittoja vähentäviä palveluita, ja niillä on myönteisiä vaikutuksia suonensisäisesti huumeita käyttävien terveyden ja turvallisuuden lisäksi yleiseen järjestykseen ja julkisten tilojen siisteyteen sekä asukkaiden turvallisuudentunteeseen alueilla, joilla esiintyy julkista huumeiden käyttöä ja siihen kytkeytynyttä rauhattomuutta tällä hetkellä.

Arvoisa puhemies! Inhimillisen kärsimyksen vähentämisen lisäksi käyttötiloilla voidaan saavuttaa myös taloudellisia hyötyjä. Huumeiden käyttöön liittyvät komplikaatiot ja yliannostukset kuormittavat erityisesti ensihoitoa, päivystystä ja erikoissairaanhoidoa. Yhden vakavan pistosinfektion hoidon kustannukset erikoissairaanhoidossa ovat selvityksen mukaan vähintään 10 000 euroa tällä hetkellä. Tämän lisäksi sairaalajakson jälkeen tarvitaan usein mahdollisesti pidempiaikaista haavanhoitoa ja kuntoutusta. Yhden hiv-tartunnan hoidon hinta yhteiskunnalle on noin 550 000 euroa eli yli puoli miljoonaa. Suomessa erityisesti C-hepatiitin esiintyvyys pistämällä huumausaineita käyttävien ihmisten keskuudessa on poikkeuksellisen yleistä kansainvälistä vertailua tarkasteltaessa. Hoitamattomana C-hepatiitti johtaa maksakirroosiin ja maksasyöpään. Pääkaupunkiseudulla huumeidenkäyttäjien keskuudessa on levinnyt myös B-hepatiittivirusta ja viime vuosina uusia akuutteja B-hepatiittivirustartuntatauteja on ollut moninkertainen määrä aiempiin vuosiin ver-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

rattuna. Noin puolet veriviljelyistä todettavista MRSA-bakteereista liittyy HUSin alueella huumeiden käyttöön. MRSA-bakteeri aiheuttaa vaikeita yleisinfektioita sekä hankalasti hoidettavia iho- ja pistospaikan infektioita.

Käyttötilat voivat vähentää terveydenhuollon päivystysten kuormitusta sekä kalliiden erikoissairaanhoidon toimenpiteiden tarvetta, koska mahdolliset infektiot ja tartuntataudit voidaan valvotuissa käyttötiloissa tunnistaa nykyistä varhaisemmassa vaiheessa jo perustasolla. Käyttötiloissa on mahdollista tarjota kohdennettuja sosiaali- ja terveysalan palveluita kaikkein heikoimmassa asemassa oleville mielenterveys- ja päihdesairauksista kärsiville ihmisille, jotka elävät usein katuymäristössä. Samalla voidaan tehostaa hoitoonohjausta muihin sosiaali- ja terveyshuollon palveluihin sekä päihdehoitoihin, kuten vieroitukseen, kuntoutukseen ja opioidikorvaushoitoon.

Lisäksi saadun selvityksen mukaan käyttötila mahdollistaa nopean tiedonlevityksen huumeidenkäyttäjille, jos uhat esimerkiksi heroiinin tai fentanyylin leviämistä toteutuvat. Valvotuissa käyttötiloissa voitaisiin tarjota myös raskauden ja seksitautien ehkäisyyn liittyvää neuvontaa, testausta ja välineitä sekä ohjata jatkohoitoon seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyen.

Näistä perustelluista syistä, arvoisa puhemies, esitän, että eduskunta hyväksyy kansalaisaloitteeseen sisältyvän ehdotuksen lainvalmisteluun ryhtymisestä.

Minä haluaisin vielä lopuksi nostaa esille, että on totta, että moneen muuhun Euroopan maahan nähden meillä on erilainen huumeiden käyttö tällä hetkellä, mutta me tiedetään varsin hyvin se, mitä tapahtui tiettyssä Euroopan maassa kymmenen vuotta sitten, se tulee tietyn väliajoin Suomeen takaisin. Ajatus siitä, että meillä on tällä hetkellä hyvä tilanne — mikä on siis hieno asia, että meillä eivät tällä hetkellä ihmiset kuole suoraan siihen käyttöön vaan usein yksin kotona, mikä on myös oma ongelmansa — ei tarkoita sitä, että meidän ei pitäisi valmistautua riittäviin palveluihin jo tällä hetkellä. Toivonkin, että meillä olisi vähän pitkäkatseisempaa otetta tässä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rintamäki.

18.38 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Käsittelemme sosiaali- ja terveysvaliokunnasta tullutta mietintöä, joka vastaa kansalaisaloitteeseen, jonka tarkoituksena on perustaa valvottuja käyttötiloja huumeita käyttäville. Tätä asiaahan käsiteltiin lähetekeskustelussa jo syyskuussa 2023. Mitään uutta ja mullistavaa ei ole tapahtunut, että joutuisin muuttamaan mielipidettäni kriittisestä suhtautumisesta käyttöhuoneisiin. Aloitteen nimestä ei välttämättä ensimmäisenä tulee mieleen, mitä käyttöhuoneet käytännössä tarkoittavat. Kansalaisaloitteessa toivottiin sosiaali- ja terveysvaliokunnan velvoittavan ministeriötä käynnistämään lainvalmistelun huumausaineiden käyttötiloista. Tämänkaltaisen lakiuudistus vaatisi käytännössä huumausaineiden hallussapidon ja käytön dekriminalisaatiota. Suomeksi se tarkoittaisi sitä, että edellä mainituista rikoksista ei rangaistaisi ja siten mahdollistettaisiin käyttöhuoneet — mielestäni aivan järjetön ajatus. Nykynuoriso käyttää jo valmiiksi huumausaineita aikaisempaa sukupolvea enemmän, eikä rangaistusten poistaminen tätä trendiä ainakaan vähentäisi, pikemminkin päinvastoin.

Arvoisa puhemies! Sillä, miten ympäröivä yhteiskunta suhtautuu huumausaineisiin ylipäätään, on vaikutusta siihen, miten korkealla kynnyksellä käyttää huumeita nuoren mielessä on. Mielestäni huumausaineiden käytöstä ja hallussapidosta rankaisematta jättäminen olisi vääränlainen signaali yhteiskunnalta. Yhteiskunnan ja myös median tehtävänä on viestiä

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

nuorille huumausaineiden vaarallisuudesta eikä kertoa julkkishenkilöiden uusimmista bilehuumeista. Huumeiden käyttöön ei pidä kannustaa ketään puhumalla viihdekäytöstä. Pitää muistaa, että pään sekoittaminen huumeilla ei ole mitään kevyttä hupia. Yli 30 vuoden poliisikokemuksella voin kertoa Suomessa olevan runsaasti erilaisia käyttötiloja. Olen myös tavannut useita huumeidenkäyttäjiä. Monet ovat ajautuneet rikoskierteeseen, ja elämänhallinta on täysin kateissa. Kuulusteluissa yksikään heistä ei halunnut valvottua käyttötilaa, missä joku heitä avustaisi pistämisessä, vaan he halusivat hoitoa, joka varmistaisi irtipääsyn huumeista lopullisesti.

Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveysvaliokunta sai hyvin laajan selvityksen tätä mietintöä varten. Mietintöön on kirjattu hyviä toivotaan toivotaan -asioita. Seuraava kirjaus itseäni oudoksuttaa: ”Käyttötiloissa vierailu vähentäisi huumeista aiheutuvaa häpeäleimaa ja edistäisi huumeita käyttävien ihmisten integroitumista yhteiskuntaan.” Kuulitte aivan oikein. Onko tavoitteena integroituminen huumeidenkäyttäjänä yhteiskuntaan vai se, että ihmisellä olisi päihtetön elämä? Kukaan ei nimittäin tule narkomaanin kotiin estämään huumeiden käyttöä, elleivät siitä ole esimerkiksi naapurit melun tai hajuhaittojen takia ilmoittaneet. Koviin huumeisiin koukussa olevat ihmiset käyttävät huumeita vain normalisoidakseen olotilansa, jonka vieroitusoireet tekevät tuskaiseksi. Syrjäytynyt suonensisäisiä huumeita käyttävä henkilö — kuka toimittaa hänet lähiöstä kaupungin keskustan alueella sijaitsevaan käyttöhuoneeseen, kun päivät eivät eroa yöstä ja päinvastoin? Käynti ihmisten ilmoilla on monille liian vaativa ponnistus, ja se jää tekemättä, ainoana ajatuksena kun on seuraavan annoksen varmistaminen. Tuleeko seuraavaksi palveluksi yhteiskuljetus käyttöhuoneelle, että saadaan riittävästi käyttökertoja ja siten puolustettua palvelun tarpeellisuutta?

Arvoisa puhemies! Asiantuntijalausunnoissa käyttötilojen riskinä on pidetty huumeiden käytön kysynnän ja siten myös huumekaupan lisääntymistä käyttötilojen läheisyydessä. Tämä puolestaan lisää häiriötä kyseisellä alueella. Käyttötilojen perustaminen johonkin kaupunkiin pilottina antaa vaikutelman käytön sallivuudesta, joka aiheuttaa vääjäämättä vääränlaista muuttoliikettä sallivamman huume politiikan pariin.

Yhtään lasta tai nuorta ei pidä menettää huumeille, ja siksi istuva hallitus toimii. Sosiaali- ja terveysministeriö jakaa vuosina 2025—2027 rahaa nuorten huumekuolemien ehkäisemiseksi lähes 11 miljoonaa euroa. Rahoitusta saa esimerkiksi alaikäisten ja alle 25-vuotiaiden hoitoon ja muihin päihdepalveluihin pääsyyn. Tämä on oikea suunta, eivät käyttöhuoneet tai huumausaineiden salliminen kaiken kansan huviksi ja lopulta kansan turmioksi. Meidän tulee kaikin keinoin torjua huumeita ja huumeiden käyttöä sekä viestiä siitä, että käyttäminen ja hallussapito pysyvät rangaistavana. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vornanen.

18.44 Timo Vornanen tv: Arvoisa rouva puhemies ja Suomen kansan edustajat! Olen varma siitä, että jokainen meistä haluaa vähentää huumeiden haittoja Suomessa. Se on aivan varma asia. Yhtä varmasti tiedän sen, että huumeidenkäyttöhuoneet eivät ole se oikea tapa tässä asiassa.

Kun valtion ja kuntien verorahoilla kustannetaan tiloja, joissa huumeiden käyttö on sallittua ja valvottua, lähetämme vaarallisen ja harhaanjohtavan viestin erityisesti nuorille ja riskiryhmille. Viesti on se, että huumeiden käyttö on hallittavissa olevaa toimintaa, jopa joltain hyväksyttävää, kunhan se tapahtuu tietyissä paikoissa ja tietyin ehdoin. Nuorethan

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

ovat tunnetusti erityisen herkkiä, herkkiä ympäristön normeille ja signaaleille ja erinäisille vaikutteille. Sallivampi ilmapiiri ja näkyvä huumeiden käyttö madaltavat väistämättäkin kynnystä huumeiden kokeilemiselle ja käytölle. Kyse on siis käytön normalisoimisesta. Lisäksi käyttötilojen tehokkuus yliannostusten ehkäisyssä on kyseenalainen. Suomessa yliannostukset johtuvat usein pitkävaikutteisten huumeiden käytöstä ja sekakäytöstä, jolloin yliannostus tapahtuu yleensä vasta tuntien päästä aineen ottamisesta. Käyttötiloissa ei voida valvoa käyttäjiä riittävän pitkään näiden yliannostusten ehkäisemiseksi.

Käyttötilojen salliminen johtaa myös huumekaupan ja häiriökäyttäytymisen keskittymiseen käyttötilojen läheisyyteen. Kokemukset erityisesti isoista kaupungeista osoittavat tämän todeksi myös Suomessa. Tällaista häiriökäyttäytymistä ei tule normalisoida. Tämän lisäksi käyttöhuoneiden salliminen aiheuttaisi rajanveto-ongelman myös siinä, missä vaiheessa poliisi voisi puuttua käyttöön. Voiko poliisi mennä vaan tekemään katuhuumausainevalvontaa käyttötilan läheisyyteen? Tämä varmasti aiheuttaa sitten jatkossa lisäselvityksiä ja linjanvetoja. Tämän lisäksi käyttöhuoneiden salliminen aiheuttaisi rajanveto-ongelmia myös siinä, missä vaiheessa poliisi voisi puuttua käyttöön. Miten määriteltäisiin laillinen ja laitton huumeiden käyttäminen näiden huoneiden läheisyydessä? Kun Matti ja Maija ovat huumeidensa kanssa lähestymässä käyttöhuonetta, niin missä vaiheessa poliisi saa ottaa heidät kiinni, vai saako ottaa kiinni, ja saako heihin kohdistaa valvontaa?

Mielestäni huumeidenkäyttöhuoneet ovat myös väärä tapa käyttää verorahoja. Verorahat olisi syytä ohjata huumeriippuvuuksien hoitoon ja ennen kaikkea niiden ehkäisyyn. Ehkäiseminen on kaikista inhimillisin sekä yhteiskunnan kannalta myös edullisin tapa puuttua päihdeongelmiin. Myös viranomaisten resurssien parantaminen olisi tehokkaampi tapa puuttua huumausaineiden aiheuttamiin ongelmiin. Näin huumeita päätyisi Suomeen entistä vähemmän ja aineiden välittäjiä jäisi selvästi enemmän kiinni. Tämä vähentäisi huumausainerikollisuuden houkuttelevuutta ja kannattavuutta.

Tiivistänkin näkökulmani siihen, että nykyinen lainsäädäntö on hyvä ja riittävä. Ainoastaan lakien täytäntöönpanoon liittyvät resurssit puuttuvat niin viranomaisilta kuin myös hoidosta ja ehkäisystä. Toivon näille sektoreille lisäresursointia niin tältä hallitukselta kuin tulevilta hallituksilta.

En hyväksy huumausaineiden käyttöhuoneita enkä kannata tätä aloitetta. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Seppänen.

18.49 Sara Seppänen ps: Arvoisa rouva puhemies! Vastustan tässä aloitteessa esitettyjä huumehuoneita. Tekemällä laittomien aineiden käytöstä laillista huumehuoneissa emme auta huumeriippuvaisia ihmisiä. Asiantuntijoiden mukaan käyttötilojen ei arvioida Suomessa estävän yliannostuksesta johtuvia kuolemia, koska Suomessa huumeiden käyttöprofiili on erilainen muihin maihin verrattuna. Huumehuoneiden riskinä on huumeiden käytön, kysynnän ja siten myös huumekaupan lisääntyminen käyttötilojen läheisyydessä.

Esille on myös tuotu, että käyttötilojen perustaminen voidaan myös tulkita viestiksi siitä, että huumausaineiden käyttöön suhtaudutaan aiempaa sallivammin, mikä voi lisätä huumausaineiden käyttöä ja kysyntää. Tutkimustietoa on, ja ne vahvistavat, että kielteisiä ilmiöitä näiden käyttöhuoneiden osalta on enemmän kuin niistä saatavia hyötyjä. Myös maailmalta on esimerkkejä käyttöhuoneista ja kokemuksia niistä. Portugalin tiukasta hoitoonohjausjärjestelmästä, hallinnollisista sanktioista ja käyttötiloista huolimatta huumausaineiden käytön on havaittu lisääntyneen viime vuosina. Esimerkiksi kannabiksen käyttä-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

minen on yleistä alaikäisten ja nuorten keskuudessa. Me emme halua vahvistaa Suomessa huumeongelmaa.

Ja kyllä, hallituksella on myös toimenpiteitä ja apua ongelmien ratkaisemiseksi, toisin kuin täällä demarit väittävät. STM on käynnistänyt ohjelman, joka tähtää C-hepatiitin eliminointiin Suomessa. Avustusten tavoitteena on ehkäistä uusia C-hepatiittitartuntoja ja taudin aiheuttamia kuolemia. Hankkeen toteuttamista varten järjestetään nyt toinen valtionavustushaku tämän kuluva vuoden lopussa. Hallitus käynnistää myös ohjelman, jonka avulla pyritään ehkäisemään nuorten huumekuolemia. Hankkeelle on varattu yhteensä 10,9 miljoonaa euroa rahoitusta vuosille 25–27. Ohjelma käynnistyy valtionavustushaulla, jossa jaetaan yhteensä 3,15 miljoonaa euroa, ja avustuksia voivat hakea kaikki hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki sekä HUS-yhtymä.

Yksi 20 vuotta raittiina ollut ystäväni lähetti minulle viestin, joka kuuluu seuraavasti: ”Lähes kymmenen vuotta amfetamiinia ja Subutexiä suonensisäisesti käyttäneenä en voi kannattaa käyttöhuoneita, koska silloin annamme rikollisuudelle uuden muodon. Addiktoituneet ihmiset tulevat käyttöhuoneille myös silloin, kun heillä ei ole haluamaansa huumetta, koska käyttöhuoneissa käytävillä niitä on, ja tulemme näkemään ryöstöjä ja puukotuksia käyttöhuoneiden lähistöllä enenevissä määrin.”

Resurssien lisääminen korvaushoitoon on kannattavampaa kuin resurssit käyttöhuoneisiin. Korvaushoitoon tulisi sisällyttää nykyistä enemmän psykososiaalista kuntoutusta. Nykyään tämä on oikeastaan liian usein pelkkää korvaushoitolääkkeen hakemista. Hyvinvointialueet ovat tässä avainasemassa toimintatapojen kehittämisessä.

Yhteiskunnan viestin tulee olla selvä: me emme hyväksy tai kannusta huumeiden käyttämiseen. Huumeiden käytön ei tule olla yhteiskunnan tukemaa, sen tulee olla nimenomaan ongelma, johon puututaan. Rakentamalla laittomille huumeille piikityshuoneita vahvistamme rikollisjärjestöjen toimintaa ja kurjistamme riippuvaisten tilannetta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viitala.

18.53 Juha Viitala sd: Arvoisa rouva puhemies! Kävin viime vuonna A-klinikkasäätiön kanssa tutustumassa itäisen Helsingin alueella huumeita käyttävien ihmisten arkeen, niiden ihmisten, jotka ovat jo menettäneet jopa oman ihmisyyden käsitteensä, ja suosittelen tällaista vastaavaa tutustumiskierrosta kaikille päättäjille.

Tässä kansalaisaloitteessa esitetään valvottujen käyttötilojen sallimista huumeita käyttäville. Koska huumeiden käyttö on lailla kielletty, tämä tietenkin vaatisi lakiin eräänlaisen poikkeuksen. Kysymys ei ole yksinkertainen ja vaatii perusteellista pohtimista eri näkökulmista. Käyttötilojen kokeilu saattaisi kuitenkin olla paikallaan niiden toimivuuden selvittämiseksi Suomessa.

Viime vuosina huumekuolemat ovat nousseet hälyttävän korkealle, ja erityisesti lasten ja nuorten huumekuolemat ovat huolestuttavasti kasvaneet. Päihdepolitiikkamme tavoitteena tulee olla huumeiden käytön sekä siitä johtuvien haittojen, varsinkin kuolemien, minimointi. Valitettavasti viime vuosien kehitys osoittaa, että nykyinen politiikkamme ei ole tähän pystynyt. Tarvitsemme uusia keinoja huumeiden käytön, huumehaittojen ja huumekuolemien vähentämiseksi.

Keskustelussa mennään helposti aina rangaistuksiin ja poliisin resursseihin, mutta nekin vastaavat vain oireisiin, eivät itse ongelmaan tai sen juurisyihin. Uskon, että onnistumme paremmin sosiaali- ja terveystalouden keinoin puuttumalla perheiden ongelmiin, syr-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

jäytymiseen ja antamalla ihmisille heidän tarvitsemansa avun ja tuen oikealla hetkellä. Olisi tärkeää pystyä kokeilemaan, miten valvotut käyttöhuoneet toimisivat tässä kokonaisuudessa. Jos pystymme niiden avulla siirtämään huumeiden käyttöä terveysalan ammattilaisten valvontaan pois julkisista tiloista, kaduilta, puistoista ja vessoista sekä jos saamme yhä useamman apua tarvitsevan huumeidenkäyttäjän hoidon piiriin, voidaan käyttöhuoneiden vakinaistamista sen jälkeen pohtia.

Kansalaisaloitteen täysi tyrmäys puolestaan jättää täysin pois tämän yhden työkalun selvittämisen, sen mahdollisuudet. THL:n mukaan on näyttöä, että käyttöhuoneet vähentävät ainakin huumeiden käyttöä julkisissa tiloissa sekä veriteitse tarttuvien tautien leviämistä sekä yliannostuskuolemia. Parhaan tietoni mukaan Euroopassa käyttöhuoneiden kokeiluun ryhtyneet kaupungit ovat monin paikoin päätyneet siihen, että käyttöhuoneiden hyödyt ovat haittoja suuremmat. Muun muassa näiden asioiden vuoksi olisi syytä kokeilla ja selvittää käyttöhuoneiden toimivuutta Suomessa osana muuta palvelujärjestelmää. Kyse ei ole huumeiden käytön hyväksymisestä vaan ihmisten auttamisesta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Nurminen.

18.56 Ilmari Nurminen sd: Arvoisa puhemies! Aivan aluksi haluan kannattaa tätä edustaja Forsgrénin tekemää vastalauseen mukaista esitystä, eli kannatamme tämän käyttökokeilun lainsäädännön valmistelemista.

Arvoisa puhemies! Täällä on tuotu paljon erilaisia näkemyksiä, joihin haluan tässä puheenvuorossa tarttua. Ensinnäkin haluan kiittää tämän kansalaisaloitteen tekijöitä ja alulepanijoita ja haluan kertoa, että sosiaali- ja terveysvaliokunta käsitteli tätä aloitetta huolella. Me kuulumme laajasti asiantuntijoita, ja asiantuntijalausuntojen perusteella ei jäänyt epäselväksi, että valtaosa suomalaisista asiantuntijoista halusi tarttua tähän ongelmaan ja vähentää haittoja ja ottaa nämä riippuvuussairaudet tosissaan ja tarjosi yhtenä keinona tällaisen valmistelun käynnistämistä, että näistä käyttöhuoneista voitaisiin saada kokemusta ja sitä kautta puuttua näihin ongelmiin.

Me tiedostimme valiokunnassa, että huumekuolemat ovat lisääntyneet, yli 300 huumekuolemaa vuonna 2023, ja 12 EU-maassa nämä ovat käytössä. Saatiin myös hyvin paljon tutkimustietoa siitä, että esimerkiksi yksi pistosinfektio maksaa noin 10 000 euroa julkisella puolella. Tämän ja muun tiedon perusteella me päädyimme siihen, kuten aloitteessakin esitetään, että halutaan käynnistää valmistelu näitten käyttöhuoneiden lainsäädännön selvittämiseksi. Näihin kaikkiin ongelmiin, joita tekin olette nostaneet esiin täällä, meilläkään ei ole tässä kohtaa vastausta, vaan tässä nimenomaan esitetään, että nyt lähdetään ratkaisemaan näitä ongelmia ja tarttumaan näihin haasteisiin, koska tällä hetkellä nämä ihmiset ovat todella riippuvuussairaita ja he tarvitsevat apua ja tukea päästäkseen tästä sairaudesta yli.

Arvoisa puhemies! Täällä on tullut erittäin hyviä puheenvuoroja itse tähän asiaan. Sen takia haluankin käyttää tämän puheenvuoron tämän valiokunnan prosessin käsittelemiseen, siihen, miten hallitus vei tämän lainsäädännön täällä eduskunnassa maaliin. Tämä on oman poliittisen historiani näkökulmasta kyllä erittäin härskiä toimintaa hallitukselta, ja siihen nyt odotan täällä vastauksia. Erityisesti edustaja Sillanpää perussuomalaisista, kun te olette tähän seuraavaksi tulossa, toivon, että vastaatte tähän teidän toimintaanne, että millä tavalla te veitte tämän valiokunnassa eteenpäin.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Meillä ensinnäkin valiokunnan kuulemisissa valtaosa asiantuntijoista kannatti kokeilun käynnistämistä näistä käyttöhuoneista. Valiokunnassa suoritimme valmistavan keskustelun, jossa enemmistö valiokunnan jäsenistä kannatti tämän kokeilulainsäädännön aloittamista — RKP:n edustaja ja myös kokoomuksen edustaja. Valiokuntaneuvokset tekivät mietintöpohjan, joka tässä on vastalauseessa — mietintöpohjan näitten asiantuntijakuulemisten perusteella — joka oli tälle aloitteelle puoltava.

Meillä oli valiokunnan käsittelyssä [Mauri Peltokankaan välihuuto] puoltava mietintöluonnos tähän kansalaisaloitteeseen, ja tulimme valiokuntaan perjantaina 13.12. aamulla. No, kun me aloitimme käsittelemään tätä, niin RKP:n edustaja ja kokoomuksen edustaja, jotka ovat julkisesti kannattaneet tätä aloitetta — anteeksi, puhemies, tätä sanavalintaani — hävisivät kuin pieru Saharaan, suomeksi, ja sinne tulivat kokoomuslaiset tilalle. No, mediassa ruvettiin kirjoittamaan, että mitä tapahtuu. Suora lainaus Hesarista: Edustaja Castrén: ”Annoin tilaa edustajille, jotka toivoivat läsnäoloa.” [Jari Ronkaisen välihuuto — Mauri Peltokankaan välihuuto] No, sitten rupesimme käsittelemään tätä, [Mauri Peltokangas: Käsittämätöntä, puhemies!] ja sitten tämän jälkeen me jatkoimme tämän käsittelyä, ja valiokuntaneuvoksen pohjasta leikattiin pois ja ryhmäkanslioista tuotiin leikkaa-liimamalla tähän valiokunnan mietintöpohjaan. Ja kun katsoo tätä valiokunnan mietintöä, niin täällä on valiokunnan mietintöön lainattu asiantuntijoita, joita valiokunnassa ei edes kuultu. [Mauri Peltokangas: Miten tämä liittyy kansalaisaloitteeseen?] Eli mihinkä perustuu tämä eduskunnan hyväksymä mietintö, joka ei ole valiokuntaneuvosten kirjoittama, joka ei ole enemmistön valmistavassa tehty keskustelu? [Puhemies koputtaa] — Arvoisa puhemies...

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kannattaa olla tarkkana sen suhteen, mitä kertoo valiokunnan työskentelystä. [Mauri Peltokangas: Tärkeää!]

Joo. — Valiokunnan mietinnöksi tuli... [Mauri Peltokangas: Sosiaalidemokraateille tämä on ilmeisesti sallittua!] — Anteeksi, voinko puhua, koska tämä on erittäin painava viesti. — Valiokunnassa ne ihmiset, jotka kannattivat esitystä, joutuivat lähtemään valiokunnasta pois, ja hallitus äänestyytti vastoin valiokuntaneuvosten pohjaa, virkapohjaa, tämän mietintöluonnoksen, joka on tämän kansalaisaloitteen kaatava esitys.

Mielestäni tämä toimintatapa... Jos sitä kritisoidaan täällä, että minä tuon sen julki, niin kertokaa, mihinkä tämä perustuu. Asiantuntijakuulemisissa valiokuntaneuvosten kirjoittama pohja, jota kannatti enemmistö valiokunnan jäsenistä, teki puoltavan mietinnön. [Jari Ronkainen pyytää vastauspuheenvuoroa] Perjantaina kun tätä käsiteltiin, niin te äänestytitte nämä kaikki pykälät pois, toitte esityksen, joka ei ole minkään virkakunnan kirjoittama pohja ja jolla tämä mietintö hylätään. Mielestäni tähän on perusteltua vastata täällä, miten täällä on voitu toimia tällä tavoin. Mielenkiintoista kyllä on nähdä — ja me äänestytimme tämän myös nimenhuutoäänestyksellä — miten on täällä salissa: onko hallituspuolueilla vapaat kädet äänestää kansalaisaloitteesta? Yleensä ei ole ryhmäkuria kansalaisaloitteessa. Miten RKP suhtautuu, joka ei ole täällä salissa tällä hetkellä puhumassa? He eivät olleet valiokunnassa tätä käsittelemässä. Miksi? Eivätkö saaneet? Onko kokoomuslaisilla vapaat kädet äänestää tämän kansalaisaloitteen puolesta, vai onko samalla tavalla toimittu kuin valiokunnassa, jossa valmistavassa keskusteluvaiheessa kannattaneet laitettiin pois ja vastustaneet laitettiin päätöskeskusteluun? [Puhemies koputtaa] Mielestäni tämä prosessi ansaitsee tulla kuulluksi, koska tämä on se fakta, miten tämä vietiin eteenpäin valiokunnas-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

sa. Mielestäni tämä ei ole eduskunnalle [Puhemies: Aika!] asianmukaista lain käsittelyä. [Mauri Peltokangas: Ei ainakaan jää epäselväksi, mistä ne kaikki tiedot vuotaa!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ronkainen, vastauspuheenvuoro.

19.04 Jari Ronkainen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Minä olen nyt kohta kymmenen vuotta ollut täällä eduskunnassa, ja minulla on aina ollut se käsitys, että valiokunnan sisäisistä asioista ei puhuta edes täällä salissa. Ne eivät ole missään vaiheessa julkisia. Asiakirjat kylläkin ovat sitten, kun asiaa käsitellään, mutta te kerroitte aika selkeästi niin, että siitä pystyy määrittelemään, kuka yksittäinen henkilö on tehnyt mitään ja näin, ja minun mielestäni se on aika erikoista.

Täällä on aikaisemminkin sanottu, kuulin jo sen, että täällä salissa ei saa enää esittää omaa henkilökohtaista mielipidettään, vaan pitää perustua tutkittuun tietoon, mutta vaikka minä olisin keskustellut poliisien kanssa asiasta, niin minun mielestäni se on ihan yhtä arvokasta. Ja minun mielestäni se, onko ryhmäkuria vai ei, on ryhmien sisäinen asia. Ei meidän tarvitse sitä spekuloida. Toisilla ryhmillä se voi olla käytössä, toisilla ei. Sitäkään ei lue missään, että kansalaisaloitteen kohdalla sitä ei voitaisi käyttää. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Vastauspuheenvuoro, edustaja Nurminen.

19.05 Ilmari Nurminen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin lainasin suoraan Hesarin artikkelia tästä käsittelystä. Nämä kyseiset edustajat, jotka edustavat RKP:tä ja myös kokoomusta, ovat julkisuudessa ilmaisseet useaan otteeseen, että kannattavat tätä, ja Helsingin Sanomien artikkelissa, jota lainasin, he kertoivat, etteivät osallistu tämän käsittelyyn vaan ovat laittaneet sinne edustajat, jotka halusivat tähän osallistua. Kerroin, että tämän johdosta mahtikäsky [Jari Ronkainen: Ei se kritiikki tuota koskenut!] on tullut jostain, ja tämän johdosta tapahtui se, että valiokunnan pitkään valmisteltu mietintö kääntyi pääläelleen.

Mielestäni tosiasiat on tunnustettava täällä, että mitä tapahtui, ja nyt ymmärsin, että käytätte ryhmäkuria [Pia Sillanpää: Tähän liittyy muitakin tosiasioita!] hallituksen sisällä, ja olen tästä tietenkin pettynyt, kun ei kansalaisaloitteissa näin ole ollut tapana. Toivoisin, että kansanedustajilla on mahdollisuus tutustua asiantuntijalausuntoihin ja itsenäisesti tehdä valinnat näihin asioihin ja ettei toimita tällä tavalla kuten valiokunnassa hallitus toimi.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kannattaa olla tarkkana sen suhteen, mitä puhutaan valiokunnasta. Tietenkin julkiset tiedot ovat julkisia tietoja ja pöytäkirjasta saatavat tiedot ovat pöytäkirjatietoja, ne ovat julkisia, mutta sitä, mitä keskustelua käydään, voi siteerata vain omalta osaltansa. — Edustaja Savio.

19.07 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Tässä tosiaan sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa, että eduskunta hylkää kansalaisaloitteen ehdotuksen huumausaineiden käyttötilakokeilun mahdollistavaan lainvalmisteluun ryhtymisestä, ja valiokunnan tekemä hylkäysehdotus on nähdäkseni täysin oikea.

Edustaja Nurminen kävi tässä edellä läpi tätä valiokunnassa käytyä keskustelua. Minä pidän sitä kyllä erittäin hämmäntävänä, että täällä käytiin läpi tätä sosiaali- ja terveysvaliokunnan luottamuksellista keskustelua. En ole tähän törmännyt. Olen yhtä kauan ollut täällä

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

eduskunnassa kuin edustaja Nurminen ja en ole tällaiseen aiemmin törmännyt. Minä nyt toivon todellakin, että tällainen menettelytapa ei leviä, varsinkin kun sosiaali- ja terveysvaliokunnassa on ollut selkeästikin... Kun julkisuudessa on käyty läpi näitä ongelmia hyvin kauan, niin minä nyt todella toivoisin, että sosiaali- ja terveysvaliokunta voisi sisäisesti selvittää näitä menettelytapoja, saada siellä asiat kuntoon.

Arvoisa puhemies! Vuonna 2023 raportoitiin 310 huumekuolemaa. Aiheesta on hyvin tärkeää käydä yhteiskunnallista keskustelua, ja nyt siihen onkin hyvä tilaisuus. Huumeista yksilöille ja yhteiskunnalle aiheutuvia ongelmia on pyrittävä vähentämään nopeasti. Huumeaineiden käyttötilojen käyttöönotto ei kuitenkaan ole toimiva ratkaisu, eikä niiden arvioida estävän Suomessa yliannostuksesta johtuvia kuolemia. Sen sijaan käyttötilojen riskinä pidetään huumeiden kysynnän ja siten myös huumekaupan ja järjestyshäiriöiden lisääntymistä käyttötilojen läheisyydessä. Käyttötilat voitaisiin lisäksi, varsinkin nuorison keskuudessa, tulkita viestiksi siitä, että huumeisiin suhtaudutaan yhteiskunnassa aiempaa sallivammin. Aiheesta on tehty ikäviä havaintoja muun muassa Kanadassa, kuten edustaja Väyrynen aiemmin kuvaili. Olisikin hyvin suuri riski siitä, että käyttötilojen myötä tilanne menisi aiempaakin huonompaan suuntaan. Oma kysymyksensä liittyy vielä siihenkin, miten käyttöhuoneisiin liittyvät lakitekniset ongelmat ratkaistaisiin.

Arvoisa puhemies! Ennaltaehkäisyyn ja hoitoonpääsyyn panostaminen on olennaista nuorten ja tietenkin myös muidenkin ikäryhmien huumekuolemien ehkäisemisessä. Huumeiden korvaushoito pelastaa tutkitusti monia henkiä, ja korvaushoitoon tulisi päästä nykyistä selvästi matalammalla kynnyksellä. Resurssien lisääminen korvaushoitoon on kannattavaa ja kannatettavaa. Vieroitushoitoon pääsyn, korvaushoidon arvioinnin ja kuntoutuksen tulisi tapahtua saumattomasti ja yksilöllisen tarpeen perusteella.

Arvoisa puhemies! Hallituksen käynnistämän ohjelman avulla pyritäänkin ehkäisemään nuorten huumekuolemia. Hankkeelle on varattu yhteensä yli 10 miljoonan euron rahoitus vuosille 2025–2027. Se on erittäin hyvä asia. Toivon mukaan huumekuolemien määrä saadaan näillä toimenpiteillä pikaisesti laskusuuntaan, samoin muut huumeista aiheutuvat ongelmat. Käyttöhuoneita ei tarvita.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Marttila. [Ilmari Nurminen: Nimi mainittu!] — No, anteeksi, ensin edustaja Nurminen, vastauspuheenvuoro. [Mauri Peltokankaan välihuuto — Ilmari Nurminen: No, varmaan puhemies päättää täällä, kuka saa puheenvuoron ja kuka ei, eli jos saisin puhua!] — Saa, jos pyytää.

19.10 Ilmari Nurminen sd (vastauspuheenvuoro): Kuten, edustaja Savio, toitte esille, olemme molemmat olleet täällä kymmenen vuotta, tulleet samaan aikaan eduskuntaan. Todellakin kannatan sitä, että tällainen menettely, mitä tässä on nähty... Todellakin toivon, että se ei enää toistu täällä, eikä vastaavaa ole kymmenen vuoden aikana tullut.

Kuten kerroin, valmistavassa keskustelussa valiokuntaneuvosten ja valiokunnan mietintöpohja oli tämän vastalauseen mukainen sanatarkasti, ja se on täysin fakta ja täysin julkinen tieto. Sen jälkeen olen viitannut ainoastaan julkisiin tietoihin, niiden henkilöiden puolesta, jotka ovat julkisesti kertoneet, että he kannattavat tätä aloitetta, mutta he eivät olleet valiokunnassa ratkaisevassa käsittelyssä. Kysynkin teiltä, jotka ette olleet täällä käsittelyssä: Kuka tämän mietinnön on kirjoittanut? Kun tämä ei perustu mihinkään valiokunnan asiantuntijalausuntoihin, niin mihinkä tämä perustuu? Täällä on laitettu esimerkiksi jotain

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Onnettomuustutkintakeskuksen raporttia sivutolkulla, ja kysyisin näistä, [Puhemies koputtaa] mihinkä nämä perustuvat.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Väyrynen, vastauspuheenvuoro.

19.12 **Ville Väyrynen kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tuossa kerkesin käydä sen verran lausuntoja läpi, että HUS, Poliisihallitus ja lapsiasiainvaltuutettu viittasivat tähän nimenomaiseen Onnettomuustutkintakeskuksen raporttiin. Oli muistaakseni myös siinä alkuperäisessä, mihin edustaja Nurminen viittaa. Ainakin tämä Onnettomuustutkintakeskuksen raportti on tullut sieltä asiantuntijalausunnoista. — Kiitos. [Mauri Peltokangas: Kannattaa tutustua materiaaliin valiokunnassa, niin ei tule paha mieli!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Varsinainen puheenvuoro, edustaja Marttila.

19.12 **Helena Marttila sd:** Arvoisa rouva puhemies! Lastensuojelun ammattilaisena suhtaudun huumeiden käyttöön erittäin nuivasti, mutta jos haluamme täällä tuomita ja moralisoida käyttäjiä, niin tuomitaan bilekäyttäjät, jotka eivät uhraa ajatusta sille, millaista raa-kaa rikollisuutta ja väkivaltaa ja ihmiskauppaa niin kutsutulla hupikäytöllään ylläpitävät. Vakavasta riippuvuudesta kärsivät ovat kuitenkin ihmisryhmä, joka tarvitsee tukea ja apua, ei tuomioita.

Huumemyrkytyskuolemat ja huumausaineiden pitkäaikaisesta käytöstä johtuvat kuolemat ovat olleet kasvussa koko 2000-luvun ajan. Viime vuonna huumausaineisiin kuoli 310 henkilöä. Joka neljäs 15—24-vuotiaana kuollut kuoli huumeisiin. Tässä ikäryhmässä kuolten määrä kasvoi eniten. Huumausaineisiin kuoli enemmän ihmisiä kuin liikenneonnettomuuksissa Suomessa. Tilastokeskuksen ja Liikenneturvan tilaston mukaan liikenneonnettomuuksissa kuoli 196 henkilöä vuonna 22. Suomessa tehdäänkin kunnianhimoista politiikkaa liikenneturvallisuuden parantamiseksi, ja toimia on käyty ihailemassa ulkomaita myöten. Samaa kunnianhimoa todella soisi näkevän myös huume-kuolemien ja -haittojen vähentämisessä.

Huume-kuolemien lisääntyminen kertoo siitä, että emme ole onnistuneet suojelemaan erityisesti nuoriamme. Kuolemien lisääntyminen kertoo puutteista ennaltaehkäisevässä työssä ja riippuvuushoidoissa sekä epäonnistumisesta huumeiden kysynnän ja tarjonnan vähentämisessä. Huume-kuolemilla on merkittäviä vaikutuksia myös laajemmin, ja huumeisiin kuolleiden läheiset kokevat usein syyllisyyttä ja häpeää sekä puutteita tuen saamisessa palvelujärjestelmässämme.

Arvoisa puhemies! Järjestöjen merkitys matalan kynnyksen ennaltaehkäisevässä työssä on elintärkeä osa sote-palvelujärjestelmää. Nykyisessä tilanteessa, jossa hallitus on päättänyt leikata järjestösektorin rahoitusta samaan aikaan, kun hyvinvointialueet joutuvat leikkaamaan avustuksiaan, on järjestöjen tekemä arvokas työ valitettavasti vaarassa. Kentällä työskentelevien kolmannen sektorin ammattilaisten viesti on selvä: haittoja vähentävä työ toimii. Yhtä selvää on, että nykyiset strategiat ja toimet huumehaittojen vähentämisessä eivät toimi.

Mikään keino ei tietenkään yksin riitä, mutta käyttöhuoneet voivat olla yksi keino auttaa huumeriippuvaisia. Näissä tiloissa voidaan antaa ensiapua yliannostustilanteissa ja ohjata käyttäjiä palveluiden piiriin. Kyse ei ole käytön helpottamisesta vaan juurikin hoitoon oh-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

jaamisen ja pääsyn helpottamisesta. Voisiko tämä sali näyttää vihreää valoa edes sille, että käyttöhuonekokeilun mahdollistavaa lainsäädäntöä edes selvitetään?

Huumekuolemien taustalla on monimutkainen vyyhti köyhyyttä, syrjäytymistä, mielen-terveysongelmia ja palveluiden riittämättömyyttä. Huumekuolemien vähentämiseen tarvitaankin toimia, jotka eivät rankaise vaan tukevat ja hoitavat. Meidän on asetettava konkreettinen tavoite: yksi nollatoleranssi, nolla huumekuolemaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sillanpää.

19.16 Pia Sillanpää ps: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on kansalaisaloite, jossa ehdotetaan, että lainvalmistelu huumausaineiden käyttötilakokeilun mahdollistamiseksi käynnistetään mahdollisimman pian. En kannata tätä.

Huumeidenkäyttöhuoneista käydään tasaisin väliajoin keskustelua Suomessa. Keskustelu nousee esille erityisesti silloin, kun puhutaan huumekuolemien määrästä. Vuonna 2023 huumeisiin kuoli Suomessa 310 ihmistä, heistä 91 oli iältään 15—24-vuotiaita. Kaiken kaikkiaan huumeet olivat syynä joka neljännen 15—24-vuotiaan kuolemaan. Rehellisesti sanottuna nämä luvut ovat todella karuja. Jokainen huumeisiin menehtynyt on jonkun lapsi, sisarus tai esimerkiksi vanhempi. Jokainen kuolema on tragedia myös huumeisiin kuolleen läheisille ja perheille mutta myös koko suomalaiselle yhteiskunnalle.

Taistelu huumeita ja huumekuolemia vastaan on vaikeaa. Erilaisia huumausaineita tulee jatkuvasti lisää, ja huumeita on entistä enemmän saatavilla lapsille ja nuorille. Tuntuu kuin monesta suunnasta haluttaisiin muuttaa kulttuuria huumeiden ympärillä sallivammaksi ja huumeita normalisoidaan. Meidän täytyy taistella tätä vastaan.

Arvoisa puhemies! Huumeidenkäyttöhuoneet eivät ole mielestäni ratkaisu, koska ne eivät tarjoa ratkaisua niihin ongelmiin, minkä vuoksi yksilöt yhteiskunnassa joutuvat huumeiden käytön pariin. Vaikka käyttöhuoneiden perustamiselle on esitetty hyviä perusteita, kuten huumeiden käyttöön liittyvien infektioiden ja yliannostusten ehkäiseminen, on tärkeää ymmärtää myös käyttöhuoneiden haitalliset vaikutukset, joita on mielestäni merkittävästi enemmän kuin hyötyjä. Epäilen, ettei yksikään perheenäiti haluaisi asua lastensa kanssa tällaisen huumeidenkäyttöhuoneen lähetyvillä.

Huumeidenkäyttötiloja on perusteltu myös sillä, että tällä tavoin saataisiin siivottua asuinympäristöstä likaiset neulat ja huumeiden käyttö pois kansalaisten silmistä. Ajatus on sinänsä kannattava, koska yksikään äiti ei halua lastensa leikkivän likaisten ja käytettyjen ruiskujen lähetyvillä, mutta silti mahdollisten käyttötilojen ympäristöön jäisivät huumeiden käytön ikävät lieveilmiöt näkyviin, eivät ne mihinkään siitä poistuisi.

Suomen huumausainepolitiikka on pitkään perustunut huumeiden käytön ja hallussapidon rangaistavuuteen, ja niin sen pitääkin olla. Meillä täytyy olla selkeä ja yhtenäinen linja sille, että huumeiden käyttö ei ole sallittavaa ja huumeisiin tulisi suhtautua tuomitsevasti. Huumeidenkäyttöhuoneet lähettäisivät päinvastaisen viestin erityisesti nuorille, että huumeiden käyttöön suhtaudutaan sallivammin, jos sitä tekee valvotuissa käyttöhuoneissa. Itse olen huolissani siitä, että tällaiset signaalit voisivat johtaa huumeiden käytön lisääntymiseen ja jopa huumekaupan kasvamiseen. Joku on väittänyt, että valvotut käyttötilat estäisivät huumeiden käytön laajentumista. Epäilen tätä vahvasti. Mielestäni huumeiden käyttö käyttöhuoneissa on aivan yhtä laitonta kuin se olisi missä tahansa muualla.

Arvoisa puhemies! Toinen huoli liittyy huumeidenkäyttötilojen kustannuksiin. Valiokunnan kuulemisissa meille selvitettiin, että yksi huumeidenkäyttötilakokeilu maksaisi

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

noin 500 000 euroa vuodessa. Käyttäisin tämän rahan mieluummin ennaltaehkäisevään päihdetyöhön, hoitoonohjaukseen ja terveydenhuoltoon. Valistustyö esimerkiksi kouluissa on äärimmäisen tärkeää huumeiden vastaisessa työssä.

Lisäksi meidän täytyy tehdä entistä enemmän töitä sen eteen, että huumeriippuvaisilla olisi paremmat mahdollisuudet päästä palveluiden piiriin ja saada tarvitsemaansa hoitoa silloin, kun he itse sitä haluavat ja ovat motivoituneita. Korvaushoito ja siihen liittyvät palvelut pelastavat ihmishenkiä, ja näkisin, että niiden lisääminen olisi huomattavasti kustannustehokkaampaa kuin käyttötilojen ylläpito.

Käyttötilat eivät ratkaise huumeiden käytön juurisyytä. Meidän täytyy panostaa kaikki mahdolliset resurssit siihen, että lapsen, nuoren tai aikuisen ei tarvitsisi ajautua tilanteeseen, jossa hän näkee huumeiden käytön ainoana ratkaisuna tilanteeseensa. Apua ongelmiin elämässä tulee olla saatavilla laaja-alaisesti, ja toki meillä tulee olla palveluja tarjolla niin nuorille kuin muillekin huumeiden käyttäjille, jotka haluavat päästä huumeista eroon. Silloin kun motivaatio huumeista eroon pääsemiseksi on olemassa, täytyy saada apu nopeasti, ettei menetä motivaatiota jonottaessa.

Arvoisa puhemies! Lainsäädäntöä huumeidenkäyttötilojen luomisesta ei pidä lähteä avaamaan, koska se voisi luoda ennakkotapauksen muille aloitteille, jotka sallisivat huumeiden käytön. Minkäänlaista porttia huumeiden käytön hyväksymiselle ei pidä avata, koska se ei olisi yksilön eikä yhteiskuntamme etujen mukaista.

Kun meillä on tällä hetkellä Suomen taloudessa rahat tiukassa, näen, että meidän täytyy kohdistaa vähäiset varamme viisaasti. Meidän tulee panostaa hoitoon ja ennaltaehkäisyyn, kehittää palveluja ja tukea huumeiden käyttäjiä, jotka haluavat raitistua. Lisäksi on tärkeää tukea huumeiden käyttäjien läheisiä, kun he joutuvat sivusta seuraamaan jopa vuosia raadollista kamppailua huumeiden parissa.

Lopuksi haluan kiittää kansalaisaloitteen tekijöitä siitä, että pidätte yllä keskustelua huumeista ja niiden aiheuttamista haitoista. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Väyrynen.

19.22 Ville Väyrynen kok: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Niin kuin tuossa ensimmäisessä puheenvuorossani totesin, itse olin hyvin pitkään kahden vaiheilla tämän kokeilun suhteen aivan viime hetkillä, ja missään vaiheessa en ole minkäänäköistä mahtikäskyä — mihin täällä edustaja Nurminen viittasi — kokenut enkä aistinut myöskään käsittelyn aikana.

Minä olen oikeastaan kaikista tavoitteista ja huolista samaa mieltä kuin tämän aloitteen puolustajatkin. Meillä on huumekuolemat valtavassa nousussa, meillä on inhimillisiä ongelmia. Meidän täytyy löytää keinoja, millä me ohjataan nämä ihmiset hoitoon ja tarjotaan heille hoitoa ja tarjotaan jonkunnäköinen mahdollisuus inhimilliseen elämään.

Täällä on viitattu hyvin moneen kertaan huumekuolleisuuteen ja sen nousuun. Taisi olla edustaja Perholehto, joka sanoi vielä, että Suomessa on huumekuolleisuus noussut koko 2000-luvun ajan. Samoin on tehnyt Kanadassa. Ainoa ero Kanadalla ja Suomella... Tai no, ei se ainoa ero ole, mutta yksi olennainen ero on se, että siellä ovat olleet koko ajan huumeidenkäyttöhuoneet käytössä. Eli se ei ole se yksittäinen ratkaisu, jos me haetaan huumekuolleisuuteen ratkaisua. Meillä on erilainen käyttöprofiili, se on vaan totta, näin se on. Ne kuolemat tapahtuvat eri mekanismeilla eri paikoissa. Ja silloin jos me halutaan täällä auttaa meidän huumeidenkäyttäjiä, meidän täytyy ottaa erilainen lähestymistapa. Siihen tulee

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

paljon hoitoonohjausta, puhtaita ruiskuja, sosiaalista tukemista, mutta ne kaikki pystytään tarjoamaan myös ilman käyttöhuoneita. Huumeidenkäyttöhuone ei ole näitten muiden toimien edellytys, vaan meidän täytyy saada tämä meidän systeemi semmoiseksi, että meillä oikeasti palvelut pelaavat, ihmiset pääsevät niitten piiriin ja on matala kynnyks.

Hallitus on aloittanut ohjelman nuorten huumeiskuolemien ehkäisyksi, ja se ei tarkoita sitä, että jos me tämä aloite hylätään, niin me tavallaan tiputetaan hanskat kädestä ja sanotaan, että mitään asialle ei ole tehtävissä. Sitä tehdään koko ajan, mutta yritetään valita semmoisia keinoja, mitkä ovat juuri meidän olosuhteisiin tehokkaita.

Minä toistan vielä: Me kuultiin erittäin hyviä esitelmiä sekä Tanskasta että Kanadasta, ja heillä on todella hyvin toimivia huumeidenkäyttöhuoneita. Heillä on kymmeniätuhansia, ellei jopa satojatuhansia, käyttökertoja ilman yhtään kuolemaa esimerkiksi Kanadassa, mutta kun samaan aikaan heidän yhteiskunnassaan huumeiskuolemat ovat kolminkertaistuneet, niin se tarkoittaa sitä, että juuri silloin tähän ongelmaan se ei välttämättä ole... Se ei tarkoita sitä, että huumeidenkäyttöhuoneet ovat aiheuttaneet tätä ongelmaa, mutta se kertoo ihan satavarmasti sen, että ne eivät ainakaan korjaa sitä. Kyllä meidän täytyy, kun täällä puhutaan tutkitusta tiedosta ja siitä datasta, sitä dataa tulkita myös tällä lailla.

Minä toistan edellisen puheenvuoroni lopetuksen, että meidän pitää valita, halutaanko me huumeidenkäyttöhuoneita, joissa ei ole kuolemia, vai halutaanko me yhteiskunta, jossa ei ole huumeiskuolemia. Näihin kahteen asiaan ne ratkaisut ovat ihan erilaiset, mutta toivotaan, että löydetään yhdessä ne joskus vielä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ronkainen.

19.25 Jari Ronkainen ps: Arvoisa puhemies! Käsittelemme tänään tosiaan kansalaisaloitetta, jossa ehdotetaan huumausaineiden käyttötilojen kokeilua Suomessa. Aloitteessa esitetään, että valvottujen käyttötilojen avulla voitaisiin vähentää huumeiskuolemia, tartuntatautien leviämistä sekä kadulla tapahtuvaa huumeidenkäyttöä. Samalla aloitteen mukaan käyttöhuoneet loisivat matalan kynnyksen yhteyden sosiaali- ja terveyspalveluihin. Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietinnössä todetaan, että käyttötilat ovat monessa maassa käytössä, mutta Suomessa nykyinen lainsäädäntö ei mahdollista niiden perustamista. Mietinnössä tuodaan esiin, että huumeiden käyttö ja hallussapito on kiellettyä ja rangaistavaa. Lisäksi valiokunta katsoo, että käyttötilojen perustaminen voisi johtaa vääränlaiseen viestiin huumeiden hyväksyttävyydestä ja lisätä huumeikauppaan ja järjestyshäiriöihin liittyviä ongelmia. Näistä syistä valiokunta päätyi esittämään kansalaisaloitteen hylkäämistä.

Arvoisa puhemies! On tärkeää muistaa, että huumausaineiden käyttö on laissa kiellettyä syystä. Ei voida hyväksyä sitä, että yhteiskunta tarjoaisi paikan laittoman toiminnan harjoittamiseen, vaikka se tapahtuisi valvotuissa olosuhteissa. Käyttötilat loisivat huumeenkäyttäjille tilan, jossa laitonta toimintaa voisi harjoittaa ilman seuraamuksia, mikä käytännössä tarkoittaisi kannustetta rikoksen tekemiseen. Tämä on vakava, periaatteellinen kysymys, haluammeko todella edetä suuntaan, jossa huumeiden käyttöä pyritään hallinnoimaan tällä tavalla sen sijaan, että siihen puututtaisiin oikeasti tehokkaammin.

Vaikka huumeidenkäyttäjien terveysriskien vähentäminen on tärkeää, ei ratkaisu voi olla se, että rikollisesta toiminnasta tehdään helpompaa tai turvallisempaa. Sen sijaan meidän tulee panostaa ennaltaehkäiseviin toimiin, päihdehoidon saatavuuden parantamiseen ja siihen, että huumeongelmiin puututaan varhaisessa vaiheessa. Huumeiden käytön taustalla on monia syitä, kuten mielenterveysongelmia, syrjäytymistä ja sosiaalisia haasteita. Nämä

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

ongelmat eivät ratkea tarjoamalla käyttötiloja, vaan ne vaativat laajempia toimia niin sosi-
aali- ja terveydenhuollon kuin koulutuksen ja työllisyyspolitiikan saralla.

Meidän on myös mietittävä, millaisen viestin käyttötilat lähettäisivät. Jos valtio sallii
paikan, jossa huumeita voidaan käyttää, syntyy helposti mielikuva, että käyttö itsessään
olisi yhteiskunnan näkökulmasta hyväksyttävää. Tämä ei ole oikea suunta, vaan ratkaisuh-
jen on löydettävä muualta kuin laittoman toiminnan mahdollistamisesta. Lisäksi on syytä
pohtia, millaisia käytännön seurauksia käyttötilalla voisi olla ympäröivälle yhteisölle. Mo-
nissa maissa, joissa käyttötiloja on perustettu, on raportoitu ongelmista, kuten huumeiden
myynnin keskittymisestä käyttötilojen läheisyyteen, lisääntyneestä rikollisuudesta ja
alueen asukkaiden turvallisuuden heikentymisestä.

Arvoisa puhemies! Huumausaineiden käyttö on vakava yhteiskunnallinen ongelma, jo-
hon on suhtauduttava määrätietoisesti ja vastuullisesti. Sen sijaan, että hyväksymme käyt-
tötilat osaksi suomalaista huume politiikkaa, meidän on vahvistettava päihdehoidon palve-
luita, tuettava huumeista irti pääseviä ja kohdennettava resursseja tehokkaaseen ennaltaeh-
käisyyn. Meidän on tehtävä selväksi, että yhteiskunnallamme ei ole varaa antaa periksi
huumeongelman edessä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Jokelainen.

19.29 Jessi Jokelainen vas: Arvoisa rouva puhemies! Tässä salissa on nyt tänään perään-
kuulutettu aika monta kertaa, että ei kannateta käyttöhuoneita vaan sen sijaan kannatetaan
matalan kynnyksen palveluita, parempia päihdepalveluita, mutta hallitus ei tällä hetkellä
tarjoile mitään näistä. Te olette tarjoilemassa kymmenen miljoonaa nyt päihdehaittojen eh-
käisyyn useammalle vuodelle, mutta aikamoisista taskurahoista puhutaan, jos samanaikai-
sesti kuitenkin leikkaatte sotesta, pistätte hyvinvointialueet taloudellisesti ahtaalle, siten
leikkaatte myöskin ennaltaehkäisystä, leikkaatte järjestötyöstä, leikkaatte asumisesta ja ih-
misten toimeentulosta, ja nämä ovat kaikki nyt niitä ennaltaehkäiseviä toimia, joilla me
pystyttäisiin estämään sitä, että yksikään ihminen ajautuu käyttämään huumeita elämäs-
säan.

Haluan myöskin korostaa sitä, että kyse on nimenomaan siitä, että olosuhteiden pakosta
ihmiset ajautuvat päihteiden käytön pariin. Se ei ole valinta. Se ei ole ihmisen omaa syytä,
vaan se on sairaus, ja toivoisin, että sillä tavalla kunnioittavasti puhuttaisiin päihdesairaista
ihmisistä tässäkin salissa, että ei vihjailla siihen suuntaan, että kyse olisi ihmisen omasta
valinnasta millään muotoa.

No, sitten täällä on esitetty tänään myöskin ratkaisuksi tähän tilanteeseen, että meidän
pitäisi muistaa kertoa lapsillemme, että älkää käyttäkö huumeita. No, minä en kyllä usko,
että yhdessäkään suomalaisessa perheessä tähän asti on sanottu lapsille, että voisitko, kii-
tos, käyttää huumeita. Että kyllä se nyt on ihan päivänselvää varmasti kaikille, että valis-
tusta meillä on tässä yhteiskunnassa olemassa aivan riittävästi. Se alkaa suurin piirtein var-
haiskasvatuksesta, sitä painotetaan peruskoulussa, sitä painotetaan toisella asteella. Työ-
elämässä on huumausaineille täysin nollatoleranssi. Kaikki tietävät sen, että huumeiden
käyttö on vaarallista ja se on Suomessa laitonta, mutta pelkästään se tieto ei estä sitä, ett-
eikö meillä silti olisi ihmisiä, jotka käyttävät huumeita. Eli ihan siis pelkkä tällainen pu-
heenpölinä ei auta yhtään mitään, vaan meillä pitäisi olla konkreettisemmat, paremmat kei-
not.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

THL on myöskin suosittanut käyttöhuoneita mutta sen lisäksi myöskin tehokkaampia, parempia päihdepalveluita. Mielestäni kukaan ei ole täällä myöskään tänään esittänyt, että pelkästään käyttöhuoneet ratkaisisivat tätä ongelmaa, vaan että sen rinnalle täytyy tuoda kokonaisvaltainen päihdepalveluiden uudistus, ja se vaatii rahaa. Se vaatii sitä aika paljon enemmän kuin kymmenen miljoonaa.

No, sitten vielä on kommentoitava, kun edustaja Sillanpää tuossa äsken mainitsi, että kukaan tuskin haluaa käyttöhuonetta naapurinsa. Mutta, herrasväki, Helsingissä varsinkin jokaisella meistä tällä hetkellä on käyttöhuone naapurissa. Kyllä täällä aika pitkälti nyt puhutaan sitten semmoisesta tietynlaisesta pikkuporvarillisesta ihmiskuvasta käsin, että haluttaisiin mieluummin siivota nämä päihteiden käyttäjät pois omista silmistä kuin tarjota minkäänlaisia inhimillisiä vaihtoehtoja sille, miten päihteiden käytöstä pääsee eroon.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lahdenperä poissa. — Edustaja Peltokangas.

19.32 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Tänään salissa käydyssä keskustelussa on ollut kyllä mielestäni aika vankasti propaganda huipussaan, osiltaan. Sanotaan nyt vielä tässä, että osassa sosiaalidemokraattien puheita oli vähän jo vihjailua, että huumekuolemat Suomessa ovat nyt sitten hallituksen politiikan vika. Tämä on aika härskiä puhetta, koska minä tiedän, en vain luule, että tässä salissa joka ikinen edustaja on sitä mieltä, että tämä on kansallinen ongelma, eikä kukaan täällä halua, että yksikään huumekuolema tässä maassa on todellisuutta.

No, kun olen kuunnellut teidän puheitanne tästä kokonaisuudesta, niin tulee mieleen, että tällainen Helsinkiin rakennettava huumeidenkäyttöhuonekokeilu pelastaisi sitten koko Suomessa: Raumalla, Tampereella, Rovaniemellä, Jyväskylässä ja kaikkialla Suomessa. Tällaisen kuvan siitä näin äkkiseltään saa, vai onko SDP:llä ja vasemmistolla tarkoitus tai halu rakentaa huumehuoneet joka kaupunkiin ja kuntaan? Vai väheksyttekö te kenties niitä ongelmia muilla alueilla Suomessa? Jos tällä ratkaistaan tämä ongelma, silloinhan meidän tulee rakentaa niitä joka ikiseen kolkkaan. Toivon ja sanonkin nyt tässä tietenkin terveisenä puolueenne puheenjohtaja Lindtmanille, että tämän voisi kertoa nyt tulevissa vaaleissa kansalle ihan suoraan siellä kentillä, että tällainen on tahtotila. Tämä kuva tulee nyt täällä käydyssä keskustelussa, että näin on, ainakin teidän puheidenne valossa.

Kokeilut nimittäin lainsäädännössä tuppaavat jäämään voimaan tässä maassa, sen me kaikki tiedämme. Onko teillä ajatuksena laillistaa käyttö? [Ilmari Nurminen: Ei!] Tämäkin kuulostaa ihan selkeältä, koska me kaikki tiedämme, että poliisi voisi puuttua lain mukaan — lain mukaan — joka ikiseen käyntiin käyttöhuoneissa. Tässä tulisi monenlaisia ristiriitoja eri lainsäädännön kanssa. Hallintovaliokunnassakin olisi kohta vilskettä, ainakin jos joskus vielä tässä maassa sosialistihallitus on, niiden lakiehdotusten mukaan, millä poliisien oikeuksia rajoittaa nimenomaan käyttöä rajoitettaisiin.

Eli käyttöhuoneet ovat laittoman toiminnan mahdollistavia paikkoja, mitä en sen takia itse voi hyväksyä, koska huumeet ovat Suomessa laittomia aineita. Lain mukaan huumeiden tuotanto, valmistus, tuonti Suomen alueelle, vienti Suomen alueelta, kuljetus, kauttakuljetus, jakelu, kauppa, käsittely, hallussapito ja käyttö on kielletty — lain mukaan. Arvoisat kollegat, se laki on laadittu tässä arvostamassani instanssissa ja päätetty tässä salissa, ja nyt täällä suurin oppositiopuolue puhuu tätä lakia pehmoiseksi. Minä en voi käsittää tällaista touhua.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Kiitän kaikkia kansalaisaloitteen allekirjoittaneita, koska itse olen kansalaisaloitteiden puolestapuhuja. Ne ovat hyvä keskustelunaloitus, oli aihe sitten vaikea tai helppo. Siinä mielessä tämä on aiheellista, tämä on tänä päivänä nyt keskustelussa meillä. On arvokasta, että meillä on tällainen mahdollisuus kansalla sanoa mielipiteensä tänne eduskuntaan ja täällä sitten käsitellä siinä järjestyksessä kuin talossa on määritelty asia kuin asia pois päiväjärjestyksestä. Henkilökohtaisesti toivon, että tämän kanssa ei enää tänne palata. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Nurminen.

19.36 Ilmari Nurminen sd: Arvoisa rouva puhemies! Kun äsken jäi hieman puheenvuoro kesken, niin tulin vielä täydentämään. Ehkä haluan vastata muutamiiin kysymyksiin ja täydentää vielä edellistä puheenvuoroani.

Lähetin tosiaan edustaja Peltokankaalle ja edustaja Ronkaiselle ja edustaja Saviolle tämän Helsingin Sanomien artikkelin, jossa olivat nämä edustajien sitaatit, joita täällä luin. Ehkä halusin vielä tarkentaa, että he ovat itse kertoneet, minkä takia he eivät osallistuneet tähän äänestykseen. Ja ehkä argumentoin sitten epäselkeästi, kun se ei tullut siinä puheenvuorossa sitten teidän mielestänne ilmi, että kävin läpi tätä artikkelia, mutta halusin sen vielä tässä puhujanpöytäkirjassa sanoa.

Sitten haluan vielä käydä läpi itse tätä prosessia, koska, kuten edustaja Peltokangas sanoi, on arvokasta, että edustajilla on oikeus sanoa oma mielipiteensä. Mielestäni on täysin perusteltua nyt miettiä ja vähän ihmetellä — tai ei kovin paljon vähääkään vaan kunnolla ihmetellä — tätä prosessia. Haluan tähän ihan semmoisen maalaisjärkisen vastauksen, että menikö tämä teidän mielestänne ihan niin sanotusti oikein. Nyt edelleen viitataan tähän artikkeliin ja julkisuudessa olleisiin tietoihin, että edustaja Castrén ja edustaja Wickström Helsingin Sanomissa 13.12. ovat kertoneet, että he kannattavat tätä aloitetta, tämän kokeilulainsäädännön tekemistä, mutta he eivät osallistuneet ratkaisevaan valiokunnan käsittelyyn. Tässä varmasti herää monelle kysymys siitä, että jos valiokunnan prosessi on ollut sen suuntainen, että tämä valiokunnan mietintö ja valiokuntaneuvosten pohja oli — siellä näkyy, katsoin äänestyspäätökset, mikä on vedetty pohjan mukaan, muuttunut — kansalaisaloitetta puoltava. Ja kun nämä edustajat olivat pois, edustaja Väyrynen kertoi, lainaus oli, että ei tullut mitään mahtikäskyä hänelle, mutta ”jotain tapahtui, kun aloitetta puoltavat edustajat poistuivat käsittelyn ajaksi”. Ja lopputulema oli se, että valiokunta päätti, että se ei puolla tätä kansalaisaloitetta. Kyllä nyt jokainen maalaisjärjellä ymmärtää, että jotain siinä on tapahtunut ja ei se nyt ole ihan mennyt niin kuin itse olen tottunut kymmenen vuoden aikana näitä kansalaisaloitteita käsittelemään.

Tähän toivoisin saavani teiltä selkeät vastaukset, olenko jossain ollut väärässä, tai sitten mahdollisesti perusteluita, onko tämmöinen mahtikäsky ollut ja onko se täällä salissa se mahtikäsky. Tähän toivoisin perusteluja.

Ei tarvitse mennä siihen prosessiin, voidaan jatkaa sitä keskustelua, mutta näin siinä joka tapauksessa kävi. Asiantuntijakuulemisten ja muiden perusteella me kannatettiin kokeilua, ja lopputulema on tämä. Ja en tiedä, kuka tämän pohjan on kirjoittanut, mitä me tänään täällä käsitellään.

No, sitten edustaja Peltokankaan puheenvuoroon vielä. Tässähän, mitä me pohjassa kannatimme, on tämän kokeilulainsäädännön selvittäminen. Että kun me tiedostamme ongelman, niin me olemme halunneet ratkoa lainsäädännöllä, onko meillä tapaa tehdä tämä niin,

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

että me voidaan haittoja vähentää ja ihmisiä auttaa paremmin. Esimerkiksi tätä kokeilulainsäädäntöä pyysi Helsinki. Pirha Pirkanmaalla sanoi, että kyllä he tarvitsevat tällaista lainsäädäntöä. Tässä ajateltiin, että jos me käynnistetään tämä selvitys, tulee lausuntokierrokset, ministeriöt valmistelevat, poliisi ottaa kantaa näihin ongelmiin, mistä te olette puhuneet, mutta nyt te päätitte, että mitään selvitystä ei tehdä, että tämä on täysin ”ei” ja mahdottomuus. Tämä on ehkä se iso ero, missä toivoisin, että puhutaan samaa kieltä, että me olemme kannattaneet kokeilulainsäädännön selvittämistä ja lainsäädännön valmistelua, onko se edes mahdollista.

Täällä on useaan kertaan viitattu poliisiin, ja katsoin nyt nämä poliisin lausunnot. Poliisi ei vastustanut tämän kokeilun selvittämistä, mikä oli — täällä on usein näihin viitattu. Mutta nämä kaikki sosiaali- ja terveysalan järjestöt, nämä ihmiset, jotka tekevät näitten ihmisten kanssa työtä, tutkimuslaitokset, kansainväliset tutkimukset ja muut puolsivat uusien ratkaisujen etsimistä ja löytämistä, että nämä hyvin marginaalisessa ryhmässä erittäin heikossa asemassa olevat ihmiset saisivat terveyspalveluita, hoitoonohjausta ja apua niihin ongelmiinsa. Ja tämä on se iso kysymys, johon nyt halutaan ottaa kantaa.

Arvoisa puhemies! Mielestäni vastasin nyt näihin itse menettelykysymyksiin ja nyt tämän aloitteen sisältöön vielä sosiaalidemokraattien puolesta ja toivon, että tämä myös oikaisi näitä näkemyksiämme tähän koko aloitteen käsittelyyn. Itse emme halua sulkea silmiämme tältä kasvavalta ongelmalta, vaan nimenomaan me toivotamme kaikki nämä pannotukset sosiaali- ja terveyspalveluihin tervetulleiksi ja tarpeellisiksi ja olemme valmiit etsimään lisäkeinoja, joilla jokainen ihminen saa päihderiippuvuuteensa apua, hoitoa ja turvaa. Uskomme, että tämä olisi yksi selvittämisen mahdollistava keino tähän ongelmaan — yli 300 kuollutta vuodessa. Mutta jos ei sitä haluta nyt periaatteellisesti edes selvittää, niin itse koen, että onko se vähän ongelmilta silmien sulkemista. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei ole!] — No, minä toivon sitä. Ja toivon, että nyt jatkossa me pyritään etsimään uusia ratkaisuja, millä näitä ihmisiä autetaan. Siinä uskon, että me kaikki vedämme yhtä köyttä ja toivomme, että ei marginalisoida tai syyllistetä tai muuta näitä ihmisiä, vaan pikemminkin autetaan ja löydetään niitä keinoja yhdessä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Immonen.

19.43 Tomi Immonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsitlemme täällä salissa jälleen yhtä hyvinkin tunteisiin vetoavaa aihetta eli kansalaisaloitetta valvotusta käyttötilasta huumeita käyttäville. Heti alkuun totean, että en kannata aloitetta. Haluan ottaa kantaa muutama keskustelussa esille nousseeseen väitteeseen huumeidenkäyttötiloista.

Väite: huumeiden käyttö tapahtuu kuitenkin jossain muualla, joten eikö olisi parempi, että se tapahtuu valvotusti? No ei. Suomalaisen yhteiskunnan ei tule antaa pienintäkään signaalia siitä, että huumeiden käyttäminen olisi hyväksyttävää, tarjoamalla siihen yhteiskunnan kustannuksella tilat. Mistä nämä rahat otetaan näihin tiloihin? Kuka ne tilat maksaa? Kuka siellä valvoo henkilöstöä, ja mistä sen henkilöstön palkat otetaan, joka tätä huumeiden käyttöä siellä tukee? Samoin käyttötilan hyödyt jäävät toivottua vähäisemmiksi, koska tilojen ei arvioida Suomessa juurikaan estävän yliannostuksesta johtuvia kuolemia. Myrkytyskuolemia aiheuttaa eniten pitkävaikutteisten ja keskushermostoa lamaavien huumausaineiden samanaikainen käyttö, jossa vaarallinen myrkytystila tapahtuu vasta useita tunteja käyttämisen jälkeen.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Toinen väite: valvotut käyttöhuoneet eivät aiheuta huumeiden käytön lisääntymistä. Olen eri mieltä. Kukaan ei varmasti aloita huumeiden käyttöä sen takia, että sille tarjotaan tilat, mutta tilan tarjoaminen siihen ei ainakaan edesauta vähentämään tätä ilmiötä. Vaikka käyttöhuoneiden lobbarit lupailevatkin huoneiden oheistoiminnaksi ohjeistusta, joka voisi ohjata kohti vieroittumista, on vaikea uskoa käyttäjien tekevän päätöstä luopua tavastaan samalla, kun heille tarjotaan ensimmäistä kertaa tilaisuus piikittää turvallisesti ja jatkaa sen jälkeen ihan minkälaisessa pöhnässä hyvänsä turvallisesti liikenteen vilinään. Ja luonnollisesti tällä aloitteella siis laillistetaan muutoin rikollinen toiminta yhteiskunnan tuella.

Väite: käyttötila ei aiheuta häiriöitä ympäristölle. Haluaisin tietää, olisivatko käyttötilojen suurimmat kannattajat tässäkin salissa valmiita ottamaan kyseisen tilan omaan naapuriinsa, oman kerrostalonsa katutasoon. Käyttötilakokemuksen jälkeen tilan asukkaat tuskin nousevat heti ensimmäiseen bussiin kohti kotiaan vaan jäävät käyttötilan ympäristöön huumausaineiden vaikutuksen alaisena, siis laillisesti huumeiden käyttäjinä. Kun näitä hortoilee pihoillasi, niin miten turvallisena sinä, puoliso tai lapsesi koette sen pihapiirin? Tämä ilmiö näkyy jo nyt häiriökäyttäytymisenä esimerkiksi Tampereen rautatieaseman läheisyydessä, jossa sijaitsee neulanvaihtopiste. Millaisen kuvan haluatte Tampereella antaa matkailijoille tai tuleville uusille mahdollisille kaupunkilaisille?

Arvoisa puhemies! Yhden käyttöhuoneen on arvioitu maksavan yli puoli miljoonaa euroa. Vaikka käyttötilojen puolustajien mielestä tämä varmaankin tuntuu pieneltä summalta ja sijoitukselta — ainakin salin vasemmalle laidalle, joka saa rahaa seinästä, kuka sen sitten veroina milloinkin maksaa — voidaan kuitenkin kysyä, onko nyt oikea hetki, samalla kun hyvinvointialueet painivat resurssiensa kanssa. Rahoitus ja henkilökunta eivät riitä huolehtimaan edes niistä, keillä kunto heikkenee iän tai sairauden johdosta, mutta silti huumeidenkäyttäjille, jotka omien valintojensa seurauksena turmelevat terveytensä, rahoitus pitäisi vain löytää. Ei kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Furuholm.

19.48 Timo Furuholm vas: Arvoisa rouva puhemies! Ehkä sen verran vastaan äskeiseen puheenvuoroon, että on jotenkin jopa huvittavaa se, että hallituspuolueiden edustajat tulevat nyt kertomaan tästä priorisoinnista sen jälkeen, kun katselemme ihan mustaa valkoisella siitä, minkälaisia leikkauksia te olette tehneet soteen, pienituloisiin lapsiperheisiin sun muihin, ja kyllä, [Mauri Peltokankaan välihuuto] se priorisointi kattaa myös tämän sektorin, ja siinä te olette epäonnistuneet.

Koska en ole kuullut tätä keskustelua täällä kuin muutaman puheenvuoron, niin en ota sen enempää nyt kantaa eri väitteisiin, mitä täällä salissa on varmasti tänään kuultu, mutta haluan tuoda omassa puheenvuorossani esiin sen, miksi käyttöhuonekokeilun selvittäminen olisi kannattavaa ja miksi sitä pitäisi lainsäädännöllisesti yrittää edistää. Kuten on käynyt keskustelussa varmasti ilmi myös, huumausaineiden käyttö aiheuttaa valtavasti haasteita tähän yhteiskuntaan, ja se ei kyllä muuksi muutu, vaikka kuinka yritettäisiin asia unohtaa tai sille selkä kääntää.

Minä aloitan nyt siitä, mistä olen täysin samaa mieltä edustaja Peltokankaan kanssa, eli tästä itse kansalaisaloitteesta. Se on oiva työkalu osallistua demokratiaan ja ennen kaikkea haastaa meitä päättäjiä. Se on mielestäni etenkin näinä aikoina arvokasta ja erityisen tärkeää.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Mutta näistä käyttöhuoneista: Käyttöhuoneet olisivat keino kohdata huumeita käyttävät ihmiset inhimillisesti ja vastuullisesti. Tässä ei ole kysymys päihteiden hyväksymisestä tai laillistamisesta vaan ihmishenkien pelastamisesta ja yhteiskuntamme hyvinvoinnin turvaamisesta. Kokemukset muualta ovat osoittaneet, että nämä käyttöhuoneet hyvin suunniteltuina toimivat.

Ensinnäkin, käyttöhuoneet vähentävät yliannostuskuolemia ja tartuntatautien leviämistä. Valvotussa tilassa jokaisella on mahdollisuus käyttää puhtaita välineitä, saada apua hätätilanteissa. Tällä on suora vaikutus juuri siihen terveydenhuoltomme kuormitukseen ja kustannuksiin, kun pystytään ennalta ehkäisemään hätähoidon sijasta.

Toiseksi, käyttöhuoneet ovat matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja, joissa voidaan tarjota terveysneuvontaa, testauksia, ohjausta hoitoon. Ne luovat mahdollisuuden kuntoutumiseen ihmisille, jotka muuten jäävät järjestelmämme ulkopuolelle. Meidän tulee ymmärtää, että mitä helpompi apua on saada, sitä todennäköisemmin sitä myös haetaan.

Kolmanneksi, käyttöhuoneet voivat vähentää julkisen huumeiden käytön aiheuttamia ongelmia. Kun käyttö tapahtuu turvallisessa ympäristössä, huumeisiin liittyvä häiriökäyttäytyminen ja muut ongelmat vähenevät kaduilla ja yleinen turvallisuus paranee. Ei tarvitse kauheasti harrastaa semmoista empiriaa Helsingissäkään tietyillä alueilla. Kyllä se ongelma on siellä läsnä. En ymmärrä sitä väitettä, etteikö se tilanne paranisi, jos nämä ihmiset voisivat johonkin mennä.

Ennen kaikkea käyttöhuoneet ovat inhimillinen ratkaisu. Jokaisella ihmisellä riippumatta hänen elämäntilanteestaan on oikeus ihmisarvoiseen kohteluun. Riippuvuus ei ole valinta. Se on sairaus, johon on tarjottava apua. Käyttöhuoneet eivät ratkaise kaikkia ongelmia, mutta ne ovat askel kohti yhteiskuntaa, joka ei käänneä selkäänsä heikoimmilleen vaan tarjoaa tukea ja turvaa.

Arvoisat kansanedustajat, meillä olisi ollut mahdollisuus tehdä päätös, joka pelastaisi parhaimmillaan ihmishenkiä ja tekisi yhteiskunnastamme kokonaisvaltaisesti paremman, mutta ikävä kyllä valiokunnassa ei haluttu uskoa asiantuntijoita ja tutkittua tietoa, ei haluttu selvittää, voisiko asiat tehdä paremmin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäenpää.

19.52 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa rouva puhemies! Näytti olevan viimeinen puheenvuoro, ainakin vielä.

Elikkä meillä on täällä käsittelyssä kansalaisaloite Valvottu käyttötila huumeita käyttäville. Minä itse olen ollut näitä vastaan, ja täytyy sanoa, että tuo edustaja Furuholmin äsken käyttämä puhe [Timo Furuholm: Käänsi pään!] sai minut ehkä vielä enemmän asioita vastaan, koska sivistyin siinä aika paljon tästä käyttötilahommasta. Siis valvottu käyttöhuone, henkilökuntaa ja kaikkia testilaitteita. 24 tuntia vuorokaudessa sen pitäisi olla, koska tuskin ne kello 8:n ja 16:n välillä niitä käyttää. Virka-aika on hieman huono edes tämän kokeiluun.

Mutta kun ystäviini kuuluu yksi sellainen kaveri, joka on käyttänyt aika paljon aineita, niin minä äsken otin yhteyttä häneen ja kysyin häneltä, mitä aineita olet vuosien saatossa käyttänyt. Sieltä tuli aika suppea vastaus, mutta siinä lukee, että kaikkea mahdollista: Alkoholia, bentsoja, pilveä yläasteella. Vuosien sekakäyttö, viimeiset viisi piriä, ja nyt hän on ymmärtääkseni kuivilla tästä aineesta. Hän kirjoitti: ”Tietty tällä hetkellä ongelma, kun nistit jättää neuloja sinne tänne. Eipä se käyttöhuone tee niistä idiooteista järkeviä. Jatkos-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

sakin niitä ongelmia on ja näkyy katukuvassa. Joko ne huumeet on laillisia tai sitten ei ole. Tämä on askel siihen suuntaan, että huumeet hyväksytään.

Okei, ongelmahan on vain pahentunut ja pahentunut, mutta pitäisikö oikeasti etsiä ratkaisu, kuinka saadaan tilastot laskuun? Pitäisikö keksiä ratkaisu, että ei välttämättä tarvittaisi tuommoisia huoneita? Minun mielestäni se joko on tai ei ole mitään, että laitton on laillista. Pitää vetää raja johonkin, ja nyt se rajan vetäminen on mielestäni tässä. Tuen tätä hallituksen esitystä.”

Hän täydensi vielä: ”Pitäisi keksiä keinoja, ettei tarvita tuommoisia huoneita. Ikävä kyllä se tarkoittaa isoja satsauksia nuoriin, koska siinä on se tulevaisuus ja tällä hetkellä käyttöhuoneet antaa siihen sitten kuvan, että asia on ok jollakin tapaa. Päihteet ei ole ok. Alkoholin ei tarvitsisi olla laillista. Se ja muut päihteet tuhoavat sukupolvia.

Minä olen ollut lapsi 90-luvulla, ja alkoholi oli normi aikuisilla silloin. Kyllä meillä kaikilla on ongelmia, ja itsellä meni vuosia tajuta, että alkoholi ei olekaan hauskaa. Nyt sitten sama noiden huoneiden kanssa: tavallaan luodaan kuva, että se olisi ok jollakin tasolla. Jotain toimenpiteitä tarvitaan, mutta käyttöhuoneet ei ole se. Voisiko ehdottaa jonkun vähän luovemman ratkaisun? Meidän pitää saada se ongelma haltuun, ei tarjota paikkoja käyttäjä. Neulajakelu on hyvä asia.”

Arvoisa puhemies! Tässä olivat nämä käyttäjän terveiset, ja toivon — hän varmasti katsoo tätä keskustelua — että hän pysyisi omassa elämässään kuivilla näistä aineista. Tästä kun katson tuonne kameraan ja häntä silmiin, niin toivon, että hän toteuttaa ne haaveet, mitä hänellä on. Erittäin älykäs kaveri. Kärsinyt ehkä ADHD:stä, ja sitä ei ole ajoissa tunnistettu, ja sitten on haettu kaikkia apuja näistä. Hänen viestinsä oli se, että käyttöhuoneet tekevät asiasta hyväksyttävämpää ja ovat vääränlainen signaali nuorille. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Nurminen.

19.58 Ilmari Nurminen sd: Arvoisa puhemies! Itsekin toivon tälle ystävällemme kaikkea hyvää, ja kiitos, että jaoit hänen ajatuksensa. Ehkä itse haluan vielä täsmentää sitä, että kuukaan täällä ei ole kannattanut käytön laillistamista, ei millään tavalla. Ja me haluamme edelleen pitää tästä vahvasti kiinni, ja tietenkin teemme työtä sen eteen, ettei yksikään ihminen joudu käyttämään tällaista. Mutta ehkä se nyanssiero tässä on, että itse näen tämän siitä näkökulmasta, miten me vähennetään haittoja ja miten me kohdataan nämä pahasti riippuvuussairaina olevat ihmiset.

Me siis kuultiin asiantuntijoilta ja näiltä ihmisiltä, että esimerkiksi nämä suonensisäisesti käyttävät, joihin tässä äskeisessäkin puheenvuorossa viitattiin, voivat käyttää likaisia välineitä. Täällä esimerkiksi oli, ihan kuten täällä on tuotu esiin, että yksi pistosinfektio on 10 000 euroa julkisella puolella, ja tiedetään, mitä nämä C-hepatiitti- ja hiv- ja muut hoidot maksavat yhteiskunnalle. Tämän takia esimerkiksi Helsingin kaupunki toi esille, että he tarvitsevat väyliä, miten he saavat nämä ihmiset kiinni ja pystytään ehkäisemään näitten kustannusten kasvamista ja saamaan nämä ihmiset hoitoon ja irti siitä riippuvuudesta. Ja tässä on ehkä se nyanssiero. Millään tavalla tässä ei nyt anneta signaalia, että tämä olisi millään tavalla ok. Päinvastoin, se on kiellettyä, ja sitä ei pidä hyväksyä millään tavalla, mutta otetaan kiinni näistä sairaista ihmisistä, jotka ovat yhteiskunnan aivan marginaaliryhmää, millä tavalla he saavat apua, miten he saavat nämä puhtaat ja turvalliset välineet ja saavat sen koko sosiaali- ja terveydenhuollon kyvyn tuekseen, kun ovat ajautuneet sinne. Tästä on ehkä kyse koko tässä keskustelussa, ja sen takia tässä nyt esitettiin tätä kokei-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

lun selvittämistä, että meillä olisi näitä tutkimustuloksia, joilla me voidaan sitten myöhemmin todeta, miten näitä huumeriippuvuuksia voitaisiin ehkäistä, kun meillä olisi tutkittua tietoa tämän selvityksenkin taustalla.

Eli haluan vielä loppuun, arvoisa puhemies, sanoa, että meitä siis yhdistää varmasti se, että yksikin huumeiden käyttäjä on liikaa, mutta erottaa se, mitä keinoja me otetaan, miten me nähdään ihmiset, riippuvuussairaudet, miten me otetaan näistä ihmisistä koppi ja pyritään auttamaan heitä ylös kohti yhteiskunnan jäseneksi. Tästä minä aidosti ajattelen, että meillä on mahdollisuus, kun me nähdään tämä ongelma, katsoa tätä vähän laajemmin eikä vain torjua tätä koko ilmiötä, koska se ei ole ollut toimivaa, ja tätä ehkä yhteishenkeä tässä keskustelussakin olen halunnut korostaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm.

20.01 Timo Furuholm vas: Arvoisa rouva puhemies! Ei nyt ole tarkoitus tätä keskustelua sen enempää viivästyttää, mutta inspiroiduin edustaja Mäenpään puheenvuorosta ja ystävästäsi sen verran, että ajattelin nyt vielä yhden puheenvuoron käyttäen.

On totta, että meidän pitää etsiä keinoja ja tapoja siihen, että huumeiden käyttö ei olisi ongelma ja haaste tässä yhteiskunnassa. Jos oikein ymmärsin, niin ystävänne ehdotti lisäsatsauksia nuoriin. No, nyt tullaan sitten siihen kohtaan, missä pitää kysyä, ovatko esimerkiksi tämän hallituksen toimet olleet sellaisia, että niitä lisäsatsauksia nuoriin on tehty. Esimerkiksi nämä valtavat sosiaaliturvaleikkaukset ihan Kelan tilastojen mukaan osuvat eniten 18—24-vuotiaisiin ihmisiin. Samaan aikaan leikkauksista kärsivät valtavasti esimerkiksi yksinhuoltajavanhemmat. Eli toisin sanoen oppositio on kyllä valmis myös etsimään muita ennaltaehkäiseviä tapoja, ja täältä saa varmasti tukea, kunhan ne toimet eivät ole nähdyn kaltaisia. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas.

20.02 Merja Rasinkangas ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Aiemmassa puheessa totesinkin, että mielenterveysongelmat ja päihdeongelmat kulkevat käsi kädessä. Kyllä meillä on keinoja. Me muistaakseni viikko sitten käsitelimme täällä aloitetta hatkanuorista ja lastensuojelun sijaisyksiköiden keinoista — niitä keinoja kun me saadaan lisää lainsäädäntöön. Lastensuojelulakia ollaan parasta aikaa uudistamassa, ja niitä keinoja sinne onneksi on tulossa. Tässä on yksi keino, miten lasten ja nuorten elämään voidaan puuttua varhaisemmin.

Olin vierailemassa Ruotsin puolella Kalixin suljetussa perhekodissa. Tämä on toinen... Täällä illan aikana alkuillasta tuli puheenvuoro, jossa joku mainitsi, että joku oli sanonut, että pääsisi vaikka laitokseen. Ruotsissa tämäkin on oivallettu, elikkä siellä tällaiset nuoret, jotka ovat itselleen tai muille vaarallisia ja käyttävät päihteitä ja ovat huumeiden käyttäjiä, ovat siellä suljetussa perhekodissa, myöskin jengirikolliset, joihin liittyvät ne huumausaineet. Mutta se ei ole vain pelkkä säilöpaikka, vaan siellä on läheiset suhteet kuntiin, oppilaitoksiin, joissa suunnitellaan sille nuorelle tulevaa elämänpolkua ja puretaan lääkettä, missä koukussa hän siellä on, ja pyritään häntä tervehdyttämään.

Tämäntyppisiä keinoja meillä pitäisi olla Suomessakin. Meillä tällä hetkellä valitettavasti on lainsäädäntö niin löysä lastensuojelulain osalta, että lapset ja nuoret pääsevät karkaamaan noista yksiköistä. Ei ole keinoja, koska laitoksen yli astunut nuori, joka lähtee

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

hatkaan, ei voi ottaa kiinni henkilökunnan toimesta kuin tekemällä virka-apupyynnön sosiaalitoimelle, joka taas tekee poliisille virka-apupyynnön. Nämä ovat tosi hankalia juttuja.

Elikkä kyllä meillä keinoja on. Meidän pitää tiukentaa lastensuojelulakia, meidän pitää vastuuttaa vanhempia. Kaiken lähtökohtahan on se, miten me lapsemme alusta asti kasvatamme, onko hänellä turvallinen, terve perhe siellä keskellä. Tiedän, että on paljon perheitä, missä lapsi viettää elämänsä niin, että siellä on päihdeongelmaa, on mielenterveysongelmia. Nämä ovat tosi surullisia tapauksia. Näihin tarvitaan apua, ja myöskin tämä hallitus on terapiatakuulain saanut aikaan ja muuta tämmöistä, niin että toivon mukaan pikkuhiljaa enemmän ja enemmän.

Mutta huumehuoneita en kannata. Ne eivät ole mikään huumausaineiden loppumisen keino. Kun täällä sanottiin, että se ei ole askel laillisuuteen, niin se on juurikin sitä. Elikkä se on signaali siihen, että huumeita voi käyttää. Ja on poliisille äärimmäisen hankala tilanne, kun meidän pitäisi valvoa kiellettyjä huumausaineita ja sitten onkin sallittua niitä josain kopissa piikittää. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen.

20.05 Sanna Antikainen ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Itse sairaanhoitajana kuuntelin tätä keskustelua tuossa työhuoneessa ja ihmettelin hiukan, kun täällä on tuotu esille se, että nämä käyttöhuoneet esimerkiksi auttaisivat jollakin lailla kohtaamaan huumeiden käyttäjiä paremmin. Lisäksi otettiin esille esimerkiksi puhtaitten välineitten saaminen. No, esimerkiksi näitä puhtaita välineitähän saa jo apteekeista haettua. Toisaalta sitten taas tämä kohtaamisasia: Jo nyt sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset auttavat aina päihdeongelmaisia, olipa kyse sitten alkoholista tai huumeista. Siellä sosiaali- ja terveydenhuollon puolella ei todellakaan mitenkään paineta ihmisiä alas heidän ongelmansa takia, koska kyse on todellakin ongelmasta ja sairaista ihmisistä, vaan heitä autetaan pääsemään pois aineiden käytöstä.

Nämä käyttöhuoneet ovat huumeitten käyttäjille ikään kuin tällaisia paikkoja, joissa heidän annettaisiin vain jatkaa sitä käyttöään, jos he näin haluaisivat, kun pääasia olisi siinä, että heille tarjottaisiin apua sen lopettamiseksi. Kannattaa muistaa, että päihteiden käyttäjillä se aine — huumeet varsinkin, mutta myös esimerkiksi alkoholi — vaikuttaa heidän kykyynsä esimerkiksi ajatella niin sanotusti järkevästi. Tällainen käyttöhuone on vähän sama kuin tilanne, jossa ison avohaavan, sellaisen henkeä uhkaavan avohaavan, saanut henkilö ohjattaisiin vain johonkin huoneeseen ja hänelle annettaisiin välineet, joilla hän voisi yrittää sitten itseänsä hoitaa.

En missään nimessä oman ammattitaustan takia — olen siis työskennellyt mielenterveys- ja päihdepotilaidenkin kanssa — voi kannattaa näitä käyttöhuoneita, eniten siksi, että nyt täällä päättäjinä meidän täytyy taas ajatella myös sitä, mikä on se signaali, jonka me yhteiskuntana annamme niin päihteiden käyttäjille kuin erityisesti lapsille ja nuorille. Esimerkiksi kannabiksen käyttö on yleistynyt, ja mediassa on paljon kannanottoja ja artikkeleita sen puolesta. Se näkyy jo nyt lasten ja nuorten käytöksessä, eli esimerkiksi kannabista käytetään yhä enemmän. Joten jos me nyt sallisimme käyttöhuoneet, niin se olisi aivan selvä osoitus siitä, että me jollakin lailla hyväksymme huumeiden käytön yhä enemmän. — Kiitos.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

4. Puhemiesneuvoston ehdotus eduskunnan päätökseksi Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen johtosäännön muuttamisesta

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2024 vp

Valiokunnan mietintö StVM 2/2025 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi puhemiesneuvoston ehdotukseen PNE 1/2024 vp sisältyvät päätösehdotukset Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen johtosäännön muuttamisesta mietinnön mukaisina. Asian käsittely päättyi.

5. Yle kuriin nyt!

Kansalaisaloite KAA 7/2024 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan. — Ja keskustelua. Ja siellä ensimmäisenä käyttää puheenvuoron edustaja Keskisarja, olkaa hyvä.

Keskustelu

20.09 **Teemu Keskisarja ps:** Arvoisa puhemies! Kansalaisaloite perää kuria. No, parlamentaarikon käteen eivät käy keppi ja vitsa. Puhun pikemmin isällisestä huolenpidosta.

Yleisradio on, ehkei kuriton vaan ylettömän muutittietoinen. Joskus Yle ostaa ideologioiden merkkivaatteita, pynttäytyy arvojen meikkeihin ja ripustautuu trendien henkareihin. Satavuotias media muistuttaa teiniä ulkonäköpaineissaan. Yle hakee kaveripiiriin hyväksyntää hölmöilylläkin — pipo päässä pakkasella olisi noloa. Mikäpä siinä, ajanhenki huokuu aina median sesonkeihin ja kuoseihin, mutta onko Ylen takki auki nyt, kun uusin todellisuus vihmoa? Kenties lempiasu onkin maailmalla jo alaston.

Pahoittelut, pikku puheenvuorooni ahdan hankalia käsitteitä: Tsoukkiherännäisyys, rasismin vastainen itseinho, sateenkaari-industrialismi ja ilmakehäkiihko lienevät vanhentunutta krääsää. Turha tuputtaa sitä ruutuun uututena, saati ajattomana kestopuosikkina.

Kansalaisaloite pyrkii julkisrahoitteisen propagandan riisumiseen. Oikein. Kuka kaipaa aivopesua kolisevalla pesukoneella ja keinotekoisilla kemikaaleilla?

Sanon mitä tahansa historiasta, opponentit huudahtavat: ”se nyt ei vaan ole tätä päivää”. Käännänpä väitteen kerrankin ympäri: tsoukkiherännäisyys, rasismin vastainen itseinho, sateenkaari-industrialismi ja ilmakehäkiihko eivät enää ole tätä päivää.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

20.12 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Julkisen talouden sopeuttaminen on välttämätöntä, jotta Suomi ei velkaannu hallitsemattomasti ja voimme taata yhteiskuntamme hyvinvoinnin, palvelut ja toimintakyvyn myös tuleville sukupolville. Jokaisen verovaroilla toimivan tahon on kannettava vastuunsa säästötalkoissa, eikä Yleisradio voi olla

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

poikkeus. Yle kuriin nyt! -kansalaisaloite on nostanut tärkeän keskustelun esiin, ja kiitän kansalaisaloitteen tekijöitä heidän aloitteellisuudestaan.

Arvoisa rouva puhemies! Aloitteessa esitetään perusteltuja näkemyksiä Ylen rahoituksen tarkkarajaisuudesta ja vastuullisemmasta varojen käytöstä. Ylen rahoitus suhteessa asukaslukuun on toiseksi suurin Pohjoismaissa, ja sen julkisen palvelun tehtäväkenttä on laaja. Aloitteessa tuodaan esiin huoli siitä, että Yle kilpailee kaupallisen median kanssa ja että sen taloudellinen asema on liian vahva. Aloitteessa on tuotu ilmi, että Evan tutkimuksen mukaan yli puolet suomalaisista kannattaa Ylen rahoituksen leikkaamista. Meidän kansanedustajien on syytä ottaa tämä asia vakavasti.

Arvoisa rouva puhemies! Aihetta on käsitelty eduskunnassa jo aiemmin. Parlamentaarinen työryhmä on jo sopinut Ylen rahoituksen indeksitarkistusten jäädyttämisestä vuosiksi 2025—2027 sekä Ylen verotuksen kiristämisestä. Työryhmän sopua on tärkeä kunnioittaa, sillä parlamentaarinen yhteistyö vahvistaa Ylen riippumattomuutta. Riippumaton tiedonvälitys on demokratian ja demokraattisen yhteiskunnan kulmakiviä. Myös Ylen on sopeuduttava muuttuvaan taloustilanteeseen. Kannatan parlamentaarisen työryhmän linjaa ja sen aikaansaamaa sopua. — Kiitos, arvoisa puhemies!

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki.

20.15 Anne Rintamäki ps: Arvoisa rouva puhemies! Keskustelemme kansalaisaloitteen, jonka takana ovat Kokoomusnuoret, Kristillisdemokraattiset Nuoret sekä Perussuomalainen Nuorisio. Nuorisojärjestöjen kansalaisaloite peilaa hyvin kansalaisten tahtoa sille, että Ylen rahoituksesta olisi varaa supistaa vaikka millä mitalla. Vuonna 2022 arvo- ja asennetutkimuksessa yli puolet suomalaisista oli sitä mieltä, että Ylen rahoituksesta pitäisi leikata osana sopeutustoimia. Minä yhdyn Suomen kansan enemmistön sekä edellä mainittujen nuorisojärjestöjen kantaan. Kannatan aloitteen henkeä, vaikka sinänsä Ylen rahoitus onkin parlamentaarisen sovun takana.

Ylestä leikkaaminen on osoittautunut käytännössä vaikeaksi juuri tuon parlamentaarisen sovun vaatimusten vuoksi. Ylen rahoitus on laitettu niin kovien lukkojen taakse, että avaimia on vaikea löytää. Perustuslain muuttaminenkin on helpompaa kuin yleisradioyhtiön. Parlamentaarisessa työryhmässä mukana olleet kansanedustajat Vigelius ja Keskisarja kuitenkin onnistuivat tehtävässään hyvin, koska Yleen tehtiin historialliset vaikkakin edelleen pienet leikkaukset. Kiitos heille. Henkilökohtainen mielipiteeni on, että karsittavaa on vielä tulevaisuudessakin.

Arvoisa rouva puhemies! Kuulemme jatkuvasti vertauksia siitä, kuinka persut taas Yleisradiota rapauttamalla puuttuvat vapaan median toimintaan ja sisältöön. Pelotteluja on esimerkiksi sananvapauden ja demokratian horjumisesta, kun Ylen rahoitukseen puututaan. Kiihkeimmät arvostelijat sanovat, että olemme Orbánin ja Putinin tiellä. Tosiasiassa Ylen tarjonnassa on paljon turhaa, jolla ei ole mitään tekemistä tällaisten asioiden kanssa. Ylen kanavilta tulee ja on tullut paljon ihan kuraa, kuten ”Jalkojen välissä”, ”Mä tuun”, ”Seksi-Suomen historia”, ”Alaston matka”, ”Melonit ja banaanit” tai ”Koukussa strippaukseen”. Näidenkö tarjoaminen verorahoilla on demokratiaa ja sananvapautta? Lisäksi monimuotoisuuden ymppääminen kaikkiin ohjelmiin alkaa tulla jo korvista ulos. Kiintiöhenkilöiden vilahtelu toistuvasti eri ohjelmissa on väsyttävää. Sen sijaan tervetulleita ovat ”Elämäni Biisi”, urheiluohjelmat, Kummelin uusinnat, Velipuolikuut ja kotimaiset viihdeohjelmat ajalta, jolloin asioista sai puhua oikeilla nimillä ilman mielensäpahoittajien jouk-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

kohysteriaa. [Sanna Antikainen: Ja Arto Nyberg!] Esimerkinomaisesti heitän vaikkapa ”Hyvien ihmisten kylä”, ”Puhtaat valkeat lakanat” ja ”Lehmän vuosi”, joita on saanut ilolla seurata alkuvuodesta lähtien — puhumattakaan viime vuosituhannella ”Rintamäkeläiset”, semmoinenkin on ollut. [Naurua]

Arvoisa puhemies! Ajatelkaapa seuraavaa: Viron yleisradioyhtiö tulee toimeen 42 miljoonan vuosirahoituksella, eikä sielläkään mielestäni demokratia ole sen huonompaa kuin meilläkään. Meidän Yleisradiomme vetää suunnilleen 14 kertaa enemmän rahaa vuosittain. Minne se raha uppoaa? Viime vuonna uutisoitiin Ylen toimitusjohtajan kuukausipalkan olevan 28 000 euroa, ja korotus edellisvuodesta oli 7 100 euroa vuodessa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Vaikeat ajat!] Ei siis ole ihme, jos kulut ovat suuret: johtajia ja pikkupomojahan siellä riittää.

Pelkästään Yle Areenan avaamalla näkee kaikenlaista turhaa hömppää, josta en itse vapaaehtoisesti maksaisi penniäkään. Voitaisiinko harkita näiden hömppäsältöjen laittamista edes maksumuurin taakse, jotta kuluttaja saisi itse päättää, haluaako maksaa näistä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Peltokangas.

20.20 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsitlemme jälleen kansalaisaloitetta — tämä on hienoa, demokratia toimii.

Ensinnä tahdon tässä tietenkin kiittää KD:n, kokoomuksen ja tietenkin oman joukkueeni, perussuomalaisten, nuorisojärjestöjä tästä hienosta ja aika iskevästi nimetystä kansalaisaloitteesta ”Yle kuriin nyt”. Yle toden totta olisi saatava kuriin. Mielenkiintoistahan Ylen kuriin saamisessa on se, että Yleä koskevat muutokset ovat parlamentaarisen yhteisymmärryksen ja sovun takana. Parlamentaarisessa työryhmässä on siis edustajia jokaisesta puolueesta. Ajatelkaa, miten järjetöntä on se, että edes hallitusenemmistö ei riitä valtion yleisradioyhtiön ongelmien korjaamiseksi. [Jouni Ovaska: Heikko hallitus!] Saimme tästä esimakua nyt, kun parlamentaarinen työryhmä asetettiin ja Yleen tehtiin pienimuotoiset leikkaukset, jotka toki silti olivat Ylen historian suurimmat, hyvä niin — miten suuren työn takana sekin oli. Joka tapauksessa haluan antaa tässä kohtaa suurta kiitosta perussuomalaisille kollegoille, kansanedustajille Vigeliukselle ja Keskisarjalle, jotka puolustivat linjaamme ja tekivät kaikkensa Ylen rahoituksen leikkaamiseksi ja tehtävien järjeistämiseksi.

Arvoisa puhemies! Kannatan lämpimästi aloitteen henkeä, ja mielestäni nyt saatuja parlamentaarisesti sovittuja suuremmat leikkaukset olisivat tarpeen. Meitähän pelotellaan nyt sitten jatkuvasti kaikenlaisella maailmanlopun maalailulla, kuinka nyt demokratian sananvapaus tai vähintään Pikku Kakkonen ja Ylen Avara luonto ovat vaarassa leikkauksien vuoksi. Sitten kun me mennään ihan oikeasti konkretiaan, niin Ylellähän vähennettiin muun muassa herrojen autonkuljettajia ja hieno Bemari, päälliköiden tulospalkkioita ja bonuksiakin leikattiin. Toki muitakin työpaikkoja vähennettiin. Harmi, että Pasila hyökkää säästöineen hienoja maakuntatoimituksia vastaan, sitä pidän harmillisena.

Arvoisa puhemies! Jotta Ylen ei tarvitsisi poistaa ohjelmistostaan eduskunnan täysistuntoja ja sitä oikean tiedon välitystä, niin annan aivan muutaman esimerkin niistä toiminnoista, joiden kustantamista verorahoin kyseenalaistan vankasti. Aloitetaan vaikka Ylen Areenasta. Miksi sinne ylipäätään ostetaan jatkuvasti ulkomaisia hömppäohjelmia suomalaisten verorahoilla? Eikö meillä nyt ole jo ulkomaalaisia suoratoistopalveluita pilvin pimein

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

markkinoilla? Itselläni niitä ainakin on käytössä useampia. Silloin kun tekee mieli katsoa jotain elokuvaa, niin katsotaan. Mutta Ylen ei niitä tarvitsisi ostaa, koska siellä on paljon sellaistaikin, mitä he voisivat sen sijaan näyttää. Meillä on vaikka kuinka paljon näitä erilaisia vaihtoehtoja näihin juttuihin. Niitä voisivat ihmiset vapaaehtoisesti ostaa ihan omilla tienaamillaan rahoilla. Kysymys: miksi Ylen pitää kilpailla siis yksityisten markkinoiden kanssa?

No, sitten kun me päästään Ylen omaan ohjelmatarjontaan, niin sanotaan nyt vaikka näin suoraan, että kynsisakset saa heittää kyllä romukoppaan ja kaivaa puutarhasakset esiin, tai itse asiassa otetaan moottorisaha. Mietitään oikein porukalla, ovatko esimerkiksi seuraavat ohjelmat perusteltua verorahojen käyttöä, onko näillä merkitystä sananvapauden, demokratian, vapaan lehdistön tai muiden ylevien periaatteiden kannalta — edustaja Rintamäen hyvää listaa jatkaakseni: Sinkut paljaana, Pillupäiväkirjat, Sointu Borg & Tyrkyt, somalin- ja arabiankieliset uutiset, Queerruutu, Deittaavat daamit, Treffeille ympäri maailmaa ja Tuontirakkautta. Ja tässäkin vain pieni pintaraapaisu siitä, mitä Yle meille tarjoaa verorahojen vastineeksi. Lista on aivan järkyttävän pitkä. Nimittäin jos luettelisin ne kaikki, niin viisi minuuttia tässä ei riittäisi.

Koska haluan korrektisti jättää muillekin edustajille puheenvuoron tässä keskustelussa, tai en vie teidän aikaanne enempää, niin totean vain, että ihan oikeasti, milloin me saamme stopin sille naurettavalle pelleilylle, että verrokkimaa tuossa pikkuisen etelään päin pärjää noin kymmenellä prosentilla siitä, mitä tässä maassa suolletaan siihen propagandakoneistoon, mitä se pääsääntöisesti ainakin poliittisissa julkaisuissaan suoltaa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraavaksi edustaja Sillanpää.

20.24 Pia Sillanpää ps: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on tänään erittäin ajankohtainen kansalaisaloite nimeltä Yle kuriin nyt. Uskallan väittää, että Yleisradio ja sen toiminta koskettavat jokaista suomalaista jollain tavalla. Siksi haluan puhua Ylen roolista ja sen toiminnasta suomalaisella mediakentällä.

On selvää, että Yle on ollut jo pitkään yksi suomalaisen median päätoimijoista. Nyt onkin aika keskustella vakavasti siitä, onko tällä valtakunnallisella toimijalla minkäänlaisia rajoja omalle toiminnalleen tai vastuuta siitä, mitä se julkaisee ja tuottaa. Yle kuriin nyt -kansalaisaloite itsessään avaa tärkeän keskustelun ja antaa meille kaikille mahdollisuuden arvioida Ylen roolia ja sen toimintaedellytyksiä nykypäivän mediaympäristössä.

Tämän kansalaisaloitteen taustalla on aito huoli Ylen poliittisesta puolueettomuudesta ja sen roolista siinä, mitä meidän verorahoillamme tuotetaan. Ylellä on erityinen asema Suomessa, koska se saa rahoituksensa suoraan kansalaisilta eli meiltä kaikilta verorahojen muodossa. Tämä tuntuu monesti unohtuvan, kun ihmiset ajattelevat Ylen olevan ilmaista ja ettemme maksaisi siitä mitään. Jokaisen tulee muistaa, että Yle rahoitetaan tavallisen suomalaisen kukkarosta. Tästä syystä Yle on meille veronmaksajille vastuullinen ja tilivelvolinen.

Yle ei ole kaupallinen toimija, kuten esimerkiksi MTV, eikä sen toiminnan tavoitteena ole tavoitella voittoa. Ylelle on erityisen tärkeää noudattaa journalistisia periaatteita ja tuottaa puolueetonta uutisointia kaikessa toiminnassaan. Kun Ylen tuottamaa sisältöä tai sen tekemiä päätöksiä kritisoi, sorrutaan liian usein puhumaan lehdistönvapaudesta tai siitä, että kritiikillä yritettäisiin sensuroida jotain. Siitä ei ole kuitenkaan kyse. Kun meidän oman maamme julkinen mediatalo keskittyy julkaisemaan esimerkiksi ohjelmia päiväkir-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

joista, joissa käsitellään naisten alapäitä, tai tekee somalinkielisiä uutisia, on mielestäni perusteltua kysyä, mitä ihmettä tässä maassa tapahtuu ja mihin minun verorahojani käytetään.

Ylen ohjelmaprofiili on monelta osin muuttunut vuosien varrella. Se tuottaa vähemmän ohjelmaa kotimaisesta kulttuurista ja entistä enemmän viihdettä, joka poikkeaa sen alkuperäisestä tehtävästä. Ylen päätehtävä ei ole viihdyttää vaan tarjota tasapuolista ja laadukasta journalistista sisältöä koko maasta kaikille suomalaisille. Ylen harjoittaman uutisoinnin valikoivuus herättää kuitenkin useita kysymyksiä siitä, onko mediassa enää mahdollista säilyttää todellista tasapuolisuutta ja objektiivisuutta. Tiedämme kaikki, kuinka suuri rooli medialla on yhteiskunnan mielipiteiden muokkaajana. Muun muassa koronapandemian aikana kiinnitin huomiota siihen, että Yle osallistui omalta osaltaan pelkopropagandan päivittäiseen levittämiseen. Ylen täytyy pysyä luotettavana ja tasapuolisena tiedonvälittäjänä, eikä sen pidä ajaa ideologisia tai poliittisia intressejä. Tässä Ylellä on korjattavaa.

Lisäksi on syytä pohtia, onko Ylen rahoituksen malli edelleen ajantasainen. Ylen rahoitus perustuu pääasiassa maksuun, joka kerätään suoraan kansalaisilta. Olisikin tärkeää, että rahoituksen käyttötarkoitukset olisivat läpinäkyviä rahoittajille eli kansalaisille.

Kansalaisia on puhuttanut jo vuosia Ylen johtajan yli 300 000 euron vuosipalkka. Se ei kerta kaikkiaan istu suomalaisen oikeustajuun sopivasta palkasta tällaiseen tehtävään. Lisäksi itselleni tuli täysin uutena tietona se, että Ylen johtoryhmällä on ollut käytössään Bemari ja siinä oma kuljettaja. Tämä osoittaa vain ja ainoastaan sen, että leikattavaa löytyy varmasti lisää Ylen toiminnasta.

Mielestäni Ylen roolin nyky-Suomessa tulee olla vain se, että se tuottaa ajankohtaista ja riippumatonta tietoa suomalaisille. Ylen ei tule olla poliittisesti valjastettu mediatyökalu. Ylen uutisoinnin tulee perustua faktoihin ja edustaa laajasti erilaisia näkökulmia, jotta sitä on perusteltua jatkaa kansalaisten rahalla.

Kansalaisaloite ”Yle kuriin nyt” tuo esille tarpeen tarkistaa Ylen roolia ja toimintaa suuressa mittakaavassa. Yle tarvitsee lisää avoimuutta, riippumattomuutta ja tilivelvollisuutta. Kansalaisina meillä on oikeus vaatia, että Yle palvelee suomalaista yhteiskuntaa tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti. On siis aika vaatia, että Yle ottaa vastuun siitä, millä tavalla se toimii ja minkälaista sisältöä sen on todella tarkoitus tuottaa meille kaikille. Toisin sanoen tämä tarkoittaa sitä, että Pikku Kakkonen ja hiihtokisat menevät jatkoon ja vagina-päiväkirjat eivät mene jatkoon.

Lopuksi haluan lämpimästi kiittää aloitteen tekijöitä, jotka koostuvat käsittääkseni poliittisista nuorisojärjestöistä ja heidän johtohahmoistaan. On tärkeää, että meiltä löytyy tästä maasta itsenäisesti ajattelevia nuoria, jotka uskaltavat tuoda mielipiteensä esille. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

20.29 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Pahoittelen jo etukäteen, mutta kysyn nyt suoraan, että jos sinä, suomalainen veronmaksaja, saisit päättää, olisiko sinun veroeurojasi käytetty seuraavaan Ylen ohjelmistoon — seuraa pitkä listaus, kiinnittäkää turvavyönne: Sugarbabe, ruotsalainen draamasarja sokerideittailutilin perustavista ystävyksistä; Koukussa strippaukseen, tanskalaissarja miestrippareista; ME-NE, suomalainen minisarja ilmastoahdistuneesta aktivistipariskunnasta; No shame, suomalaissarja ystävysten kuumasta sinkkukesästä; Kylppärikaverit, pohjoismainen sarja höpöttävistä ja feminististä julis-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

tusta laativista ystävyksistä; 10 tapaa tulla dumpatuksi, norjalainen draamasarja nuorten eroista; Katkeamaton, realitysarja some-vaikuttaja Miisa Nuorgamista; Osta mun pikkarit, dokkari ruotsalaistoimittajan sokerideittailuun tutustumisesta; Alaston matka, suomalais-reality vaatteita ja rahoitta matkustelemaan lähtevistä ystävyksistä; Perfect Sweat, jenkkisarja hikoiluelämyksiä etsivästä Mikkelistä; Norjalaisia hullutuksia, sarja sikäläistä lifestylea; Yhden illan juttu, norjalainen draamasarja yhden yön pikaromansseista; Yksin isäsi, suomalaissarja transmiehen matkasta raskauteen; Miss Perfect, sarja tanskalaisista mis-sikilpailijoista; Miesten paratiisi, sarja yksin elävistä tanskalaismiehistä Thaimaassa; Noitapiirit, suomalaisdokkari kolmesta noituudesta kiinnostuneesta kaupunkilaisesta; Adam-pourin perhe, norjalaisreality Pohjolan kardashianesta; Away - Bali, suomalaisaikuisten arkea tropiikissa; RuPaul's Drag Race UK, brittiläinen drag-aiheinen realitykilpailu; Tref-feille ympäri maailmaa, tanskalaissarja maailmalle deittailemaan lähtevästä Petrasta; Du-bain tanskalaiset naiset, reality tanskalaisnaisten elämästä ulkomailla; Linen mukana maa-ilman ympäri, norjalaisrealisti yksin matkailevasta Linesta; Sinkut paljaana, suomalainen realitysarja deittailusta ilman meikkiä; Häpeämätön, tanskalaissarja, joka lupaa suoraa pu-hetta seksistä; Pillupäiväkirjat, suomalaissarja, joka lupaa häpeämätöntä puhetta seksistä. Tietenkään unohtamatta Au pareja Australiassa, Au pareja Kanadassa, Au pareja Lon-toossa, Au pareja Los Angelesissa, unohtamatta myöskään Au pareja Etelä-Afrikassa, Ir-lannissa, Havaijilla, Miamissa, Panamassa tai Au pareja Uudessa-Seelannissa.

Listaa Ylen vastaavista ohjelmista voisi jatkaa liki loputtomiin, mutta minä kysyn nyt uudelleen: onko tämä välttämättä jokaisen suomalaisen veroeuron arvoista? [Perussuoma-laisten ryhmästä: Ei ole!] Olisitteko maksaneet itse, jos saisitte päättää? [Sanna Antikai-nen: En olisi!] Voin vastata omalta osaltani: itse en olisi. Mutta koska Yle verotettuine eu-roineen päätti puolestani, minulla tai monella muulla teistä suomalaisista ei ollut vaihtoehto-a. [Sanna Antikainen: Niinpä!] Kyse ei ole siitä, etteikö nämä sisällöt viihdyttäisi joita-kuita. Ei kyse ole siitä, etteikö Yle tarjoaisi sillä puolen miljardin budjetillaan, rahoituksel-laan, myös laadukasta ohjelmatarjontaa suomalaisille. Kyse on ennemminkin siitä, onko tämä kaikki edellä mainittu ja edellä mainitun ulkopuolelle jäävä hömpä, reality, viihde-puoli, draama, onko se kaikki välttämätöntä. Onko se kaikki tässä ajassa välttämätöntä, kun suomalainen veronmaksaja on jo maailman verotetuimpia ja kun meidän valtiommekin on hurjaa tahtia velkaantuva? Joka seitsemäs euro meidän valtion budjetissa otetaan velaksi. Ja otettu velka tulee kyllä suomalaisen työssäkäyvän ihmisen maksettavaksi ennemmin tai myöhemmin. Siksi minä kysyn, pärjäisimmekö me vähemmällä. [Perussuomalaisten ryh-mästä: Kyllä!] Pärjäisimmekö me vähemmällä kuin 80 verorahoitteisella ulkomaisella tv-realitysarjalla? Pärjättäisiinkö me vähemmällä kuin yhteensä 130 verorahoitteisella tv-realitysarjalla? Pärjättäisiinkö me vähemmällä kuin yli 500 verorahoitteisella podcastilla? Ylipäätään ehkä se kysymys Suomessa tällä hetkellä on, pärjättäisiinkö me ylipäätään Suo-messa vähemmällä verorahoitteisella realitylla, vähemmällä valtion menoilla, vähemmällä veroilla ja vähemmällä Ylellä. Vastaan omasta puolestani kyllä, kyllä, kyllä ja kyllä pärjäi-simme.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Ronkai-nen.

20.35 Jari Ronkainen ps: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin haluan osoittaa lämpimät kii-tokset kansalaisaloitteen tekijöille. Kansalaisaloitteet ovat tärkeä osa suomalaista demo-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

kratiaa, ja niiden kautta kansalaisten ääni pääsee päätöksenteossa kuuluviin. On hienoa nähdä, että ihmiset haluavat vaikuttaa ja tuoda näkemyksensä esiin yhteiskunnallisissa kysymyksissä.

Tämän aloitteen keskiössä on Yleisradion asema ja rahoitus. Suomi on tällä hetkellä taloudellisesti vaikeassa tilanteessa, ja valtion on tehtävä laajamittaisia säästötoimia yhteiskunnan monille eri sektoreille, ja on selvää, että tällaisessa tilanteessa myös Ylen budjetista on karsittava. Yleisradion rahoituksesta on perinteisesti päätetty parlamentaarisen työryhmän pohjalta, ja myös viime syksynä työryhmä antoi mietintönsä, jonka pohjalta Ylelle päätettiin kohdentaa säästötoimia.

Arvoisa puhemies! Vaikka Yleen kohdistuvat leikkaukset ovat erittäin perusteltuja, emme voi kuitenkaan unohtaa Ylen roolia erityisesti kriisitilanteissa. Esimerkiksi koronapandemian aikana Yle otti vastuuta ja tarjosi kansalaisille ajankohtaista tietoa sekä ylimääräistä ohjelmaa helpottamaan vaikeaa aikaa. Samoin Venäjän hyökättyä Ukrainaan Ylen uutistarjonta oli ensi vaiheessa erityisen tärkeää ja laadukasta. Yhteiskunnallisesti merkittävä ja luotettava tiedonvälitys on välttämätöntä myös vastaisuudessa.

On siis varmistettava, että meillä on jatkossakin järjestelmä, joka toimii silloin, kun kriisi iskee. Kansalaisten on saatava luotettavaa ja ajankohtaista tietoa tilanteesta kuin tilanteesta. Vaikka leikkauksia tehdään, on huolehdittava siitä, ettei Ylen kriisiajan toimintakyky vaarannu. Samalla on tarkasteltava, millä tavoin rahoitus voidaan järjestää tehokkaasti ja läpinäkyvästi ilman, että siitä muodostuu kohtuutonta taakkaa julkiselle taloudelle.

Yleisradion tehtävät eivät rajoitu ainoastaan kriisitilanteisiin. Yle tuottaa myös laajamittaista uutisointia, ajankohtaissisältöä sekä monenlaista kulttuurillista ohjelmasisältöä. On myös tärkeää arvioida, miten Yle voisi kohdentaa resurssejaan tehokkaammin ja varmistaa, että verorahoilla tuotetaan aidosti yhteiskunnallisesti merkittävää sisältöä. En toista tässä edustaja Vigeliuksen tekemää listausta kyseenalaisista ohjelmista — tässä on kuitenkin hieman pohdittavaa.

Arvoisa puhemies! Tämän kansalaisaloitteen myötä keskustelu Ylen rahoituksesta ja sen parlamentaarisesta päätöksenteosta saa ansaitsemaansa huomiota. Meidän tulisi arvioida, onko nykyinen järjestelmä paras mahdollinen vai tarvitaanko muutoksia. Olisiko esimerkiksi syytä pohtia, onko parlamentaarinen työryhmä ainoa oikea tapa käsitellä Ylen rahoitusta. Voisiko päätöksentekoa kehittää avoimemmaksi ja dynaamisemmaksi? Samalla on tärkeää, että teemme vastuullisia päätöksiä niin, että Ylen rooli kriisiaikoina turvataan, mutta sen rahoitus pysyy kohtuullisena ja oikeudenmukaisena osana julkista taloutta.

Riippumatta näkemyksestä Ylen sisällöstä on selvää, että Yleä tarvitaan kriisitilanteissa. Mikään muu taho ei huolehdi tiedonvälityksestä samalla tavalla, ja kansalaisten on saatava ajankohtaista tietoa myös poikkeavissa olosuhteissa.

Meidän on varmistettava, että Yle pystyy jatkossakin täyttämään sille asetetut ydintehtävät tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Ylen toimintaa ei tule suojata kritiikiltä, mutta sen olemassaolon perusta ja merkitys suomalaiselle yhteiskunnalle on kiistaton. Keskustelun ja päätöksenteon tulee perustua huolelliseen harkintaan ja tasapainoiseen arvioon siitä, miten yhteisiä varoja käytetään mahdollisimman vastuullisesti. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen.

20.40 Sanna Antikainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Elinkeinoelämän valtuuskunta Evan tutkimuksen mukaan enemmistö suomalaisista haluaa taittaa valtion velkaantumisen

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

ja on valmis lisäleikkauksiin julkisista menoista. Suosituimpia leikkauskohteita ovat poliittiset päättäjät, hallinto, kehitysapu ja Yleisradio.

Nyt käsittelemme kansalaisaloitetta Ylen paisuneen rahoituksen ja tarkoituksen laittamisesta kuriin. Aloitteessa vaaditaan kunnianhimoisempia leikkauksia ja Ylen lakisääteisten tehtävien rajaamista vastaamaan paremmin yhteiskunnan tosiasiallisia tarpeita. Aloitte on kannatettava. Taloudellisesti vaikeina aikoina myös Ylen on osallistuttava talkoisiin.

Yleisradion budjetti on pohjoismaisella tasolla jopa toiseksi suurin Norjan jälkeen. Suomen Yle on suhteessa jopa 15—25 prosenttia kalliimpi kuin Ruotsissa ja Tanskassa, eli leikkuuvaraa yhä olisi. Suomen Ylellä on liki 14 kertaa suurempi vuosibudjetti kuin Viron yleisradioyhtiöllä.

Arvoisa puhemies! Onkin tarpeen kysyä, ovatko esimerkiksi Pillupäiväkirjat ja kaikki muut vastaavat, kuten Melonit ja banaanit, Koukussa strippaukseen, Alaston matka yms., sitä tarpeellista luotettavan tiedon välittämistä, joka on Ylen lakisääteinen tehtävä verorahoitteisena organisaationa. Viimeisten vuosien aikana Ylen lakisääteiset tehtävät ja kulut ovatkin paisuneet. Siksi Ylen rahoituksesta lähtee pois vuoteen 2028 mennessä jopa 200 miljoonaa euroa.

Näihin samoihin aikoihin Yle kuitenkin tiedotti, kuinka se aloittaa arabian- ja somalin-kieliset uutiset. Lisäksi se esimerkiksi julkaisi ensi-illassa vain 88 katsojaa saaneen Parvet-woke-elokuvan. Tämän jälkeen se lopetti yhden suosituimmista ohjelmistaan, Arto Nybergin vetämän keskusteluohjelman. Selvää on, että Ylen sisällä prioriteetit ovat hukassa.

Ylen leikkaukset ovat herättäneet Ylen sisällä närää. Sinällään se on inhimillisesti ymmärrettävää. Samaan aikaan kun Yle vietti mustaa päivää, tuli ilmi uutinen, kuinka pari kertaa pääministerin palkkaa nauttivan pääjohtajan edustus-Bemari, autokuski ja bonukset leikkautuivat pois. Tällaiset säästötoimet ovat näinä vaikeina aikoina tarpeellisia, ja edustus-Bemarit sekä nämä kaiken maailman Pillupäiväkirjat ja Melonit ja banaanit ja Koukussa strippaukseen -ohjelmat ovat osoitus siitä, että leikattavaa todella löytyy.

Arvoisa puhemies! Sen lisäksi, että Yleltä leikataan, on selvää, että sen taloutta on myös avattava. Ylen on jo toimialansakin puolesta näytettävä esimerkkiä avoimuudessa ja avattava toimintaansa ja rahankäyttöään maksimaalisesti. Tähän avoimuuden lisäämiseen tarvitaan lakimuutoksia, jotka on käynnistetty liikenne- ja viestintäministeriössä.

Arvoisa puhemies, sanottakoon, että näin päättäjän ominaisuudessa Ylen arvostelu on sama kuin ampuisi itseään jalkaan. Ei tällä kivoja juttuja Yleen saa, ja nimi on jo varmasti ja on jatkossakin siellä muistissa negatiivisessa mielessä, mutta oman edun sijaan onkin ajateltava yhteistä etua. Väitän, että tämä mainitsemani asia pelottelee monet poliitikot olemaan hiljaa Ylen leikkauksista.

Lopuksi haluan kiittää tämän kansalaisaloitteen tekijöitä ja allekirjoittajia. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas.

20.44 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Kansalaisaloitteessa Yleltä vaaditaan tiukempia taloudellisia sopeutustoimia. Lisäksi vaaditaan sen lakisääteisten tehtävien tarkempaa rajaamista vastaamaan kansalaisten tahtoa ja yhteiskunnan tarpeita. Tästä kiitos aloitteen tekijöille.

Parlamentaarinen työryhmä sai pitkällisten neuvotteluiden jälkeen sovittua Ylen rahoituksen ja tehtävien uudistamisesta. Työryhmä esitti myös Ylen rahoituksen indeksikorotusten jäädyttämistä. Ylen rahoitusta on päätetty leikata yhteensä yli 100 miljoonalla eu-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

rolla vuosina 2025—2027. Parlamentaarisisessa työryhmässä on mukana edustajia kaikista eduskuntapuolueista.

Yleisradiotoiminnalla on tärkeä julkinen tehtävä: sen pitää pystyä tekemään ne asiat, jotka ovat tärkeitä huoltovarmuuden ja varautumisen kannalta ja joita kaupallinen media ei toimita. Toisaalta kaupallisella medialla ja valtiorahoitteisella Ylellä tulee olla tasapuolisemmat mahdollisuudet toimia viestinnän kentällä. Koska kaikista muistakin valtiorahoitteisista toiminnoista on jouduttu hakemaan säästöjä, niin myös Yle joutuu sopeuttamaan toimintojaan.

Ylen toimintojen muutos on kuitenkin lähtenyt liikkeelle talon sisältä jo useita vuosia sitten. Pitkän työhistorian Ylellä tehnyt henkilö toteaa muutoksen syistä ja seurauksista muun muassa näin: ”Ylen toimitukset lopetettiin, jotka olivat ohjelmatuotannon selkäranka. Tilalle tuotiin muun muassa kansainvälisissä uutistaloissa käytössä olevia tuottajajärjestelmiä. Ohjelmatuotannon rahat ja päätösvalta vietiin Helsinkiin ja hyviä ohjelmia tuottanut TV2-ohjelmatuotanto käytännössä ajettiin alas. Tv-uutisten valtakunnan toimittajajärjestelmä lopetettiin. Alueuutiset lopetettiin ja niitä ryhdyttiin tuottamaan keskitetysti Tampereelta. Tämä johti alueellisten toimitusten henkilökunnan vähentämiseen ja myös lähetyssaikojen karsimiseen. Alueet eivät voineet enää valita lähettämäänsä musiikkia, vaan se tuotettiin Helsingistä. Jäljelle jääneellä henkilöstöllä ei ollut mahdollisuutta poistua studion ulkopuolelle tekemään juttuja, kun heidän piti soittaa Helsingistä tuotettua musiikkimattoa studiolla. Tämän jälkeen Ylen toimitusjohtajaksi valittiin MTV3:n toimitusjohtaja vuonna 2018.” Tässä siis tapahtumia Ylessä ennen nykyisiä säästöpäätöksiä.

Arvoisa puhemies! Mediasta puhutaan vallan vahtikoirana tai neljäntenä valtiomahtina. Diktatuureissa media on valtion omaisuutta ja toimii sen mukaisesti: uutiset ovat poliittisesti väritettyjä ja valtaa pitäviä myötäileviä. Media voi osallistua merkittävästi poliittiseen toimintaan julkistamisvallallaan. Se voi nostaa tai pudottaa poliittisia toimijoita. Julkisen mediatoimijan soisi olevan riippumaton ja objektiivinen uutisoinnissaan toisin kuin puoluedioiden, jotka katsovat maailmaa omien värillisten lasiensa takaa ideologiaansa levittäen.

Kansalaisaloitteessa tuodaan esille, että Ylen tulisi toimia moniäänisenä valtakunnallisena, alueellisena ja paikallisena uutismedianana. Tähän ajatukseen on helppo yhtyä, mutta mikä vaikutus näillä jo aiemmin tehdyillä alueellisilla leikkauksilla on ollut Ylen toimintaan? Ylen tulisi keskittyä vain tärkeimpiin ydintehtäviinsä tiedonvälitykseen, ajankohtaisohjelmiin, kansalliskulttuurin tukemiseen ja kriisiajan viestintään. Onko Ylen ohjelmatarjonta tänä päivänä sitä, mitä Suomen kansa haluaa? Lisäksi onko Ylen ohjelmatarjonta enää tulevaisuudessa saavutettavissa, kun Yle Areenaa katsoakseen on käyttäjien kirjaututtava sinne? Uudistus on hankala etenkin ikäihmisille, joille monipuolista ohjelmatarjontaa tuova Yle Areena on ollut yksi harvoista helppokäyttöisistä sovelluksista. Jos osa ominaisuuksista vaatii kirjautumisen sähköpostiosoitteineen, palvelu ei enää ole jokaisen saatavilla yhtäläisin ehdoin, kuten edellyttää laki Yleisradio Oy:stä.

Ylen ympärillä on salamyhkäisyyksien verho, kun se ei avoimesti tiedota asioistaan ja se tekee omin päin asioita, jotka eivät sen toimialaan kuulu. Kuuluuko Ylen kerätä käyttäjiltään tietoja ja tehdä heille personoitua sisältöä? Personointi on kuitenkin osa oheispalvelua, josta Yle on tehnyt oman kärkihankkeensa, koska rahaa ilmeisesti on. Valtion ei pidä tukea sellaista, mitä yksityiset yritykset jo tekevät, toisin sanoen Ylen ei pidä toimia samoin kuin markkinoilla olevat mediat tekevät. — Kiitos.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

20.49 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Suomessa oli kuulemma juuri journalismin musta päivä. Nimi juontaa juurensa siitä, kun eduskunta päätti ottaa Yleisradion mukaan säästötalkoisiin, niihin samoihin säästötalkoisiin, joissa leikkauksia on kohdennettu lähes jokaiselle hallinnonalalle. Vihdoin Yle on mukana. Nimittäin vuonna 2022 julkaisutussa Elinkeinoelämän valtuuskunnan arvo- ja asennetutkimuksessa kerrottiin, että enemmistö suomalaisista on valmis leikkaamaan Ylen rahoitusta osana julkisen talouden sopeutustoimia. Yleisradio oli sopeutuslistalla yksi kansalaisten suosikkikohteista.

Palataan vielä tuohon journalismin mustaan päivään. Luin nimittäin uutisista, miten Yleisradion johto joutui osallistumaan talonsa sopeutustalkoisiin. He menettivät edustus-Bemarin ja edustus-Bemarinsa kuljettajan. Lisäksi yhtiön johto joutui luopumaan tulospalkkioista, johtoryhmää kutistettiin ja alemman tason päälliköiden bonuksista luovuttiin. Ihmettelen edelleen niitä puheenvuoroja, joita olemme Yleisradion leikkauksia koskevassa keskustelussa kuulleet: leikattavaa ei kuulemma ole. Jo edellä mainitut selkeät esimerkit osoittavat, että leikattavaa todellakin oli. Huomautan myös, että Yleisradion toimitusjohtaja tienaa tuplat siitä, mitä maamme pääministeri. Mietin, onko tässä touhussa mitään järkeä. Kenen mielestä tämä edes on oikein? Ei minusta, ja veikkaanpa, että ei kovin monen muunkaan suomalaisen mielestä.

Arvoisa rouva puhemies! Katson kansalaisaloitteen mukaisesti, että Yleisradiota voisi sopeuttaa vielä lisää. Ylellä on sellaisia toimintoja, jotka mielestäni kuuluvat kaupalliselle puolelle. Veronmaksajien rahoilla rakennettu markkinahäirikkö ei voi olla kenenkään suomalaisen etu.

Lopuksi haluan lukea otteen kansalaisaloitteen perustelutekstistä, joka mielestäni kuvaa hyvin, miksi Yleisradiota voisi sopeuttaa lisää. ”Pohjoismaisessa vertailussa Yleisradion rahoitus suhteessa asukaslukuun on Norjan jälkeen toiseksi suurin. Suhteellinen rahoitus on Ylen maksama arvonlisävero huomioiden noin 95 euroa asukasta kohden siinä missä Tanskan rahoitus on 83 euroa ja Ruotsissa 75 euroa asukasta kohden. Kyseessä on siis huomattava ero: Ylen rahoitus per asukas on Suomessa noin 15 prosenttia suurempi kuin Tanskassa ja noin 27 prosenttia suurempi kuin Ruotsissa. Ylen rahoituksen kokoluokka on vielä heikommin perusteltavissa, kun huomioidaan Suomen bruttokansantuote ja velkasuhde pohjoismaisiin verrokkimaihin katsottuna. Suomi on näistä velkaantunein, ja sen velkasuhde on huomattavasti muita korkeampi.” Nuo edellä mainitut luvut ovat siis vuodelta 2024.

Arvoisa rouva puhemies! Lopuksi haluan kiittää perussuomalaista nuorisoa, kokoomusnuoria ja kd-nuoria tästä kansalaisaloitteesta, ja ennen kaikkea haluan kiittää jokaista 50 554:ää allekirjoittanutta ihmistä tästä aloitteesta. Ylellä on vielä sopeutettavaa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska.

20.53 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kansalaisaloite on todellakin arvokas vaikuttamisen tapa. Haluan kiittää aloitteen tekijöitä tästä Yle kuriin nyt -aloitteesta, joka tulee tietysti meille liikenne- ja viestintävaliokunnan kuulemiseen, ja järjestetään sitten asianmukaiset asiantuntijakuulemiset sen myötä.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Haluan myös kiittää kokoomuksen johdolla vedettyä parlamentaarista työryhmää, joka 33 kokouksen jälkeen teki ratkaisun Ylen tulevaisuudesta, ja siihen ratkaisuun ovat kaikki eduskuntapuolueet, paitsi Liike Nyt, sitoutuneet.

Ehkä keskeisin parlamentaarisen työryhmän anti oli talouden säästötoimet ja Ylen säästöt ja leikkaukset, joista päästiin sopuun. Niin kuin näissä aikaisemmissa puheenvuoroissa on käynyt ilmi, niin katsottiin, että myöskin Ylen on osallistuttava talkoisiin niin kuin kaikkien muidenkin. Vaikka me tiedämme, että koska Yle-rahoitus on valtion muun budjetin ulkopuolinen, eli se kerätään veroilla ja maksuilla, niin kuitenkin ne rahat eivät ehkä menisi sosiaali- ja terveyspalveluihin tai koulutukseen, niin siitä huolimatta katsomme, että myös Ylen pitää osallistua talkoisiin.

Parlamentaarinen työryhmä päätti myöskin, että jatkossa Ylen pitäisi muun muassa lisätä kotimaisten tuotantojen ostoja. Valtioneuvoston tulee selvittää kaupallisen median sääntely-ympäristöä ja varmistaa myöskin jakelutukimallin jatkuminen. Tämähän on ollut muista Pohjoismaista hiukan erilainen tapa, eli Suomessa ei ole tuettu paikallista mediaa niin kuin muualla Pohjoismaissa, ja haluamme, että sellainen tukimalli myös Suomessa jatkuu.

Myöskin tämä työryhmä päätti, että tämä arvonlisävero siirrettäisiin nykyisestä 10 prosentin verokannasta 14 prosentin verokantaan vuoden 26 alusta alkaen. Ryhmä myös katsoo, että valtioneuvoston tulee tarkastaa Yle-veron perusteita siten, että veron tuotto ja Ylen määräraha vastaisivat tulevina vuosina nykyistä paremmin toisiaan.

No, täällä perussuomalaisten edustaja toi hyvin esiin tämän huoltovarmuustehtävän. Tähän olemme myöskin lisänneet hiukan lain kirjainta korostamaan sitä tärkeää huoltovarmuustehtävää, mikä Ylellä on.

Me myös haluamme, että Yle avaa aktiivisesti omaa toimintaansa ja talouttaan mahdollisimman laajasti. Eli Yle-lakiin on saatava säännös, jonka mukaan yhtiön on edistettävä taloutensa ja toimintansa avoimuutta. Myös Ylen hallintoneuvostolle säädetään uudeksi tehtäväksi valvoa, että julkisen palvelun toteuttamiseen osoitetut varat käytetään avoimesti ja tehokkaasti.

Tässä keskustelussa on puhuttu paljon lempiohjelmista tai inhokkiohjelmista, niitä varmasti jokaisella on. Mutta parlamentaarinen työryhmä katsoo, että Yle on eduskunnan radio ja yleisradioyhtiö ja me teemme nämä isommat linjaukset, mitä tulee talouteen, mutta yhtiö itse päättää sitten niistä ohjelmistaan ja niiden sisällöistä. Tietysti voin tässä sanoa, että ymmärrettävästi kansanedustajille erityisesti uutis- ja ajankohtaisohjelmat ovat niitä tervetulleita, joista moni haluaa jatkossakin pitää kiinni. Ehkä Yle-työryhmän raporttiin tuli toiveiden tynnyri, kun joku halusi, että urheilua pitäisi olla enemmän ja siihen pitäisi painottaa, toinen sanoi, että kulttuuriin pitäisi painottaa, yksi sanoi, että kyllä maakunnan ja alueelliseen toimintaan pitäisi panostaa, ja ehkä jollain on sitten ollut mielessä nämä muut ohjelmat, mitä täällä on mainittu. Joku haluaisi nuorisolle enemmän painotuksia. Että kyllähän meillä näitä toiveita on. Nyt Yleltä sitten leikataan, ja Yle sitten päättää, mitä ohjelmia jatkossa tulee. Ja näin se tehtävä kyllä heille myöskin kuuluu.

Mutta yksi toive minulla on kyllä hallitukselle. Yle-työryhmään kirjoitti nämä lakipykälät jo valmiiksi. Eli esitysten pitäisi olla valmiina eduskuntaan, mutta jostain syystä ne nyt ovat jumittaneet hallituksen pöydille. Eli siellä on täysin valmis lakipaketti, mutta nyt emme ole saaneet syytä, miksi niitä ei ole vielä tullut. Syytä olisi kohta tulla, koska parlamentaarisen työryhmän arvokas lopputulema pitää saada käytäntöön.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm.

20.58 Timo Furuholm vas: Arvoisa rouva puhemies! Haluan aloittaa korostamalla sitä, miten merkittävää on, että kansalaiset voivat suoraan osallistua päätöksentekoon. Kansalaisaloitteet ovat oivallinen väylä tuoda esiin huolenaiheita ja ideoita, jotka voivat jäädä huomiotta perinteisessä poliittisessa keskustelussa — toki tämä asia ei nyt ole jäänyt. Tämä suora vaikuttamisen mahdollisuus lisää kansalaisten luottamusta edustukselliseen demokratiaan, eli vaalikaamme tätä instituutiota jatkossakin.

Mitä tulee tähän itse aloitteeseen, niin vasemmistoliiton näkökulmasta Yleisradio on kriittinen osa avointa ja oikeudenmukaista yhteiskuntaa. Olemme sitoutuneet puolustamaan riippumatonta tiedonvälitystä, joka palvelee tasapuolisesti kaikkia maamme asukkaita. Yleisradion vahvuus on sen tehtävä julkisen edun ajajana, eikä sitä tule kaventaa taloudellisista tai poliittisista syistä. Ylen tehtävä huoltovarmuuden ja kansallisen resilienssin turvaajana on ainutlaatuisen tärkeä näinä päivinä, kun maailmaan mahtuu ennennäkemättömän paljon tietoa, joka ei pidä paikkaansa tai on vaikuttamisen keino.

Arvoisa rouva puhemies! Kansalaisaloitteessa kyseenalaistetaan parlamentaarinen tapa päättää Ylestä. Itse pidän äärimmäisen tärkeänä turvata parlamentaarinen toimintatapa, jossa kaikkien puolueiden näkemykset saavat kuulluksi tulemisen mahdollisuuden. Kun päätöksiä tehdään näin laaja-alaisessa yhteistyössä, varmistetaan päätöksen kestävyys ja Yleisradiolle vakaa toimintaympäristö, vaikka se itse päätös ei sitten lopulta kaikkia puolueita niin miellyttäisikään. Vain näin voimme estää sen, että tiedotusvälineistä tulisi jossain vaiheessa poliittisten voimien yksipuolisia äänitorvia.

Suomella on vankka perinne parlamentarismien ja sananvapauden puolustamisessa. Me vasemmistoliitossa haluamme säilyttää tämän tradition. Julkisen palvelun median tehtävä on palvella demokratiaa sekä tarjota tietoa ja näkökulmia, joita kaupallinen media ei välttämättä ylläpidä. Mutta samalla kannan huolta myös siitä, kuinka kaupallisen median edellytykset turvataan jatkossakin. Me tarvitsemme monipuolista mediakenttää. Suomalaisen mediakentän uhka ei ole Yleisradio vaan kansainväliset digijätit, jotka valtaavat jalansijaa jatkuvasti enemmän. Pitäisikö meidän kuitenkin keskittyä tähän asiaan?

Arvoisa rouva puhemies! Tähän loppuun vielä pari huomiota täällä pidetyistä puheista.

Kuten edustaja Ovaska mainitsi, Yle-työryhmä kokoontui 33 kertaa. Itse olen jalkapallourallani oppinut, että peli kestää jonkin aikaa, sitten on tulos ja sen jälkeen on turha siitä tuloksesta kovinkaan paljon vaikeroida. Eli toivoisin, että kun tämä pitkä prosessi, monella tapaa haastava prosessi, on saatu maaliin, niin nyt voisimme keskittyä siihen mietinnön lopputulokseen, niihin pykäliin, mitä edustaja Ovaska tässä edellä mainitsi. Lopputulos on se, että Ylestä leikataan — ilmeisesti perussuomalaisten mielestä liian vähän ja meidän mielestämme liikaa. Onko se sitten se kompromissi, mikä tässä on saavutettu?

Ja toiseksi haluaisin nostaa esiin vielä tämän ajattelun, mitä tässä muutamat edustajat edellä toivat esiin, että Ylen tehtäviin kuuluu näyttää niitä ohjelmia, joista edellä puhuneet edustajat pitävät, tykkäävät. Ensinnäkin se on vähän varomatonta puhetta politiikolta mielestäni, puuttua tähän Ylen ohjelmistoon. Toiseksi se kyllä ehkä vähän nakertaa sitä Ylen perusajatusta, kun se on verorahoilla pystyssä koko firma, että pyrkimys siinä on ennen kaikkea tarjota jokaiselle jotakin. Uskoisin, että tämän takia me joka vuosi hallintoneuvoston vuosikertomuksesta voimme lukea, että ihmiset ovat tyytyväisiä Yleen ja luottavat Yleen, ja se johtuu juuri tästä seikasta, että sieltä jokaiselle jotakin tulee ulos.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Mutta ehkä vielä siitä, kun täällä on toistettu sanaa Pillupäiväkirjat nyt monta kertaa ja se koetaan ohjelmiston suurena riippakivenä. Jos nyt oikein muistan, niin taisi olla 11 000 euroa se budjetti, mitä siihen käytettiin. Että sitten on aika paljon vielä lisää tähän päälle, jos haluatte suuresti leikata. — Kiitos, arvoisa puhemies. [Miko Bergbom: 11 000 liikaa!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin. — Edustaja Vigelius.

21.03 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Se edustaja Furuholmin mainitsema 11 000 on hyvä alku, sen jälkeen voidaan jatkaa siitä listasta, minkä täällä luettelini, ja senkin yli. — Tietenkin on niin, että kansanedustajat eivät suoranaisesti päättä mistään Ylen ohjelmistosta, yksittäisistä ohjelmista, ja ehkä parempikin niin. Kyse on ehkä enemmänkin niistä yläkategorioista, mitä Yle tarjoaa. Eli on niin, että tämä laitos päättää siitä, paljonko kerätään Yle-veroa. Tämä laitos päättää siitä, siis eduskunta, kuinka paljon Ylelle myönnetään tästä Yle-veron tuotosta. Tämä laitos, eduskunta, päättää myös siitä, mikä on Ylen tehtävä, lakisääteinen tehtävä, julkisen palvelun tehtävä. Ja tästä laitoksesta täällä, eduskunnasta, tulee myös Ylen päättävän elin eli Ylen hallintoneuvosto. Eli voidaan ajatella, että vaikka Ylen riippumattomuudesta puhutaan paljon, niin se saa rahoituksensa eduskunnalta, se saa tehtävänsä eduskunnalta ja sitä valvoo myös käytännössä kansanedustajista muodostuva elin. Näin ollen näkisin, että kun elämme kansanvaltaisessa järjestelmässä, niin Ylen kaltaisesta lafkasta, joka pyörii kuitenkin suomalaisten veronmaksajien rahoilla, on pakko pystyä käymään jonkinlaista keskustelua, [Timo Furuholmin välihuuto] kohdentuvatko suomalaisten veroeurot oikein myös Ylen sisällä, vaikka yksittäinen kansanedustaja tai eduskunta ei yksittäisistä ohjelmista, niiden tekemisestä tai tekemättä jättämisestä, päättäisikään. Näkisin, että samalla tavalla kuin voimme kritisoida kuntatasolla yksittäisiä hankkeita, jotka liikkuvat kymmenissätuhansissa ja jotka ehkä eivät ole tarpeellisia, erilaiset jumppakepit ja vastaavat, jotka ovat hyvin kalliita kyseisen kunnan veronmaksajille, niin samalla lailla me voidaan käydä keskustelua siitä, kohdensiko Yle verotettuja euroja, sille ohjattuja euroja, oikein yksittäisten ohjelmatuotantojen kohdalla ja voidaanko vetää joitain yleisempiä johtopäätöksiä siitä, onko tämä yleisempikin ilmiö, ei vain yksittäinen ohjelma.

Tässä kohtaa haluan kiittää tämän Yle kuriin nyt -kansalaisaloitteen tekijöitä, siis poliittisia nuorisjärjestöjä, PS-, Perussuomalaista Nuorisoa, Kokoomusnuoria ja Kristillisdemokraattisia Nuoria, sekä kansalaisaloitteen yli 50 000 allekirjoittanutta alta kuukauden keräysajassa. Se on hieno saavutus.

Tämä aloite on sisällöllisesti oikein hyvä. Siis tässä tunnustetaan ja tunnistetaan monia niitä kipukohtia, mitä itsekin olen julkisuudessa tuonut esille Yleä koskien. Ensimmäinen niistä on tietysti tämä rahoitus, joka on suhteettoman suuri Ylen kohdalla meidän väkilukuun suhteutettuna, kun katsotaan pohjoismaisessa ja eurooppalaisessa, länsimaaisessa vertailussa. Eli siellä on tinkimisen varaa ihan tässä pohjoismaisessakin vertailussa 10—15 prosentista ehkä 20—25 prosenttiin.

Toinen selkeä kipukohta on tämä Ylen tehtävä, johon vähän viittasinkin. Eli Ylen tehtävä on Yle-laissa määritetty hyvin laveaksi tarkoittaen sitä, että käytännössä Yle pystyy tekemään liki mitä tahansa sillä rahalla, mitä sille ohjataan. Siis liki minkä tahansa laisia tv-tuotantoja, ohjelmatuotantoja, podcast-tuotantoja, ylipäätään mediaa, ja me voidaan miettiä, kohdentuvatko silloin nämä rahat välttämättä kaikista parhaalla mahdollisella tavalla vai saataisiinko me parempaa vastinetta niille Yle-veron tuotoille ja Ylelle ohjatuille va-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

roille, jos me pyrittäisiin supistamaan sitä tehtävää siten, että Yle keskittyisi siihen, minkä suomalaiset aidosti kokevat Ylen sisällä tärkeäksi.

Kolmantena ja ehkä tärkeimpänä huomiona pidän tässä kansalaisaloitteessa sitä, että siinä tunnistetaan Yle-päätöksenteon vaikeus, siis tämä parlamentaarinen päätöksentekotapa, siis se, että kaikki eduskuntapuolueet osallistetaan päätöksentekoon ja että pyritään yksimielisyyteen myös päätettäessä, ei pelkästään valmistelussa. Tässä muodostuu se ongelma, että kun maassa on vasemmistohallitus, mitään parlamentaarisia työryhmiä ei perusteta. Yleä ei laiteta säästökuurille, kun vasemmisto on vallassa, ja sitten jos tulee oikeistohallitus, joka haluaa pistää valtiontalouteen säästöjä päälle, sitten perustetaan ehkä parlamentaarinen työryhmä, ehkä, mutta silloinkin se parlamentaarinen tekotapa johtaa siihen, että vasemmisto hanaa kaikessa vastaan ja jarruttaa niitä neuvotteluja ja säästöesityksiä. Toisin sanoen parlamentaarinen tekotapa lopulta heikentää siinä mielessä parlamentarismia, että ihmisten äänet eivät pääse kuuluviin, ne äänet, jotka on vaaleissa annettu, kuten esimerkiksi edellisissä eduskuntavaaleissa, joissa suurimmat voittajapuolueet esittivät nimenomaan Ylelle selviä säästöjä.

Valitettavasti tästä viimeisimpänä mainitusta syystä, siis Yle-päätöksenteon vaikeudesta, johtuen oletan ja uskon, että tämäkin aloite uhkaa jäädä täällä eduskunnassa tyngäksi, lähinnä 50 000 suomalaisen osoitukseksi halusta muuttaa tätä parlamentaarista päätöksentekoa, koska en usko, että eduskunnan puolueet ovat valmiita muuttumaan tältä osin.

Siinä, missä voimme päättää monista yhteiskunnallisista asioista — koulutuksesta, varhaiskasvatuksesta, sotesta, näiden rahoituksesta, poliisista, Puolustusvoimista, monista asioista — tässä salissa sillä, että eduskunnan enemmistö on muutosten takana, rahoitusmuutosten, lainsäädännöllisten muutosten takana, niin Ylen kohdalla vaadimme jostakin syystä enemmän. Tämä vaatimus ei kumpua laista. Se kumpuaa puolueiden ja poliitikkojen mielistä.

Perussuomalaiset ja Liike Nyt olivat ainoat puolueet, jotka kyseenalaistivat tämän parlamentaarisen päätöksenteon. Meille olisi riittänyt parlamentarisessa Yle-työryhmässä se, että viedään hallituksen tai hallituspuolueiden kantaa eteenpäin esimerkiksi vaikka keskustan voimin, jos keskusta olisi ollut valmis edistämään sitä, mutta että ei olisi tarvinnut välttämättä ottaa huomioon sellaisten puolueiden mielipiteitä, jotka eivät ensinkään olisi halunneet Ylestä säästää. Niin asioista päätetään yleensä täällä eduskunnassa. Valitettavasti Ylen kohdalla [Puhemies koputtaa] ei näytä siltä, että muutos olisi vielä mahdollinen, mutta se on kuitenkin toivottava.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

21.11 Miko Bergbom ps: Kunnioitettu rouva puhemies! Aamulehden entinen päätoimittaja Jussi Tuulensuu julkaisi seuraavan tekstin viestipalvelu X:ssä viime vuoden puolella, jossa hän kertoi, kuinka monta ihmistä tarvitaan tekemään Yleisradiolla Kovan viikon iltaa, siis yhtä jaksoa. Haluan lukea teille tämän päivityksen ja lopuksi esittää tähän liittyvän kysymyksen.

Julkaisu kuuluu näin: ”Montako ihmistä tarvitaan kertomaan vitsi Ylen Kovan viikon ilta -ohjelmassa? 68. Yksi juontaa, neljä on vieraana ja loput ovat: juontaja, käsikirjoittaja, käsikirjoittaja kaksi, käsikirjoittaja kolme, käsikirjoittaja neljä, käsikirjoittaja viisi, toimittaja, toimittaja, ohjaaja, leikkaaja, mediatoimittaja, mediatoimittaja, mediatoimittaja, sosiaalisen median tekijä, AR-grafiikan tekijä, kuvasuunnittelija, äänisuunnittelija, lavaste-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

suunnittelija, vastaava lavastemestari, lavastevalmistaja, lavastevalmistaja, lavastevalmistaja, käyttöimestari, valaisija, kameramies, kameramies, kameramies, kameramies, kameramies, äänitarkkailija, kuvatarkkailija, miksaaja, mediaoperaattori, studio-ohjaaja, naamioija, naamioija, puvustaja, prompteristi, yleisökoordinaattori, yleisölämmittelijä, järjestäjä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, ohjelmailmeen tekijä, tunnusmusiikin tekijä, tuotannonsuunnittelija, tuotantokoordinaattori, apulaistuottaja, tuottaja, vastaava tuottaja, vastaava toimittaja.” Julkaisu päättyy.

Ja nyt kysymyksen: kuinka paljon tämän yhden jakson kustannus on veronmaksajalle? Vastaus on, että kukaan meistä tässä salissa, siellä ruudun toisella puolella ei tiedä, koska Yleisradio ei kerro yksittäisen ohjelman kustannuksia. Tämä on väärin, ja katson, että Yleisradion täytyy avata kustannuksiaan tarkemmin, kuten parlamentaarinen työryhmä mietinnössään edellyttää. Eihän se voi olla niin, että meillä ei ole niin kuin minkään näköistä käryä siitä, että kuinka paljon yksittäiseen ohjelmaan tai yksittäiseen jaksoon käytetään veronmaksajien rahoja. Se olisi myöskin tämän keskustelun kannalta hyvin hedelmällistä, jos meillä olisi pikkuisen tarkempi käsitys siitä, mihin julkisia varoja käytetään. Ei voi paeta sen taakse, että Yleisradio on osakeyhtiö, koska sen, Yleisradion, rahoitus tulee suoraan suomalaiselta veronmaksajalta.

Tämä nyt olisi hyvä saada eteenpäin mahdollisimman nopeasti, jotta Yleisradion ohjelmista, tuotannosta ja sen tuotannon vaikuttavuudesta voidaan käydä parempaa ja laajempaa keskustelua. Tämä vain yhden ohjelman osalta. Voidaanhan näitä luetella vaikka loppuilta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska.

21.14 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa rouva puhemies! Todellakin me haluamme sen lain, ja se on nyt varmaankin liikenneministeristä kiinni, että hän sen tänne eduskuntaan tuo mahdollisimman pian. [Timo Furuholm: Mikä puolue?] — Edustaja Furuholm kysyy, että mikä puolue, niin kyse on perussuomalaisesta puolueesta. — Ja tätäkin keskustelua ovat suomalaiset saaneet seurata reilun 13 euron kuukausihintaan Ylen kautta. Osa varmasti siitä on saattanut nauttia ja osa pitää vastenmielisenä, mutta Yle palvelee erilaisissa tehtävissä tätä yhteiskuntaa, ja Yle katsotaan myöskin yhdeksi arvostetuimmista uutismedioista Suomesa.

Tässä keskustelussa on hyvin tullut esiin myös tämä kansainvälinen puoli. Itse olisin toivonut, että parlamentaarinen työryhmä olisi paneutunut vielä enemmän siihen, miten nämä kansainväliset mediajätit uhkaavat meidän mediakenttää ja vievät asiakkaat meidän perinteiseltä, erityisesti printtimedialta, mutta näkyvät tietysti tuolla sosiaalisen median, sähköisen viestinnän puolella yhtä lailla. Meidän sanomalehti Keskisuomalainen, tai pienemmät sanomalehtiyhtiöt, paikallislehdet, ne kärsivät siitä, että niin Meta, Google kuin kumppanit vievät asiakkaat. Niinhän se on, ja sitä pitäisi tutkia nyt enemmän, että miten tähän pystytään vastaamaan erityisesti esimerkiksi eurooppalaisilla ratkaisuihin.

Mutta vielä kerran: kiitos oikein paljon aloitteen tekijöille. Aloitetaan näistä sitten kuulemiset, mutta tiedän jo valmiiksi, että meillä on parlamentaarinen sopu, jota tämä talo tulee noudattamaan ja sen mukaan etenemme ja toteutamme Ylen leikkaukset, mitä pitää, ja

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

myöskin ne lakimuutokset, mitä on toivottu. Kunhan nyt vain perussuomalainen ministeri Lulu Ranne toisi jossain vaiheessa ne lainsäädäntöesitykset tähän taloon, niin pystyisimme silloin vastaamaan niihin perussuomalaisten toiveisiin, joita nyt on esitetty.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm.

21.16 Timo Furuholm vas: Arvoisa rouva puhemies! Vastaan alkuun edustaja Bergbomille — tai en vastaa, vaan totean, että aika moneen tässä keskustelussa esiin nousseeseen huoleen tämä mietintö vastaa ja vastasi itse asiassa tähän teidän esittämään kysymykseen. Mutta jos mietintöä ei toimeenpanna, niin sitten se asia ei siltä osin etene.

Edustaja Vigelius toivoi, että pystytään käymään keskustelua Ylestä ja eri nyansseista, jotka Ylen toimintaan liittyvät, ja mielestäni sitä on täällä tänäänkin harjoitettu aika kiitettävästi — ja kuten edustaja Ovaska mainitsi, sen suuren yleisön iloksi, joka siellä Areenan toisella puolella tätä katsoo. Täällä muun muassa käytettiin Ylestä termiä ”propagandakoneisto” yhden teidän puolueenne jäsenen toimesta, eli kyllä täällä aika vapaasti puhutaan.

Ehkä vielä Vigeliukselle tästä pohdiskelusta parlamentaarisesta työryhmästä ja kuvailemastasi toimintatavasta, jossa maan hallitus puski aina läpi omat näkemyksensä liittyen Yleen ja Ylen rahoitukseen: siitähän syntyisi myös hyvin kestävä tilanne. Jos ajauduttaisiin sille tielle — kuten raflaavasti mainitsitte siitä, miten vasemmistohallitus toimisi suhteessa oikeistohallitukseen — niin silloin Ylen toiminnasta kyllä katoaisi kaikki ennakkoitavuus ja kehittäminen sun muu. Eli toisin sanoen tämä parlamentaarinen sopu, työryhmämenetelmä, tunnistaa mielestäni sen vallankäytön vapaan median, riippumattoman median, suhteen, ja toimii siksi siinä ikään kuin filtterinä. Eli tätä tilannetta, jota edustaja Vigelius hieman haikaili, ei tule tapahtumaan, ja hyvä niin. Pidän sitä ainoana kestäväenä tapana vaalia vallankäytön ja median suhdetta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

21.18 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Jatkan keskustelua koskien monesti kuulua väitettä, joka varmasti on perusteltu. Eli monesti meille kerrotaan, että Yle on Suomen luotetuin tai luotetuimpiin kuuluva uutismedia — siis suomalaiset luottavat Ylen uutisiin. En pidä sitä kovinkaan kiistanalaisena väitteenä. Siis varmasti on näin, mutta mielestäni se ei ole kovin relevantti kysymys, koska useimmiten se Yle-kritiikki kuitenkin kumpuaa juuri siitä, että kohdentuvatko eurot Ylen sisällä oikein, ja kun Yle on paljoo muutakin kuin uutis- ja ajankohtaistoimitusta, hyvin paljon muutakin — itse asiassa se uutis- ja ajankohtaistoiminta on suhteellisen pieni, siis se ei muodosta edes puolta Ylen toiminnasta, vaan siellä on myös hyvin laaja nuorisotarjonta, viihdetarjonta, draamatarjonta, koko tämä puoli, Svenska Ylet ja kaikki — ja sen takia näkisin, että semmoinen merkityksellinen tapa mittauttaa ihmisten ja suomalaisten paitsi luottamusta Yleen niin myös heidän ajatuksiaan siitä, että saavatko he vastinetta Yle-verolleen, olisi jakaa tämä kategorioittain. Kuinka tyytyväinen olet Ylen uutistarjontaan, ja koetko saavasi veroeuroillesi vastinetta? Se on yksi kysymys. Toinen kysymys voisi olla, että kuinka tyytyväinen olet Ylen viihdetarjontaan, ja koetko saavasi siinä verorahoillesi vastinetta? Kuinka tyytyväinen olet Ylen realitytarjontaan, ja koetko saavasi maksamillesi Yle-veroille vastinetta? En tiedä, onko tällaista kyselytutkimusta järjestetty koskaan. Tiedän, että se on ylätasoisesti järjestetty, eli ihmisiltä on kysytty ylipäättään, että koetko saavasi Ylen ohjelmistolla riittävästi vastinetta maksamal-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

lesi Yle-verolle. Maaseudun Tulevaisuus on siis mittauttanut tätä useina vuosina, ja itse asiassa se on tuottanut aika mielenkiintoisiakin tuloksia. Nimittäin parisen vuotta sitten muistaakseni noin 40 prosenttia suomalaisista vastasi, että ei, en koe saavani riittävästi vastinetta maksamalleni Yle-verolle. Se on minusta aika merkityksellinen luku jo, jos kolmannes tai nelisenkymmentä prosenttia suomalaisista ajattelee, ettei saa vastinetta verolle, jota maksaa. [Jouni Ovaska: Varsinkin sosiaali- ja terveyspalveluista!]

Näin ajattelisin, että se keskustelu, mitä täällä käydään, on enemmän kuin tarpeellista ja sitä ei missään tapauksessa tule lopettaa vain siksi, että nyt on tehty parlamentaarinen päätös tuleviksi vuosiksi. Ei, nyt pitää katsoa jo seuraavalle hallituskaudelle, kun ehkä seuraavia päätöksiä Yleä koskien tullaan tekemään.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

21.21 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Nähdäkseni yksi merkityksellisin asia on kuitenkin se, että kun kysyttiin suomalaisilta, mistä leikataan ensimmäisenä, jos valtion taloutta tasapainotetaan, niin siellä Yle nousee top kymppi -listalle. Totta kai silloin Yleisradion pitää olla mukana, etenkin kun meillä on näitä parametrejä siitä, kuinka kallis Yle on, esimerkiksi, kun sitä vertaillaan Tanskaan taikka Ruotsiin.

No, tämä menee nyt vähän tämmöiseksi pohdinnaksi, mutta itse olen ajatellut — siis korostan, että tämä on henkilökohtaista ajattelua siitä, mikä voisi olla ratkaisu Ylen tulevaisuuden osalta — että yksi vaihtoehto olisi pitää veronmaksajien rahoittamana uutis- ja ajankohtaistoiminta ja ehkä jotain muuta pientä siihen kylkeen ja sitten sieltä irrotettaisiin se draama, reality ja selkeä viihdepuoli omaan yhtiöönsä. Tällöin sen Ylen tämän puolen voisi tilata kuka tahansa käyttäjä. Elikkä joku suomalainen voisi päättää, että minä haluan kuukausimaksulla maksaa tästä draama-, viihde- ja realitypuolesta esimerkiksi 10 euroa tai 12 euroa kuukaudessa. Se uutis- ja ajankohtaistoiminta jäisi tähän nykyiseen Yleisradioon, ja vastaavasti tämä muu puoli irrotettaisiin kaupalliseen toimintaan. Tällä me voitaisiin laskea Yle-veroa ja jättää markkinoiden päätettäväksi se, kuinka moni on kiinnostunut maksamaan esimerkiksi Pillupäiväkirjoista ja vastaavasta tuotannosta. Ja tällöin ei tarvitsisi käydä tätä taistelua, vaan mehän nähtäisiin joka kuukausi se, kuinka moni ihminen haluaa ostaa sen, vai eikö halua ostaa sitä. Ja sitten jos ei kukaan halua maksaa siitä, mitä Yle tuottaa siinä draama-, viihde- ja realitypuolella, niin silloinhan se yhtiö menee tietenkin konkurssiin. Mutta uutis- ja ajankohtaisohjelmat turvattaisiin, ja ehkä jotain muita pieniä toimintoja, joilla ei ole kaupallisia edellytyksiä muilla toimijoilla, pidettäisiin täällä veronmaksajien kustannettavana. Tämä voisi olla yksi semmoinen kompromissivaihtoehto, jossa turvattaisiin se kaikista tärkein osa ja altistettaisiin kilpailulle tämä realitypuoli. Tämä olisi ehkä paras idea, mikä voitaisiin toteuttaa hyvinkin nopeasti, jos sille tahtoa löytyisi. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

21.23 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Yhdyn hieman samanlaisiin ajatuksiin kuin mitä edustaja Bergbom tässä edellä esitti, eli ajatukseen siitä, että mahdollistaisimme yhä useammalle suomalaiselle sen, että he voisivat lompakollaan äänestää siitä, saavatko rahalleen vastinetta. Pitäisin sitä erityisen perusteltuna siis tapauksissa, joissa meille tarjotaan hyvin laajaa viihdetarjontaa, podcast-tarjontaa, televisiotarjontaa, tavallaan nettitar-

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

jontaa Ylen toimesta, ja ne sisällöt ovat hyvin monilta osin varsin päällekkäisiä kaupallisen tuotannon kanssa. Enkä puhu pelkästään mistään kaupallisista tv-kanavista, vaan ylipäätään niiden omista suoratoistopalveluista, ulkomaisista suoratoistopalveluista, niistä musiikkitarjontoista, YouTubesta, erilaisista blogaajapalveluista — satojatuhansia katsojia, miljoonia katsojia, somealustoilla valtavat määrät sekä suomenkielistä että täysin suomalaista sisällöntarjontaa.

Monesti meille sanotaan, että jos Ylen rahoitusta vähennetään, niin se olisi ikään kuin jonkinlainen hyökkäys suomalaista kulttuuria tai suomalaista sisällöntuotantoa vastaan. Se on kuitenkin aika mielenkiintoinen ajatus maailmassa, jossa ei ole koskaan ollut näin paljon suomalaista kulttuuria, suomenkielistä sisältöä ihmisten näin helposti ja halvalla saatavutettavissa. Koskaan ihmishistoriassa ei ole ollut ihmisillä näin helppoa saada käsiinsä suomalaista kulttuuria, suomalaista sisältöpalvelua, ja näin halvalla. Avatkaa YouTube: voitte katsoa sieltä valtavasti suomalaista hyvää asiasisältöä, hyvää viihdesisältöä, hyvää tosi-tv:tä, realityä, lifestyleä, dokumentaarista sisältöä — suomen kielellä. Ja sitten kun vielä laajennetaan siihen ulkomaalaiseen tuotantoon, niin herranpieksut sentään, siis siellä on niin paljon sisältöä, että koko suomalainen kansakunta ei ehtisi kuluttaa sitä, vaikka katsoisimme yötä päivää sitä kaikkea hyvää sisältöä, mitä meille tuotetaan käytännössä vain mainostuloja vastaan tällä hetkellä markkinoilla. Ja samaan aikaan ajatellaan, että ikään kuin sen kaiken pitäisi olla Ylen vastuulla tarjota meille viihteet ja dokkarit ja realityt ja kaikki.

Ehkä johonkin pisteeseen asti voidaan ajatella, että suomalaiset haluavatkin sitä, että siellä on Elämäni Biisejä ja linnanjuhlia ja ampumahiihtoja ja vastaavanlaista ohjelmatuotantoa. Mutta en minä usko, että näidenkään tuotantojen perusteella suomalaiset ovat ihan valmiita enää tässä ajassa maksamaan itse Ylen kautta vielä kaikkia näitä erillisiä viihdesisältöjä, joita täälläkin on lueteltu monen monta tuntia jo.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska.

21.26 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa rouva puhemies! Yle toivottavasti elää ajassa, ja ehkä Ylellä joku kuuntelee tätäkin keskustelua. Onneksi ollaan kuitenkin tultu pois niistä ajoista, jolloin sensuuri tai poliittiset puolueet päättivät ohjelmiston sisällön. Aikoinaan 60-luvulla syytettiin vasemmiston agendajournalismista ja milloin mistäkin. Ehkä samaa syytöstä tulee täällä hiukan nytkin vasemmiston suuntaan, mutta onneksi se käydään nyt täällä. Silloin 60-luvulla se käytiin yhtiön sisällä ja mietittiin, että mitä ohjelmia täällä lähetetään kulloistenkin poliittisten pyrkimysten mukaan.

Eilen käytiin hyvä keskustelu tässä salissa kulttuuripoliittisesta selonteosta, ja erityisesti hallituspuolueiden riveistä, mutta myös oppositiosta, katsottiin, että noin miljardi puolitoista käytetään kulttuuriin rahaa. Näissä luvuissa monessa kohtaa nostettiin esiin myös se Ylen osuus kulttuuritarjonnasta. Tämä parlamentaarinen työryhmäkin lähti siitä, että olisi vielä myös tällaisia vahvoja toimijoita, jotka tekevät sitä kulttuuria, ostavat tuotantoja, tuottavat ja työllistävät ihmisiä erityisesti näinä vaikeina aikoina, kun hallitus tekee kovia leikkauksia kulttuuriin. Silloin haetaan vielä keinoja, että mitkä tässä maassa ylläpitäisivät sitä taidetta ja sivistystä myös sitä kautta, kun muuten joudutaan paljon säästämään. Se oli meillä yksi perustelu myöskin, kun me kirjasimme parlamentaarisessa työryhmässä näin kuin kirjasimme. Eli me näemme, että Yle puolustaa kulttuuritarjontaa.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

Tässä tuli YouTube mainittua, ja kehoitettiin menemään YouTubeen. Siellä varmasti on hyvää tarjontaa, mutta sitä enemmän siellä on myös sitä mainontaa, joka vie niitä mainostuloja meidän kotimaisilta mediayhtiöiltä. Tämä on tämmöinen ikuinen kierre, ja aina päättäjänä miettii, että kuka niitä verotuloja saisi. Me tarvitsisimme verotuloja myös niiltä kansainvälisiltä jäteiltä — siitä mainonnasta, mitä ne pyörittävät — tänne Eurooppaan ja tänne suomalaisten veronmaksajien käyttöön takaisin.

Palaan siihen, että tämä ongelma meillä on edelleen ratkaisematta. Tämä kansalaisaloite ei ratkaise sitä. Mutta varmasti tulee mielenkiintoiset kuulemiset tästäkin, ja julkinen kuuleminenhan me sitten ensimmäisenä järjestetään myöskin Ylen osalta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

21.29 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Ovaska, kun suomalainen sisällöntuottaja tuottaa sisältöä erilaisille alustoille, joista YouTube on ehkä paras esimerkki, koska se on selvä ansaintaväline monelle suomalaiselle sisällöntuottajalle, niin uskonpa, että nämä sisällöntuottajat kyllä maksavat veronsa Suomeen. Uskon, että erityisesti he, jotka kovasti siellä alustalla menestyvät, maksavat itse asiassa aika suuriakin veroja Suomeen, jos ei muuten, niin viimeistään siinä kohtaa, kun he alkavat käyttämään niitä tienestejään tässä maassa ja maksavat sen myötä arvonnäköveroä. Monihan heistä on käytännössä yksinyrittäjä, joka yksinyrittämisellään menestyy, tuottaa suomalaisille sisältöä, jota sadattuhannet, parhaimmillaan kuukausitasolla ehkä useat miljoonat, suomalaiset käyttävät. Siis yksittäinen sisällöntuottaja tässä ajassa saattaa palvella miljoonalukuista suomalaista yleisöä kuukausitasolla. Yksi sisällöntuottaja, joka editoi itse videonsa, käsikirjoittaa ne, julkaisee ne, hoitaa kaiken itse ja maksaa sitten veronsa lopulta vielä Suomeen.

Tämä on minusta se tämän ajan kauneus. Vaikka monesti puhutaan siitä, mikä kaikki tässä ajassa on pienesti pielessä, kun on tullut sosiaalinen media, on tullut internet, on tullut polarisaatio ja kärjistyminen ja kaikki tämä, niin tosiasiallisesti meillä on valtavasti kulttuuritarjontaa, meillä on valtavasti viihdetarjontaa, meillä on asiasisältöjä, meillä on kaikkea tätä. Se on lisääntynyt nimenomaan markkinoilla, ei julkisella rahalla, ei julkista rahaa lisäämällä, vaan se on syntynyt markkinoilla markkinaehtoisesti, yleensä vielä pitkälti perustuen siihen, mikä ihmisiä kiinnostaa, koska markkinat toimivat sen mukaan, mikä ihmisiä kiinnostaa, mitä he klikkaavat, mitä he katsovat, minkä sisällön ääressä he pysyttelevät mahdollisimman pitkään. Se tuottaa meille markkinoille tällä hetkellä hyvin laajan kattauksen erilaisia sisältöjä täysin kaupallisin ehdoin — täysin kaupallisin ehdoin. Ja kun monesti ollaan huolissaan Ylen kohdalla siitä, että pienellä hinnalla, jota pienituloisimmat eivät maksa edes Yle-veron muodossa, saadaan kaikille suomalaisille tulotasosta riippumatta hyvää sisältöä, niin nämä kaupalliset sisällöt monelta osin monilla alustoilla monissa suoratoistopalveluissa, ainakin kotimaisissa YouTubeen kaltaisissa, ovat täysin ilmaisia myös niille pienituloisille. Heistä todennäköisesti jokaisella, likimain jokaisella, on nettiyhteys.

Suomalaisilla ei koskaan ole ollut näin suurta viihde-, media-, asiasisältö-, uutistarjontaa saatavillaan. Siksin näen, että voisi olla perusteltua tässä ajassa tarkastella, kuinka paljon sitä julkisella rahalla tuetaan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ja sitten vielä valiokunnan puheenjohtaja Ovaska.

Pöytäkirja PTK 10/2025 vp

21.32 **Jouni Ovaska kesk:** Arvoisa puhemies! Todellakin maksavat veronsa, näin on, mutta tässä oli kyse myös siitä mainonnasta, mikä siinä tulee, ja siitä, miten näitä hyödynnetään. Valitettavasti nämä uutiset maailmalta somejäteistä, Elon Muskista, Zuckerbergistä ja kumppaneista kyllä saavat aikaan huolia siitä, mitä EU pystyy tekemään, kun nämä somejätit ovat meitä vastassa. Tämä on myös ehkä laajempi kysymys kuin vain se, että mietitään tätä budjettia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

6. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle valtioneuvoston jäsenten sidonnaisuuksista (Orpo, Grahn-Laasonen, Satonen, Essayah, Meri, Tavio, Adlercreutz, Multala, Bergqvist, Juuso, Ikonen, Rydman ja Talvitie)

Valtioneuvoston kirjelmä VN 1/2025 vp

Keskustelu

Työjärjestyksen mukaan eduskunta ei tee päätöstä asiasta. Asian käsittely päättyi.

7. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 21.2.2025 klo 13.00.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Tämä ohjelma päättyy tähän.

Täysistunto lopetettiin klo 21.33.

Pöytäkirjan vakuudeksi: